

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**  
**ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**  
**ΘΕΡΟΥΣ 2009**  
**ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΔ'**

**Τετάρτη 22 Ιουλίου 2009 (Απόγευμα)**

**ΘΕΜΑΤΑ**

**A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ**

1. Ειδική συνεδρίαση για την 24<sup>η</sup> Ιουλίου ημέρα Αποκατάστασης της Δημοκρατίας, σελ. 1553
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 1586

**B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

1. Συζήτηση επί της αρχής της πρότασης νόμου, αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων», σελ. 1562

2. Κατάθεση Εκθέσεων Διαρκούς Επιτροπής.

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών:

i «Κύρωση Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας στον τομέα των μεταφορών», σελ. 1585

ii. «Κύρωση Μνημονίου Κατανόησης για την Ανάπτυξη του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου Μεταφορών Χ και του συναφούς σε αυτό Πρωτοκόλλου για τη Διασυννοριακή Συνεργασία κατά μήκος του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου Χ», σελ. 1585

iii. «Κύρωση της Συμφωνίας Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας», σελ. 1585

3. Κατάθεση Πρότασης Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου και τριάντα οκτώ Βουλευτές του Κόμματός του κατέθεσαν πρόταση νόμου: «Ρύθμιση των χρεών των υπερχρεωμένων καταναλωτών», σελ. 1586

**ΟΜΙΛΗΤΕΣ**

**A. Επί της Αποκατάστασης της Δημοκρατίας:**

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ., σελ. 1559  
ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ Α., σελ. 1556  
ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ Α., σελ. 1558  
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α., σελ. 1558  
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π.,

σελ. 1554

ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ Χ., σελ. 1555  
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ. 1559, 1560  
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α., σελ. 1557  
ΣΙΟΥΦΑΣ Δ., σελ. 1553  
ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ Ν., σελ. 1556

**B. Επί διαδικαστικού θέματος:**

ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ Θ., σελ. 1586  
ΣΟΥΡΛΑΣ Γ., σελ. 1586

**Γ. Επί της πρότασης νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:**

ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ Δ., σελ. 1572  
ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ Ε., σελ. 1573  
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ., σελ. 1574  
ΕΞΑΡΧΟΣ Β., σελ. 1584  
ΖΗΣΗ Ρ., σελ. 1562  
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν.,

σελ. 1566

ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ Α., σελ. 1578  
ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ Θ., σελ. 1564  
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ., σελ. 1582, 1583  
ΚΟΛΛΙΑΣ Κ., σελ. 1570  
ΚΟΥΣΕΛΑΣ Δ., σελ. 1571  
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ.,

σελ. 1586

ΛΕΓΚΑΣ Ν., σελ. 1564, 1575, 1577  
ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ Α., σελ. 1583  
ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ Φ., σελ. 1574  
ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α.,

σελ. 1577

ΡΗΓΑΣ Π., σελ. 1579  
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α., σελ. 1569  
ΣΚΟΥΛΑΣ Ι., σελ. 1580  
ΦΙΛΙΝΗ Α., σελ. 1567  
ΧΑΪΔΟΣ Χ., σελ. 1581  
ΧΑΤΖΗ ΟΣΜΑΝ Α., σελ. 1585

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 2009

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΔ'

Τετάρτη 22 Ιουλίου 2009 (απόγευμα)

Αθήνα, σήμερα στις 22 Ιουλίου 2009, ημέρα Τετάρτη και ώρα 18.10', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Β' σύνθεση) για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΟΥΦΑ.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Πραγματοποιούμε σήμερα ειδική συνεδρίαση για να τιμήσουμε την ημέρα Αποκατάστασης της Δημοκρατίας, που είναι η 24η Ιουλίου. Αυτό, άλλωστε, γίνεται κάθε χρόνο και στη Βουλή των Ελλήνων με απόφαση που ελήφθη ομόφωνα στη Διάσκεψη των Προέδρων.

Είναι αυτονόητο ότι αποφασίστηκε στη Διάσκεψη των Προέδρων, στην ίδια συνεδρίαση, να γίνουν ειδικές αναφορές τόσο στην τουρκική εισβολή στην Κύπρο, όσο και στο εγκληματικό πραξικόπημα που είχε προηγηθεί.

Σημειώνω ότι γι' αυτό το θέμα είχαμε σχετικά αιτήματα τόσο από τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλαβάνο, όσο και από τον πρώην Υπουργό του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέα Λοβέρδο.

Κατά τη σημερινή συνεδρίαση θα λάβουν το λόγο ο Πρόεδρος της Βουλής, οι πρώην Πρόεδροι της Βουλής, οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ή οι αναπληρωτές τους, εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και ένας Βουλευτής από κάθε κόμμα, εάν επιθυμεί να λάβει το λόγο.

Πάντως, η συνεδρίαση, όπως έχουμε συμφωνήσει, θα ολοκληρωθεί μέχρι τις 20.00'.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή των Ελλήνων σημειώνει, τιμά, γιορτάζει και συλλογίζεται σήμερα τα τριάντα πέντε χρόνια από την αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

Η Βουλή των Ελλήνων σημειώνει το ορόσημο των τριάντα πέντε ετών, χρονική διάρκεια ωρίμανσης της Δημοκρατίας μας. Βεβαίως, η κοινοβουλευτική μας ιστορία δεν ξεκινά το 1974. Κανένας όμως δεν αμφισβητεί ότι η μεταπολιτευτική περίοδος ταυτίζεται με την καλύτερη περίοδο της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας μας.

Η Βουλή των Ελλήνων τιμά τους πρωταγωνιστές της μεταπολιτευτικής αλλαγής που συντελέστηκε τον Ιούλιο του 1974, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και τους πολιτικούς που συγκρότησαν την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, όλους όσοι έδρασαν στην πολιτική σκηνή τη δύσκολη εκείνη περίοδο, όλους όσοι συνέβαλαν στην ομαλή μετάβαση από τη δικτατορία στη Δημοκρατία. Τον Ανδρέα Παπανδρέου, το Γεώργιο Μαύρο, το Χαρίλαο Φλωράκη και βεβαίως, δεν ξεχνάμε τον αδικοχάμενο Αλέξανδρο Παναγούλη.

Τιμά όλους όσοι συνέπραξαν στην εδραίωση του δημοκρατι-

κού κοινοβουλευτικού μας πολιτεύματος, όλους τους έως σήμερα Προέδρους της Δημοκρατίας, το Μιχαήλ Στασινόπουλο, τον Κωνσταντίνο Τσάτσο, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, το Χρήστο Σαρτζετάκη, τον Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο, τον Κároλο Παπούλια.

Τιμά όλους τους Πρωθυπουργούς της μεταπολιτευτικής περιόδου, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, το Γεώργιο Ράλλη, τον Ανδρέα Παπανδρέου, τον Τζαννή Τζαννετάκη, τον Ξενοφώντα Ζολώτα, όλους τους Προέδρους της Βουλής των Ελλήνων της μεταπολιτευτικής περιόδου. Και βεβαίως, τιμά τον Πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, τον Πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Σημίτη, τον Πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή.

Η Βουλή των Ελλήνων τιμά όλους τους αγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα. Η Βουλή των Ελλήνων τιμά τα θύματα της κυπριακής τραγωδίας, του «καταλύτη» των γεγονότων του Ιουλίου του '74.

Αντιπροσωπεία από όλες τις πολιτικές δυνάμεις του Κοινοβουλίου συμμετείχε στις εκδηλώσεις μνήμης και τιμής που πραγματοποιήθηκαν στην ελεύθερη Λευκωσία.

Σήμερα, βεβαιώνουμε όλοι μαζί για άλλη μία φορά τους αδελφούς μας Κυπρίους ότι είμαστε δίπλα τους. Υποστηρίζουμε τη συνέχιση των απευθείας συνομιλιών για μία λειτουργική και βιώσιμη λύση στο πλαίσιο των αποφάσεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Υποστηρίζουμε την επίτευξη λύσης που θα γκρεμίσει και το τελευταίο διχοτομικό τείχος που απέμεινε στην Ευρώπη και θα επανενώσει την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Βουλή των Ελλήνων γιορτάζει σήμερα την αποκατάσταση της Δημοκρατίας. Γιορτάζει όλες τις επιτυχίες, όλα τα μεγάλα θετικά βήματα που έκανε η πατρίδα μας στα τριάντα πέντε χρόνια που πέρασαν από τότε.

Γιορτάζει πρώτα απ' όλα τη διαρκέστερη, ομαλότερη και πλέον δημοκρατική πολιτική περίοδο του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Γιορτάζει, δηλαδή, ένα επίτευγμα όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου, μία κατάσταση όλων των Ελλήνων και όλων των Ελλήνων.

Γιορτάζει την ευρωπαϊκή πορεία, την ευρωπαϊκή παρουσία της πατρίδας μας που δρομολογήθηκε άλλωστε από την πρώτη στιγμή της Μεταπολίτευσης.

Γιορτάζει την πολιτική, την οικονομική και κοινωνική πρόοδο που συντελέστηκε στη διάρκεια της μεταπολιτευτικής περιόδου.

Η Βουλή των Ελλήνων συλλογίζεται ταυτόχρονα τις υστερήσεις και τις αδυναμίες του παρελθόντος, τις ανάγκες του παρόντος, αλλά και τις προκλήσεις του μέλλοντος. Αντλεί μέσα από τη Μεταπολίτευση και την εμπειρία των τριάντα πέντε χρόνων διδάγματα για τη σύγχρονη εποχή, αλλά και για τον αυριανό

κόσμο, για το ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή, την Ευρώπη και τον κόσμο, για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, για την αντιμετώπιση των μεγάλων παγκόσμιων προβλημάτων.

Είναι βέβαιο ότι σ' αυτά τα τριάντα πέντε χρόνια έγιναν πολλά και σημαντικά βήματα προόδου και ανάπτυξης. Έγιναν μεγάλα βήματα προς τη σωστή, αλλά και επιθυμητή κατεύθυνση από τον ελληνικό λαό.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι εξίσου βέβαιο ότι θα μπορούσαν να είχαν γίνει ακόμα περισσότερα. Η αίσθηση αυτή, η άποψη αυτή, η εκτίμηση αυτή του ελληνικού λαού για το σύνολο της μεταπολιτευτικής περιόδου μας αφορά όλες και όλους.

Είναι γεγονός ότι στα τριάντα πέντε χρόνια που πέρασαν, οι Έλληνες πετύχαμε πολλά. Μπορούμε όμως ακόμα περισσότερα και αυτό είναι κοινή εκτίμηση. Αυτή είναι προπάντων η κοινή πρόκληση. Αυτό είναι το κοινό χρέος.

Η Βουλή των Ελλήνων εκφράζει και εκπροσωπεί ολόκληρο τον ελληνικό λαό. Οφείλουμε να κατανοούμε κάθε στιγμή την άποψή του, να ενσαρκώσουμε κάθε στιγμή τη βούλησή του, να υλοποιούμε κάθε στιγμή τη θέλησή του, να πρωτοπορούμε κάθε στιγμή στον κοινό αγώνα για μια καλύτερη Ελλάδα, για τη διαρκή βελτίωση της Δημοκρατίας, για τη διαρκή αναβάθμιση των θεσμών, για την ανάπτυξη, την πρόοδο, το κύρος της πατρίδας μας.

Η Βουλή των Ελλήνων, καρδιά του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, οφείλει να κρατά σε υψηλό ποιοτικό επίπεδο την εθνική συζήτηση και να αποβλέπει όπου είναι δυνατόν στην εθνική σύνθεση.

Η εθνική ενότητα και η εθνική ομοψυχία που είναι και το βασικό δίδαγμα της ημέρας που τιμούμε, ως είναι μόνιμος και κοινός οδηγός όλων μας.

Ο λαός δεν ζητά από εμάς άγονες συγκρούσεις και αδιέξοδες αντιπαράθεσεις. Ζητά συνθέσεις που οδηγούν στη λύση των προβλημάτων. Ζητά συνένωση δυνάμεων απέναντι στις πρωτόγνωρες παγκόσμιες προκλήσεις. Ζητά να έχουμε πάνω απ' όλα το συμφέρον της πατρίδας μας.

Εδώ, στη Βουλή των Ελλήνων καταλήγουν τα ρεύματα της εθνικής σκέψης, αλλά και των εθνικών επιθυμιών. Εδώ οφείλει να σχεδιάζεται και από εδώ να ξεκινά η εθνική πορεία για το μέλλον. Η ευθύνη όλων μας είναι μεγάλη. Η ευθύνη όλων γίνεται ακόμη μεγαλύτερη σε δύσκολες, αλλά και καθοριστικές περιόδους, όπως αυτή που διανύουμε σήμερα.

Τιμώντας την αποκατάσταση της Δημοκρατίας ως συλλογιστούμε το δικό μας χρέος στη Δημοκρατία, στην πατρίδα μας, στις σημερινές, αλλά και στις αυριανές γενιές.

Τριάντα πέντε χρόνια είναι λίγα στη ζωή ενός έθνους. Όμως είναι όλη η ζωή μιας πολιτικής γενιάς. Ας το σημειώσουμε, ας το τιμήσουμε, ας το γιορτάσουμε και προπαντός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να το συλλογιστούμε.

Γιορτάζοντας τα τριάντα πέντε χρόνια ομαλού δημοκρατικού βίου, ας οραματιστούμε όλοι μαζί και ας σχεδιάσουμε με φαντασία, με ρεαλισμό, με φρόνηση, ευθύνη, αλλά και εθνική συνεννόηση, τα επόμενα τριάντα πέντε χρόνια της ελληνικής Δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος.

**ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιορτάζουμε σήμερα μια διπλή επέτειο. Είναι η κατ' εξοχήν επέτειος των αντιφατικών συναισθημάτων. Οι μνήμες ενεργοποιούν συναισθήματα αλληλοσυγκρουόμενα. Είναι το αίσθημα της ανακούφισης, γιατί τριανταπέντε χρόνια πίσω αποκαταστάθηκε η Δημοκρατία στην Ελλάδα, μετά την εθνική και κοινωνική περιπέτεια της πατρίδας, στην οποία μας οδήγησε η επτάχρονη δικτατορία. Αυτή όμως η ανακούφιση που διαπιστώνεται διαχρονικά, δι' ιστορικά από τότε δηλητηριάστηκε και εξακολουθεί να δηλητηριάζεται από την οδύνη της εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής.

Αυτά που έγιναν σε εκείνο τον δεκαήμερο –εννιά περίπου μέρες χωρίζουν τα μεν από τα δε– έμειναν ανεξίτηλα στην εθνική μνήμη

από τότε μέχρι σήμερα. Ας τα διεξέλθουμε πολύ γρήγορα.

Στο πρώτο σκέλος των γεγονότων, τα γεγονότα του ολέθρου, του δηλητηρίου της ιστορίας. Εισβολή και συνεχιζόμενη κατοχή επί τριάντα πέντε χρόνια. Ανέφερε σωστά ο Αρχηγός του ελληνικού κράτους, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Κároλος Παπούλιας, πως τριάντα πέντε χρόνια είναι πολλά για την παγκόσμιο έννομο τάξη. Τριάντα πέντε χρόνια είναι πολλά για τα ανθρωπιστικά ιδεώδη πάνω στα οποία βασίστηκε η υλοποίηση του ευρωπαϊκού ιδεώδους. Τριάντα πέντε χρόνια αποτελούν οδυνηρή πρόκληση ντροπής για ολόκληρο τον πολιτισμένο κόσμο, για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τότε μέχρι σήμερα είναι δεδομένες οι ευθύνες του πολιτικού συστήματος και στην Ελλάδα και στην Κύπρο, γιατί επιτρέψαμε όλοι στο όνομα κάποιων διπλωματικών προτεραιοτήτων που μας συνιστούσαν οι ισχυροί αυτού του κόσμου να διολισθήσει το κυπριακό από πρόβλημα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής, σε ένα πρόβλημα συνεννόησης δύο κοινοτήτων.

Μα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει κάποιος από όλους εμάς εδώ την παραμικρή αμφιβολία ότι αν η Κύπρος δεν ήταν στο «μαλακό υπογάστριο» της Τουρκίας και ήταν, ως πούμε, δίπλα στο βράχο του Γιβραλτάρ, δεν θα είχε βρεθεί λύση μεταξύ Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων, μία λύση που επιζητούν οι φιλήσυχoi πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και από τη μια και από την άλλη πλευρά; Υπάρχει κάποιος καλόπιστος πολίτης του κόσμου που να αμφιβάλλει ότι το πρόβλημα στην Κύπρο είναι η συνεχιζόμενη κατοχή, η παρουσία των στρατευμάτων κατοχής της Τουρκίας, που εξακολουθούν να είναι εκεί επί τριάντα πέντε συναπτά έτη, κατέχοντας το βόρειο τμήμα της ενιαίας, ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας, που είναι μέλος ισότιμο στην ευρωπαϊκή οικογένεια;

Και όμως, είναι μεγάλες οι ευθύνες και του ελληνικού και του κυπριακού πολιτικού συστήματος και πρέπει το κυπριακό να το επαναφέρουμε με κάθε δυνατή προσπάθεια και κάθε δυνατή θυσία στο πεδίο που το έθεσαν τα γεγονότα και η ιστορία, υπόθεση εισβολής και κατοχής και όχι υπόθεση συνεννόησης δύο κοινοτήτων.

Όπως είπα πριν, είναι αυτονόητο ότι οι δυο κοινότητες θέλουν να ζήσουν σε συνθήκες ισοτιμίας, ισονομίας, ειρήνης, προόδου, δημιουργίας. Άλλος δεν τους επιτρέπει να το πράξουν.

Εννοείται –μιλάμε για το αυτονόητο για την Ευρωπαϊκή Ένωση– ότι η συνεχιζόμενη κατοχή αποτελεί γεγονός ντροπής μοναδικό στο σύγχρονο πολιτισμένο κόσμο, γεγονός ντροπής που κληιδώνει τη συνείδηση των ευρωπαϊκών λαών. Και επιτρέψτε μου να πω ότι για μένα αποτελεί διπλή ντροπή –και συγχωρέστε με, κύριε Πρόεδρε, γιατί μεταχειρίζομαι φορτισμένες φράσεις, αλλά το εννοώ– η απάντηση που έδωσε πριν από λίγες ώρες στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ο Προεδρεύων του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Σουηδικός Υπουργός κ. Καρλ Μπίλτ, όταν του ζήτησαν να πάρει θέση, Ευρωπαϊκούς, μέλη του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το θέμα της συνεχιζόμενης κατοχής, είτε, πώς είναι μία ιστορία για την οποία ευθύνεται η τότε «Χούντα των Αθηνών».

Βεβαίως, έχει ιστορικές ευθύνες η τότε Χούντα των Αθηνών, γιατί δεν έλαβε υπόψη τις συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου και το πλαίσιο δημιουργίας των εγγυητριών δυνάμεων για την Κυπριακή Δημοκρατία, δηλαδή τις ιδρυτικές συμφωνίες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όμως, από την άλλη πλευρά η συνταγματική τάξη στο νησί αποκαταστάθηκε ταχέως μέσα σε ελάχιστες εβδομάδες με την επιστροφή του δημοκρατικά εκλεγμένου τότε Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας αειμνήστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Η Τουρκία έγραψε στα παλαιότερα υποδήματά της όλα τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, το ίδιο το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, το ίδιο το πλαίσιο των συμφωνιών ιδρύσεως και εγγυήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας και συνεχίζει κατά τρόπο απροκάλυπτο, προκλητικό, επαίσχυντο τα τετελεσμένα της κατοχής.

«Όπερ, έδει δείξα», λοιπόν, για το πολιτικό σύστημα και στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Να ξαναφέρουμε το κυπριακό στη σωστή του διάσταση, πρόβλημα «εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής».

Μίλησα πριν για τα ανάμικτα συναισθήματα αυτού του δύσκολου δεκαημέρου του Ιουλίου. Τα αισθήματα της οδύνης εναλλάσσονται με τα αισθήματα της ανακούφισης. Η οξυγόνωση του δημοκρατικού φρονήματος του ελληνικού λαού.

Αποκαταστάθηκε η Δημοκρατία και επί τριάντα πέντε χρόνια, όπως πολύ σωστά σημείωσε πριν από λίγο ο Πρόεδρος του ελληνικού Κοινοβουλίου Δημήτρης Σιούφας, ο λαός μας απολαμβάνει την πλέον αδιατάρακτη και ανέφελη δημοκρατική περίοδο. Όχι γιατί δεν υπάρχουν προβλήματα. Προβλήματα υπάρχουν και στο πεδίο των πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά –επιπρόσθετα– και στο πεδίο των κοινωνικών δικαιωμάτων. Έχουμε τεράστια ελλείμματα κοινωνικής δημοκρατίας στην Ελλάδα και αυτό μας αφορά όλους. Πλήττει κυρίως τις αδύνατες εισοδηματικά τάξεις.

Όμως, ουδείς δύναται να αμφισβητήσει ότι αυτά τα τριάντα πέντε χρόνια, πλέον του ενός τρίτου του αιώνα, ο τόπος και ο λαός μας απολαμβάνουν ένα καθεστώς και μία περίοδο δημοκρατικής διακυβέρνησης παρόμοια με την οποία ο τόπος δεν απήλαυσε μέχρι σήμερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Στις μέρες που μιλάμε –και κλείνω, κύριε Πρόεδρε– μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις του πολιτικού συστήματος, ένα γεγονός που ρίχνει βαριά τη σκιά του και θαμπώνει την εικόνα του πολιτικού κόσμου στα μάτια του Έλληνα και της Ελληνίδας είναι οι αδιαφανείς σχέσεις, οι εμφανιζόμενες ως αδιαφανείς σχέσεις μεταξύ μερίδας του κεφαλαίου και του πολιτικού κόσμου της χώρας.

Το θέμα της «SIEMENS» ανήκει εκεί. Θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε ως μία διάσταση αυτού του πελώριου προβλήματος διαπλοκής, το οποίο δεν αφορά το σύνολο του πολιτικού κόσμου, αφορά οπωσδήποτε μέρος του και είμαστε υποχρεωμένοι να το ξεκαθαρίσουμε.

Δεν αντέχει το ελληνικό πολιτικό σύστημα, δεν αντέχει το δημοκρατικό πολίτευμα σε άλλες σκιές. Η εκκαθάριση της υποθέσεως αυτής αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, προϋπόθεση επιβίωσης του δημοκρατικού πολιτεύματος στη χώρα. Γιατί; Διότι επιτείνει κατά τέτοιο βαθμό την κρίση της ηθικής και πολιτικής νομιμοποίησης ώστε δημιουργεί άμεσο πρόβλημα αξιοπιστίας των πολιτικών στα μάτια του ελληνικού λαού.

Οφείλουμε φόρο τιμής σε όσους έδωσαν τη ζωή τους, την καρδιά τους, τον προσωπικό τους χρόνο, χρόνο πολύτιμο από την οικογενειακή τους ζωή, για να στεριώσει η δημοκρατία στην Ελλάδα.

Και επιμένω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτές οι επέτειοι δεν είναι μόνο επέτειοι ιστορικής μνήμης και ιστορικών γεγονότων, είναι επέτειοι ενεργοποίησης όλων ημών για να δούμε τι θα κάνουμε εμείς για το σήμερα και για το αύριο αυτού του τόπου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ο πρώην Υπουργός κ. Χρήστος Παπουτσής.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χωρίς αμφιβολία είναι μεγάλες οι κατακτήσεις και οι σταθμοί της μεταπολιτευτικής περιόδου. Μιας περιόδου που σηματοδεύτηκε από τις προσπάθειες του ελληνικού λαού για την ισότιμη ένταξη της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Όπως επίσης σηματοδεύτηκε και από την αποκατάσταση των δημοκρατικών θεσμών, από την ενίσχυση της λαϊκής κυριαρχίας, από τις μεγάλες προοδευτικές αλλαγές που γνώρισε ο τόπος, από την οικοδόμηση του κοινωνικού κράτους και του εθνικού συστήματος υγείας.

Σήμερα είναι η μέρα τιμής της Βουλής των Ελλήνων προς τον ελληνικό λαό. Προς τον ελληνικό λαό που αντιστάθηκε και αγωνίστηκε ενάντια στην αμερικανοκίνητη δικτατορία, την επιτάχρηση δικτατορία που είχε σαν αποτέλεσμα να «μπει η Ελλάδα στο γύψο», με τη στέρηση των δημοκρατικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών, αλλά και την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και τις δραματικές εξελίξεις που επακολούθησαν στο κυπριακό, αποτέλεσμα των οποίων είναι η συνεχιζόμενη μέχρι σή-

μερα παράνομη τουρκική στρατιωτική κατοχή στο βόρειο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ωστόσο, σήμερα που γιορτάζουμε τα τριάντα πέντε χρόνια από την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα, παρατηρούμε ότι αυξάνονται διαρκώς οι πολίτες που δεν εμπιστεύονται, που αμφισβητούν το πολιτικό μας σύστημα για τη δυνατότητα και την αποτελεσματικότητά του να προσπίσει τα δικαιώματά τους, να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής τους. Στην ουσία δεν εμπιστεύονται την ποιότητα της δημοκρατίας μας. Αυτή είναι μία σκληρή διαπίστωση. Αλλά δυστυχώς είναι η αλήθεια και είναι ανησυχητική.

Ο ελληνικός λαός βιώνει σήμερα τη διαφθορά του κράτους, βιώνει την ανομία, την ατιμωρησία, την ανισότητα του πλούτου, την κοινωνική αδικία, την ανασφάλεια. Κυριαρχεί παντού το δίκαιο του ισχυρού. Η ελευθερία της σκέψης των πολιτών μοιάζει να συρρικνώνεται μέσα στις γκρίζες ζώνες των φημών της αδιαφάνειας, των συμφερόντων, αλλά και τη χειραγώγηση της δικαιοσύνης και της ενημέρωσης.

Οι Έλληνες βιώνουν μία συνεχώς διογκούμενη οικονομική κρίση. Οι κοινωνικές εγγυήσεις περιορίζονται. Η δημόσια υγεία και παιδεία διαρκώς απαξιώνονται και μέσα σ' αυτές τις συνθήκες μιας κρίσης οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής, μιας κρίσης αξιών, οι πολίτες βλέπουν με οργή να πληθαίνουν τα σκάνδαλα, τα φαινόμενα των σκανδάλων, στα οποία αναφέρθηκε μόλις και προηγουμένως ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Παναγιωτόπουλος. Βλέπουν τη «SIEMENS», το Βατοπέδι, το σκάνδαλο του C4i, τα δομημένα ομόλογα.

Και όλες αυτές οι περιπτώσεις σκανδάλων και διαφθοράς είναι που αναδεικνύουν την παθογένεια του πολιτικού μας συστήματος. Η πολιτική φαίνεται να εγκλωβίζεται από ειδικά συμφέροντα, από ισχυρούς οικονομικούς και εξωθεσμικούς παράγοντες, που αποφασίζουν με ιδιοτελεί κριτήρια σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος και σε βάρος του πολίτη. Στη δημόσια συζήτηση μάλιστα όλοι εμείς συχνά ανεχόμαστε τη σκόπιμη σύγχυση και τον πολιτικό αποπροσανατολισμό. Κι αυτό είναι ιδιαίτερα επικίνδυνο, όταν αφορά το πολιτικό μας σύστημα.

Καθήκον όλων μας και ιδιαίτερα της εκάστοτε κυβέρνησης, σήμερα της Νέας Δημοκρατίας, αύριο του ΠΑΣΟΚ, είναι να σέβεται και να ενισχύει, να αναβαθμίζει διαρκώς τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, να υποστηρίζει το θεσμικό σύστημα του κεντρικού κράτους, να εγγυάται την ισονομία, την ισοπολιτεία, τη δικαιοσύνη για όλους του πολίτες. Καθήκον όλων και ιδιαίτερα της εκάστοτε κυβέρνησης, είναι να μην επιχειρούν μέσα από ερμηνείες και ακροβατικές θεσμικές προσεγγίσεις να εγκλωβίσουν την αξιοπιστία των πολιτειακών μας θεσμών στους επικοινωνιακούς τους σχεδιασμούς. Και αναφέρομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πολιτικά μεθοδευμένη συζήτηση και την κατά τα άλλα δήθεν επιστημονική συνταγματική προσέγγιση της συζήτησης για τον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Ο θεμέλιος νόμος λειτουργίας του πολιτικού συστήματος της χώρας, το Σύνταγμα της χώρας και προβλέπει την εκλογή του με δύο τρόπους και σε δύο διαφορετικούς χρόνους: Είτε με αυξημένη πλειοψηφία από την παρούσα Βουλή, είτε μετά από εκλογές από την επόμενη Βουλή, χωρίς αυξημένη πλειοψηφία. Και εδώ είναι που εδράζεται η πεμπτουσία της δημοκρατίας και του Συντάγματος, στις εναλλακτικές δυνατότητες που προσφέρουν. Η επιλογή της μίας ή της άλλης διαδικασίας αποτελεί δικαίωμα της δημοκρατικής ελευθερίας των κομμάτων και αντικείμενο πολιτικής επιλογής κι αυτό είναι κατάκτηση του δημοκρατικού μας πολιτεύματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μεγάλη η ευθύνη όλων εμάς που εκπροσωπούμε τους πολίτες στη Βουλή των Ελλήνων. Στη σύγχρονη δημοκρατία έχουμε πολλά κοινά για να αγωνιστούμε, από το ίδιο μετερίζι. Στην εποχή μας αντιμετωπίζουμε μία επικίνδυνη μετάλλαξη αξιών. Αντιμετωπίζουμε μία αναδιάρθρωση των προτεραιοτήτων της κοινωνίας, μία βίαιη επίθεση των οικονομικών συμφερόντων στο περιβάλλον, αλλά και στην πολιτική και στους πολιτικούς θεσμούς και στο ίδιο το δημοκρατικό πολίτευμα. Αντιμετωπίζουμε ταυτόχρονα τη διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και της φτώχειας που αυξάνεται απειλητικά.

Γι' αυτό η σημερινή μέρα είναι πάνω απ' όλα ημέρα περισυλ-

λογής, ημέρα αυτοελέγχου και ημέρα, επιτρέψτε μου να πω και αυτοκριτικής όλων μας. Για όλους εμάς τους «λειτουργούς» της δημοκρατίας είναι μία ημέρα αυτοκριτικής. Είναι μία ημέρα για να αξιολογήσουμε την προσφορά μας, τις πρωτοβουλίες μας, τις θέσεις μας, τη στάση μας, το έργο μας, εάν πράγματι προσφέρουμε αυτό που απαιτούν οι πολίτες, δηλαδή ένα σταθερό πλαίσιο αξιών και ιδανικών, δημοκρατικών θεσμών και κρατικών δομών, ένα νέο πρότυπο πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής πρακτικής.

Με δύο λόγια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα, στην 35η επέτειο της αποκατάστασης της δημοκρατίας, η χώρα μας νομίζω ότι χρειάζεται μία μεγάλη ανατροπή υπέρ του δημοσίου ήθους, υπέρ της ανεξαρτησίας του πολιτικού συστήματος, υπέρ της διαφάνειας και του κοινωνικού ελέγχου. Χρειάζεται μία οριστική ρήξη με τις καταδικασμένες πρακτικές του παρελθόντος και μία νέα γενναία προοδευτική αλλαγή για την οργάνωση της ελληνικής κοινωνίας του μέλλοντος.

Το ζήτημα της αυτονομίας του πολιτικού συστήματος είναι ζήτημα δημοκρατίας, είναι ζήτημα ισχυρών δομών και θεσμών που προστατεύουν το δημόσιο πλούτο αλλά και τα δικαιώματα του λαού από τη ληλασία και την απληστία των ολίγων και των ισχυρών. Η αυτονομία της πολιτικής είναι η αφετηρία για την αλλαγή της πορείας της χώρας. Διαφορετικά, καμμία αλλαγή δεν πρόκειται να είναι εφικτή, ούτε στο αναπτυξιακό πρότυπο, ούτε στις σχέσεις κράτους πολίτη, ούτε στο κοινωνικό κράτος.

Πάνω απ' όλα όμως, η αυτονομία της πολιτικής χρειάζεται πολιτική βούληση για προοδευτικές μεταρρυθμίσεις και έναν διαρκή αγώνα. Χρειάζεται μια κυβέρνηση που δεν θα χρωστά σε κανέναν, εκτός από έναν, εκτός από το λαό που θα της δώσει τη δύναμη και την εντολή. Μία κυβέρνηση με κυρίαρχο μέλημα το συμφέρον του λαού και του τόπου.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Κανταρτζής.

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σήμερα τιμάμε όσους αγωνίστηκαν για την ανατροπή της αμερικανοκρατικής στρατιωτικής φασιστικής δικτατορίας που επιβλήθηκε στη χώρα μας το 1967. Ιδιαίτερα τιμάμε όλους αυτούς που από την πρώτη μέρα επιβολής της σήκωσαν το βάρος της αντίστασης και των αγώνων, αφιψώνοντας το προσωπικό κόστος, τις συλλήψεις, τις φυλακίσεις και τα βασανιστήρια, που σε πολλούς στοίχισαν και την ίδια τους τη ζωή.

Η επιβολή της δικτατορίας δεν ήταν ούτε ένα τυχαίο γεγονός, ούτε ένα τυχαίο περιστατικό -όπως θέλουν κάποιοι να την εμφανίζουν- ούτε πολύ περισσότερο έργο κάποιων «αφρόνων», όπως συνηθίζεται πολλές φορές να λέγεται. Ήταν καρπός της ανάγκης σταθεροποίησης και ανάπτυξης του καπιταλισμού στη χώρα μας σε συνθήκες όπου το εργατικό κίνημα, παρά τα πλήγματα που είχε δεχτεί τα προηγούμενα χρόνια, τις προηγούμενες δεκαετίες, στεκόταν εμπόδιο σ' αυτούς τους σχεδιασμούς. Ταυτόχρονα ήταν επιλογή απόλυτα εναρμονισμένη με τις γενικότερες επιδιώξεις των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στην κρίσιμη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**)

Όλος αυτός ο σχεδιασμός αξιοποίησε τον έξαλλο αντικομμουνισμό που καλλιεργούνταν όλα τα χρόνια που προηγήθηκαν. Ας μην ξεχνάμε το ρόλο που είχαν διαδραματίσει σε μία σειρά από κρίσιμες στιγμές οι πρωτεργάτες της δικτατορίας, χρησιμοποιώντας αούστολα την προβοκάτσια και το ψέμα, για να καλλιεργήσουν τον αντικομμουνισμό. Έχει σημασία να τα θυμόμαστε όλα αυτά, γιατί δείχνουν ότι ο αντικομμουνισμός ήταν πάντα το «προπέτασμα καπνού» για τα πιο αντιλαϊκά σχέδια, αλλά και για έναν άλλο λόγο, ότι ο κομμουνισμός ποτέ δεν στάματησε στους κομμουνιστές και στοχεύει σε τελευταία ανάλυση στα λαϊκά δικαιώματα.

Η δικτατορία έπεσε κάτω από το βάρος του διπλού εγκλήματος σε βάρος του κυπριακού λαού, αλλά και την ασίγηστη πάλη του λαού μας. Το πραξικόπημα κατά του εκλεγμένου Προέδρου

της Κυπριακής Δημοκρατίας Μακαρίου άνοιξε το δρόμο στην τουρκική εισβολή και κατοχή. Σήμερα, τριάντα πέντε χρόνια μετά την εισβολή του τουρκικού στρατού, συνεχίζεται η κατοχή του 37% του κυπριακού εδάφους και απ' αυτό το Βήμα εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στον αγώνα του κυπριακού λαού και του Προέδρου Χριστόφια, για μία δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού στη βάση της διζωνικής δικονομικής πολιτικά ανεξάρτητης ομοσπονδίας, χωρίς στρατεύματα κατοχής και ξένες βάσεις, με ενιαία πολιτική παρουσία, με ενιαία διεθνή προσωπικότητα.

Ο αγώνας κατά της δικτατορίας από τη σκοπιά των εργαζομένων ήταν αδιάσπαστα δεμένος με τις βαθύτερες ριζικές αλλαγές για τα δημοκρατικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, αλλά και γενικότερα με τον αγώνα για την κοινωνική προκοπή. Η αποκατάσταση των κοινοβουλευτικών θεσμών και της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας δεν προχώρησε πέρα από την αλλαγή της διακυβέρνησης, γιατί δεν άλλαξε σε τελευταία ανάλυση η τάξη που βρισκόταν στην εξουσία.

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ και στη συνέχεια η ενσωμάτωσή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις άλλες διακρατικές ενώσεις του κεφαλαίου, αξιοποιήθηκαν για την εδραίωση της θέσης των κυρίαρχων δυνάμεων. Αυτή η τυπική μορφή δημοκρατίας είναι μία δημοκρατία που ταιριάζει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την πλουτοκρατία και τα κόμμάτα της. Αυτό το πολιτικό σύστημα δεν μπορεί να δώσει τίποτε άλλο στους εργαζόμενους. Οι ελευθερίες του κεφαλαίου που εγγυάται η Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνουν ακόμα μεγαλύτερο περιορισμό των κοινωνικών, πολιτικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, αφαίρεση που προχωρά με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς «στη μετά Μάαστριχτ» εποχή.

Τα εργατικά και λαϊκά δικαιώματα βρίσκονται μόνιμα στο στόχαστρο όλα αυτά τα χρόνια. Η δημοκρατία έχει σταματήσει έξω από τις πύλες των εργοστασίων. Η τρομοκρατία βασιλεύει στους χώρους δουλειάς με την επιθετικότητα της εργοδοσίας. Νέα μέτρα προωθούνται όλη αυτή την περίοδο με πρόσχημα την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, που στην πραγματικότητα έχουν σα στόχο τα δημοκρατικά δικαιώματα αλλά και να θωρακίσουν το σύστημα, απέναντι στον εχθρό λαό. Η νομιμοποίηση του ηλεκτρονικού φακελώματος, η οικοδόμηση πανευρωπαϊκών μηχανισμών καταστολής του εργατικού λαϊκού κινήματος, ο ευρωτρομονόμος και μία σειρά από άλλες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύουν και κινούνται ακριβώς σ' αυτή την κατεύθυνση.

Αυτή η κατάσταση δεν παίρνει από φτιασιδώματα με τη μία ή την άλλη μορφή διαχείρισης. Χρειάζεται αποφασιστική αλλαγή του συσχετισμού των δυνάμεων ώστε να ανοίξει ο δρόμος στις ριζικές αλλαγές που έχει ανάγκη ο τόπος για λαϊκή εξουσία, ώστε να ανοίξει ο δρόμος στην κοινωνική ευημερία και την προκοπή του λαού μας.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο συνάδελφο.

Το λόγο έχει ο κ. Τσοούκαλης από το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιορτάζουμε σήμερα τα τριάντα πέντε χρόνια από την πτώση της δικτατορίας, τα τριάντα πέντε χρόνια από την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Συγχρόνως γιορτάζουμε τα τριάντα πέντε χρόνια από την επαναλειουργία αυτής εδώ της Αίθουσας και συγχρόνως λέμε ότι κινούμαστε στο τριακοστό πέμπτο μεταπολιτευτικό έτος. Αυτό εδώ λοιπόν το Σώμα είναι αρμόδιο, έχει την υποχρέωση και την ευθύνη να κάνει τον απολογισμό. Συγχρόνως γιορτάζουμε ή τιμάμε ή -αν θέλετε- θυμόμαστε τα τριάντα πέντε χρόνια από το πραξικόπημα της Κύπρου και την εγκαθίδρυση του «Αττίλα» στο νησί της Κύπρου. Συγχρόνως όμως έχει περάσει ένας χρόνος από τον προηγούμενο απολογισμό. Έτσι λοιπόν η υποχρέωση της Βουλής είναι διττή. Αφ' ενός μεν είναι υποχρεωμένη σήμερα να οργανώσει τον εορτασμό των τριάντα πέντε χρόνων, από την ημέρα αποκατάστασης της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, και αφ' ετέρου δε, για να είμαστε συγκεκριμένοι προκειμένου να κάνει τον ετήσιο απολογισμό, δηλαδή να εξετά-

σει κατά πόσο η δημοκρατία μας και η υπόθεση της Κύπρου βελτιώθηκαν σε σχέση με τον περσινό εορτασμό.

Συνήθως λέγεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι οι επέτειοι χρησιμοποιούνται προκειμένου να αποκρύπτονται ευθύνες γι' αυτούς που ευθύνονται για τα πράγματα. Συνήθως χρησιμοποιούνται ως άλλοθι προκειμένου να αποκρυβούν αυτά που πρέπει να αποκρυβούν και αυτά που καταλογίζονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα.

Η δημοκρατία μας, τριάντα πέντε χρόνια μετά τη Μεταπολίτευση, πάσχει. Έχουμε σοβαρό πρόβλημα κοινωνικής και πολιτικής δημοκρατίας. Συγκεκριμένες πολιτικές έχουν φέρει αυτή την περίοδο στο προσκήνιο με τραγικό τρόπο το εφιαλτικό δίλημμα μεταξύ ασφάλειας και δημοκρατίας. Δυστυχώς, πολιτικές έχουν διαμορφώσει σήμερα μία φοβική κοινωνία, μία κοινωνία με σοβαρά προβλήματα ανασφάλειας, μία κοινωνία η οποία έχει χάσει το δημοκρατικό της πρόσημο, μία κοινωνία η οποία έχει απολέσει –ελπίζουμε όχι ανεπιστρεπτί– τη συλλογική της έκφραση, μία δημοκρατία η οποία έχει χάσει το δημόσιο χώρο της, μία κοινωνία η οποία δυσκολεύεται να ανταπεξέλθει στα μεγάλα διλήμματα και διακυβεύματα της εποχής. Μία τέτοια κοινωνία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς δεν προσφέρεται για ευδοκίμηση της δημοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή τη χρονική περίοδο η δημοκρατία μας ετεροκαθορίζεται από ποικιλώνυμα συμφέροντα. Δυστυχώς –για να κάνουμε και τον ετήσιο απολογισμό μας, από πέρυσι μέχρι σήμερα– σήμερα επικρατεί η εξής κατάσταση: Δύο σκάνδαλα, τρία, πέντε έχουν σκιάσει την πολιτική μας ζωή. Η διαφθορά, η διαπλοκή, η αποφορά που εισπράττει ο πολίτης προκαλών την απέχθειά του για το πολιτικό σύστημα και για την ίδια τη δημοκρατία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ**)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σύνθημα της γενιάς του Πολυτεχνείου, «Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία», δυστυχώς επανέρχεται αδυσώπητο, με εντελώς διαφορετικές παραμέτρους. Η δημοκρατία μας σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν κινδυνεύει ούτε από τους συνταγματάρχες ούτε από τα τανκς. Κινδυνεύει από εχθρούς αόρατους, τους οποίους εκτρέφουν δυστυχώς και τα πολιτικά συμφέροντα. Αυτή την περίοδο το ψωμί για πολλούς συμπολίτες μας αποκτά κρίσιμη έννοια, τηρουμένων των αναλογιών και μέσα στα πλαίσια του καταναλωτικού μοντέλου που πλέον διαβιών. Η παιδεία μας δυστυχώς ιδιωτικοποιείται, δυστυχώς πλήττεται, υποβαθμίζεται.

Όσον αφορά δε την ελευθερία, τον ένα πόλο του εφιαλτικού διλήμματος, δυστυχώς έχει στιγματιστεί τους τελευταίους μόλις μήνες από νομοσχέδια που γενικεύουν την αυθαιρεσία, γενικεύουν την ανελευθερία, νομοσχέδια με γενίκευση της χρήσης των καμερών, με την τράπεζα του DNA, με τα καρτοκινητά, με τις «κουκούλες» και γενικώς, με τη γενική αστυνομοκρατία. Μία δημοκρατία, μία κοινωνία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι που έχει αναγάγει το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης σε κορυφαίο της Υπουργείου. Δυστυχώς υπάρχει σοβαρό θέμα και αυτό πρέπει να μας προβληματίσει όλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλουμε να τιμηθούν και τα τριάντα πέντε χρόνια από την εισβολή και την κατοχή στην Κύπρο. Είναι μια περίοδος όπου πραγματικά τίθενται νέα διακυβεύματα. Η Τουρκία επιδεινώνει τη συμπεριφορά της απέναντί μας με νέες προκλητικές ενέργειες και στο Αιγαίο και στην Κύπρο.

Είμαστε ο χώρος, που εγκαίρως είχαμε θέσει ως ζητούμενο για την εξωτερική πολιτική μας ζωή την ειρηνική συνύπαρξη με τους γείτονές μας και είχαμε απευθύνει την έκκληση αυτή, η ειρηνική συνύπαρξη να κινείται μέσα από την ανάπτυξη δημοκρατικών δομών, φιλειρηνικών πολιτικών, καταπολέμησης των εθνικισμών στους γείτονές μας. Αυτή ήταν η πορεία την οποία είχαμε θέσει ως βασικό όρο, προκειμένου η Τουρκία να οδηγηθεί στην Ευρώπη. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό από την Τουρκία ότι η αταλάντευτη προσήλωση μας σ' αυτές τις αρχές δεν είναι αδυναμία και ότι αυτές οι αρχές θα πρέπει να την ακολουθούν στην πορεία της προς την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εξακολουθεί να είναι στόχος του κόμματός μας.

Συγχρόνως, ο Πρόεδρος Χριστόφιας και όλος ο πολιτικός κόσμος της Κύπρου αυτή τη στιγμή αγωνίζεται, προκειμένου να επαναφέρει στο προσκήνιο το πάγιο αίτημα του κυπριακού αλλά και συγχρόνως και του ελληνικού λαού και να το καταστήσει σαφές στους Ευρωπαίους, αλλά και στους άλλους εταίρους μας.

Πιστεύουμε ότι όλος ο ελληνικός λαός και η Κυβέρνηση θα στηρίξει σθεναρά την προσπάθεια του Προέδρου Χριστόφια και της Κυβέρνησης της Κύπρου, ούτως ώστε κάποια στιγμή τα ψηφίσματα του ΟΗΕ να γίνουν πράξη στην Κύπρο και να ανακουφιστεί, να ανασάνει σύσσωμος ο κυπριακός λαός, Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι.

Η τιμή που πρέπει να απονέμουμε σε όσους αγωνίστηκαν για την πτώση της χούντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αγώνας καθημερινός και στον αγώνα μας αυτόν δοκιμαζόμαστε και αξιολογούμαστε όλοι.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αστέριος Ροντούλης.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Εκκλησία μας υπάρχει ο όρος «χαρμολύπη», όταν πρόκειται να αποδοθούν εκκλησιαστικά ή θρησκευτικά γεγονότα με ανάμεικτα αισθήματα χαράς και λύπης. Ο όρος αυτός αποδίδει και την πραγματικότητα, όταν αναφερόμαστε στην αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα. Χαρά από τη μία πλευρά, λύπη από την άλλη, διότι το γεγονός αυτό προήλθε από μια εθνική τραγωδία, από την εθνική τραγωδία που βιώνει μέχρι σήμερα ο κυπριακός ελληνισμός.

Πράγματι, ο ελληνικός λαός πλήρωσε βαρύ τίμημα για την αποκατάσταση της δημοκρατίας: απώλεια εθνικού εδάφους, αγνοούμενους, πρόσφυγες, ανθρώπους που πλήρωσαν τα γεγονότα με τη ζωή τους. Το τίμημα είναι πράγματι βαρύ. Όταν συζητάμε όμως τα γεγονότα αυτά, το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε, είναι να αντλήσουμε επωφεληή συμπεράσματα, προκειμένου στο μέλλον να μη βιώσουμε τέτοιου είδους και τέτοιας έκτασης εθνικές τραγωδίες. Και το λέω αυτό, διότι δυστυχώς και σήμερα υπάρχουν πολλαπλά ανοιχτά μέτωπα, ανοιχτές προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

Ποιο είναι λοιπόν το μείζον, το επωφελές συμπέρασμα από την εθνική τραγωδία που βιώσαμε πριν από τριάντα πέντε χρόνια; Είναι τούτο, αγαπητοί συνάδελφοι: Υποστήκαμε μία εθνική ήττα, διότι δεν είχαμε μηχανισμούς αποτροπής των αρνητικών γεγονότων, δεν είχαμε μοχλούς αποτρεπτικούς των αρνητικών αυτών συμβάντων και έτσι υποστήκαμε ό,τι υποστήκαμε.

Για να το επικαιροποιήσω αυτό, σήμερα διαθέτουμε στα ανοιχτά μέτωπα, στις ανοιχτές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε ως χώρα μηχανισμούς αποτρεπτικούς αρνητικών πιθανών καταστάσεων;

Σκόπιμο είναι να κάνουμε πολύ περιληπτικά μία περιδιάβαση στα ανοιχτά μέτωπα, στις εθνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα. Αρχίζω από το ανοιχτό μέτωπο της Κύπρου. Τι παρατηρούμε σήμερα; Μία προσπάθεια επαναφοράς, με συγκεκριμένο τρόπο βέβαια, του σχεδίου Ανάν. Κάποια κέντρα απεργάζονται το σχέδιο Ανάν νούμερο II, ή όπως αλλιώς θα ειπωθεί.

Μηχανισμός αποτροπής υπάρχει; Υπάρχει. Είναι το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδας-Κύπρου, ένα δόγμα όμως που το απαξιώσαμε επιχειρησιακά, ένα δόγμα όμως που ενώ θα έπρεπε να το στηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις για να σηματοδοτήσουμε τη συνδρομή της Ελλάδας στον κυπριακό ελληνισμό και για να αποτρέψουμε την Τουρκία από οποιοδήποτε απονενοημένο διάβημα στο μέλλον, εμείς τι κάναμε; Στην πράξη το αφήσαμε να ατονήσει, ένα δόγμα που θα μας έδινε ενισχυμένη γεωπολιτική παρουσία στην κρίσιμη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Άρα λοιπόν, αποτρεπτικός μοχλός υπάρχει. Το ερώτημα είναι εάν τον χρησιμοποιούμε αυτόν τον αποτρεπτικό μοχλό.

Έρχομαι τώρα στο ζήτημα των προκλήσεων της Τουρκίας στο Αιγαίο. Δεν θα αναφερθώ σε όλο το πλέγμα των «ελληνοτουρκικών διαφορών» στο Αιγαίο, γιατί οι διαφορές είναι μονομερείς,

προέρχονται μόνο από τη μία πλευρά, από τον τουρκικό αναθεωρητισμό. Θα αναφερθώ μόνο στο ζήτημα που μας ταλαιπωρεί μέχρι και σήμερα, στην οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας.

Πάγια θέση όλων των ελληνικών κυβερνήσεων μέχρι σήμερα είναι ότι μία είναι η διαφορά μας, η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας με την Τουρκία. Λανθασμένη θέση, αγαπητοί συνάδελφοι, διότι θα υποστούμε βλάβη στα εθνικά συμφέροντα από τη θέση αυτή. Έχουμε μηχανισμό αποτροπής; Έχουμε, που ακούει στο όνομα «οριοθέτηση αποκλειστικής οικονομικής ζώνης». Να φύγουμε από την πεπατημένη που ακολουθήθηκε μέχρι σήμερα περί οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας και να περάσουμε στην οριοθέτηση της ΑΟΖ, που προβλέπεται από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Άρα, λοιπόν, υπάρχει η βούληση να περάσουμε σε μία τέτοια θέση; Και αυτό παραμένει ερώτημα.

Πάω στη Θράκη. Υπάρχει πρόβλημα; Θα υπάρξει πρόβλημα; Εγκυμονούνται προβληματιστικές καταστάσεις και συνθήκες; Πιθανόν να εγκυμονούνται. Για να μην πω ότι εγκυμονούνται, αςβάλω μπροστά και τη λέξη, «πιθανόν». Αποτρεπτικός μηχανισμός υπάρχει; Υπάρχει και λέγεται Κουρδικό Κράτος, Κούρδοι. Θα πρέπει να εξισορροπήσουμε τον τουρκικό επεκτατισμό με ένα γεωπολιτικό αντίβαρο και αυτό το γεωπολιτικό αντίβαρο υπάρχει, είναι το νεόδομητο, το νεοσύστατο, το πρόπλασμα κράτους, αν θέλετε, πάντως η κρατική οντότητα του νέου Κουρδιστάν. Θα πρέπει να αποκτήσουμε επαφή. Υπάρχει η τραυματική εμπειρία του επεισοδίου με τον Οτσαλάν. Κατανοητό. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι δεν πρέπει να συνεχίσουμε την προσπάθεια επαφής με το φίλο κουρδικό λαό, διότι θα είναι αμοιβαία επωφελής μία τέτοια σχέση.

Πάω στο Σκοπιανό. Υπάρχει πρόβλημα; Βεβαίως υπάρχει και ταλανίζει μέχρι σήμερα την ελληνική εξωτερική πολιτική. Θέλουν σώνει και καλά να ονομαστούν Μακεδόνες. Η επίσημη θέση μας, όχι η θέση όλων των πολιτικών δυνάμεων στο Κοινοβούλιο, αλλά της πλειοψηφίας, είναι ένα σύνθετο όνομα με γεωγραφικό προσδιορισμό του τύπου, «Βόρειος Μακεδονία». Για εμάς θα είναι ένα μέγα ολίσθημα. Υπάρχει μηχανισμός αντίβαρο αποτροπής σε μία τέτοια αρνητική εξέλιξη; Υπάρχει. Ποιο είναι αυτό; Είναι η πολυεθνική σύνθεση του σκοπιανού κρατιδίου. Και τι εννοώ, για να γίνω σαφέστερος; Είναι καιρός να αναπτύξουμε προνομιακές σχέσεις με το 30%-35% του αλβανικού πληθυσμού του κρατιδίου των Σκοπίων, διότι δεν αισθάνονται καθόλου καλά με το να ονομάζονται ψευτομακεδόνες, να το πω έτσι. Και γνωρίζουμε όλοι τα προβλήματα που έχουν οι Σκοπιανοί με τους Αλβανούς του κρατιδίου τους. Άρα λοιπόν υπάρχει η πολιτική βούληση να χρησιμοποιήσουμε αυτόν το μοχλό πίεσης ή μοχλό αποτροπής; Πάλι ερώτημα.

Και βεβαίως, έρχομαι στην προστασία της ελληνικής μειονότητας της Βόρειας Ηπείρου. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος. Πώς μπορούμε να τον επιτύχουμε; Εδώ έχουμε μηχανισμό πίεσης; Βεβαίως. Έχουμε τους χιλιάδες Αλβανούς που διαβιούν στην πατρίδα μας, που στηρίζουν οικονομικά την Αλβανία. Και το μήνυμα πρέπει να είναι ξεκάθαρο: Η ελληνική μειονότητα πρέπει να επιβιώσει, πρέπει να προστατευτούν όλα τα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματα, διότι από την Ελλάδα αντλούν τους πόρους, προκειμένου να έχουν το επίπεδο ζωής που έχουν στη Δημοκρατία της Αλβανίας.

Γιατί τα είπα όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι και έκανα αυτήν τη γρήγορη περιδιάβαση στα ανοιχτά μέτωπα της εξωτερικής πολιτικής; Για να καταλήξω στο εξής: Μοχλοί αποτροπής αρνητικών εξελίξεων υπήρχαν, υπάρχουν και πάντα θα υπάρχουν. Αλλά η αποτροπή ως έννοια στη στρατηγική, εκτός από το μέσον, προϋποθέτει και κάτι άλλο. Προϋποθέτει την πολιτική βούληση να εφαρμόσω το μέσον, προκειμένου να στείλω στην άλλη πλευρά το κατάλληλο μήνυμα. Παραμένει, λοιπόν, ένα ερώτημα που πρέπει να το απαντήσει η πολιτική ηγεσία της χώρας, αλλά και ο ελληνικός λαός: Οι κυβερνήσεις από το 1974 μέχρι σήμερα είχαν, έχουν, θα έχουν την πολιτική βούληση να χρησιμοποιήσουν αυτούς τους μηχανισμούς αποτροπής αρνητικών εξελίξεων σε εθνικά μας ζητήματα ή δείχνουν μία ανεπιτήρητη τάση ενδοτισμού και υποχωρητικότητας; Αυτό ας το απαντήσει ο ελληνικός λαός, όταν θα έρθει η ώρα της πεμπουσίας της δημοκρατίας, που είναι οι εκλογές.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Ανδρέας Λοβέρδος για τρία λεπτά.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τριάντα πέντε χρόνια εισβολής, τριάντα πέντε χρόνια έκτοτε κατοχής, τριάντα πέντε χρόνια, κύριε Πρόεδρε, κατά τη διάρκεια των οποίων όλοι οι Έλληνες στην Ελλάδα, στην Κύπρο, μάθαμε στο πετσί μας τι σημαίνει η «πολιτική των τετελεσμένων», με παραβίαση των κανόνων του διεθνούς δικαίου. Η εμπειρία αυτή του Ελληνισμού επιτρέπει στη χώρα μας να έχει ενσωματώσει πια ως καταστατική αρχή της εξωτερικής της πολιτικής την απόκρουση των τετελεσμένων, ειδικά όταν αυτά προκαλούνται με την κίνηση του μηχανισμού του πολέμου.

Έχω καλυφθεί, πήρα όμως το λόγο για να ενώσω και εγώ τη φωνή μου με τη φωνή όλων των συναδέλφων, όλων των Ελλήνων και των Ελληνίδων πολιτικών, με τη φωνή αυτή που φωνάζει στους Έλληνες πολίτες, στους Ελληνοκυπρίους, σε όλους τους διπλωματικούς υπαλλήλους των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπηρετούν στην Αθήνα και δι' αυτών στις κυβερνήσεις των χωρών τους, ότι ο ελληνικός λαός δεν θα επιτρέψει, πρώτα απ' όλα, στη λήθη να καλύψει τα γεγονότα του 1974 και δεύτερο και κύριο, δεν θα επιτρέψει να καμφθεί η οργή του, προκειμένου να απαντηθεί αυτό το τραγικό γεγονός της εισβολής και της έκτοτε κατοχής, μία απάντηση που θα δοθεί μόνο με τη λύση του Κυπριακού.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να επικαιροποιήσω τη συζήτηση σε ένα μόνο θέμα: Δεν θα πρέπει κανένας από μας να επιτρέψει τον επόμενο καιρό, το επόμενο εξάμηνο να εμφανιστούν ως δήθεν επισπεύδοντες της λύσης του Κυπριακού οι Τουρκοκύπριοι και οι Τούρκοι ηγέτες, οι οποίοι εμφανίζονται ψευδώς ως επισπεύδοντες, δηλαδή προτείνοντες χρονοδιαγράμματα, επιδιαιτησίες και δημοψηφίσματα, ενώ παράλληλα καταθέτουν, κύριε Πρόεδρε, τις πιο αντιπαραγωγικές προτάσεις για την επίλυση του Κυπριακού.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Αναστάσιος Καραμάριος για τρία λεπτά.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, είχα την τύχη, ατυχία, όπως θέλετε πείτε το, τις ημέρες εκείνες του 1974 να βρίσκομαι στην Αθήνα και να μείνω σ' ένα ξενοδοχείο στη Ραφήνα με τη γυναίκα μου και τα ξημερώματα με ξύπνησαν να μου πουν για την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο. Στη συνέχεια μετά δυσκολίας ήρθα στην Αθήνα, ακούγοντας ένα ραδιόφωνο, διότι είχαν κοπεί όλες οι επικοινωνίες με την πατρίδα μου, τη Ρόδο. Έφτασα λοιπόν στην Αθήνα και στη συνέχεια περίμενα εδώ. Ευτύχησα να ζήσω τη μοναδική εμπειρία όταν ο λαός της Αθήνας σύσσωμος, εκατομμύρια κόσμος, υποδεχόταν τον αιμνηστο Κωνσταντίνο Καραμανλή, ερχόμενο από το εξωτερικό. Αυτήν την ομορφιά της αποκατάστασης της δημοκρατίας, που εμείς σήμερα νομίζω ξεχάσαμε, μιας δημοκρατίας που τότε υπήρχε και κατελήφθη από το δικτατορικό καθεστώς, γιορτάζαμε εκείνη την ημέρα και περίμενα σήμερα εδώ να ακούσω απ' όλους τους συναδέλφους αυτήν τη μνήμη της αποκατάστασης της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας με άλλες λέξεις. Και εάν εξαιρέσουμε, κύριε Πρόεδρε, το θαυμάσιο λόγο το δικό σας που χειροκροτήθη απ' όλους μας, στη συνέχεια είδατε να μην χειροκροτούν οι συνάδελφοι.

Σήμερα θέλω να αντιληφθούν οι κύριοι συνάδελφοι, όσοι βρίσκονται εδώ στη Βουλή ότι είμαστε εδώ για να τιμήσουμε την αποκατάσταση ενός κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, το οποίο ζούμε για έκτοτε τριάντα πέντε χρόνια, με όλες τις αδυναμίες. Δεν ήρθαμε εδώ για να κρίνουμε σήμερα τη σημερινή διακυβέρνηση της χώρας, ήρθαμε εδώ για να θυμηθούμε ότι το κοινοβουλευτικό μας πολίτευμα ήταν η δημοκρατία και πρέπει να είναι η δημοκρατία. Αυτό πρέπει να θυμόμαστε και όχι εδώ να ερχόμαστε σήμερα και να λέμε οτιδήποτε άλλο κρίνοντας. Η Κοινοβουλευτική Δημοκρατία είναι το δυσκολότερο πολίτευμα, έχει αδυναμίες, αλλά δεν είναι ώρα αυτήν τη στιγμή να τις κρίνουμε. Αυτήν τη στιγμή είναι ώρα να θυμηθούμε αυτά όλα που είπατε

εσείς, να θυμηθούμε εκείνους τους ανθρώπους που θυσιάστηκαν για εμάς.

Όταν εγώ επισκέφθηκα την Κύπρο το 1997 και πήγα στη διαχωριστική γραμμή που χωρίζει μέχρι σήμερα τη Λευκωσία και πήγα εκεί στο κρεματόριο που κρεμούσαν τους ήρωες της ΕΟΚΑ τότε, όταν η Κύπρος βρισκόταν υπό αγγλική κατοχή, έφυγα αμέσως, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν μπορούσα να βλέπω τον Τούρκο να μου κρατάει «έτσι» το πολυβόλο και να με παρακολουθεί περνώντας τη διαχωριστική γραμμή. Αυτές τις στιγμές έζησα και αυτές τις στιγμές τις χάρηκα, όταν τότε εδώ απεκαταστάθη η δημοκρατία. Και σήμερα, ερχόμαστε να κάνουμε τι; Να γιορτάσουμε αυτές τις ημέρες, κύριοι συνάδελφοι. Να έχετε το θάρρος να πείτε όλοι σήμερα εδώ: «Ναι, αυτή είναι η δημοκρατία μας, με όλα τα μειονεκτήματα» και όχι σήμερα εδώ να κρίνουμε οτιδήποτε άλλο και να υπερδεύουμε τη σημερινή οικονομική κατάσταση της χώρας μας σήμερα, μπροστά στη θυσία της ημέρας αυτής, την οποία πρέπει να θυμόμαστε με αυτόν τον τρόπο, αλλιώς δεν αξίζει να τη γιορτάζουμε.

Αυτά είχα να πω εγώ, διότι επαναστάτησα εσωτερικά όταν δεν μπόρεσα να χειροκροτήσω όλους τους συναδέλφους. Ήλθα εδώ να ακούσω για την ημέρα της Δημοκρατίας, όχι να ακούσω για τα ομόλογα ή οτιδήποτε άλλο.

Με συγχωρείτε για το ύφος, κύριοι συνάδελφοι, αλλά έτσι νιώθω εγώ, ένας άνθρωπος που πολλά χρόνια ήμουν στην κατοχή. Το 1947 ανεξαρτητοποιήθηκε η Δωδεκάνησος και το γιορτάζουμε μέχρι σήμερα. Θυμόμαστε εκείνες τις ημέρες της Δημοκρατίας και τι πρέπει να κάνουμε σήμερα για να είμαστε ελεύθεροι όλοι οι Έλληνες. Προσπαθούμε και θα προσπαθήσουμε να είμαστε δημοκρατικά ελεύθεροι. Γιατί το πολίτευμά μας, είναι η Δημοκρατία μας. Αυτό το πολίτευμα θέλει ο ελληνικός λαός.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Γιώργος Γεωργίου από το Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό για τρία λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ζήτησα το λόγο ορμώνοντας εκ του γεγονότος, πως μόλις επέστρεψα από την Κύπρο, όπου «τη εντολή» σας μία κοινοβουλευτική ομάδα, μία διακομματική ομάδα επισκέφθη τη Μεγαλόνησο για να μεθέξει εκεί των εκδηλώσεων λύπης και στεναγμού.

Κύριε Πρόεδρε, ειπώθησαν πολλά για τη Δημοκρατία και την αποκατάστασίν της και έχω την εντύπωση ότι ήταν τόσο έγκριτοι οι ομιλητές, ώστε τίποτα δεν θα προσέφερε η δική μου νέα παρέμβαση. Όμως είμαι υποχρεωμένος να μεταφέρω το πνεύμα το οποίο είδα εγώ εις την Κύπρον και το έζησα με εγκρίτους, εξαιρετικούς συναδέλφους, οι οποίοι μετείχαν στην αποστολή.

Είδα κατήφεια, κύριε Πρόεδρε, είδα λύπη, είδα ανησυχία εκτεινομένη μέχρι και αγωνία. Και δεν το είδα μόνο στα πρόσωπα των απλών πολιτών Κυπρίων. Το είδα και σε πρόσωπα που με έκαναν ιδιαίτερα να ανησυχώ, διότι είναι χειριστάι των όποιων εξελίξεων μας αναμένουν.

Είμαστε σε μία περίοδο, κύριε Πρόεδρε, που οφείλω να τονίσω και ίσως θα είμαι πολύ λεπτομερέστερος στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, να τους πω ότι ευρισκόμεθα προ μιας Τουρκίας η οποία φαίνεται ότι στηρίζεται πανταχόθεν.

Έχουμε μία Τουρκία, της οποίας βεβαίως ηρνήθησαν την ένταξη στον ευρωπαϊκό κορμό διά των δηλώσεων των ο Γάλλος Πρόεδρος και η Γερμανίδα Καγκελάριας, αλλά εν ταυτώ βλέπουμε τις θωπείες τις οποίες δέχεται από την Ευρώπη, επειδή υπάρχει αίσθημα ενοχής, φαίνεται, εκ μέρους των Ευρωπαίων, διότι δεν έστερξαν μετά την εντολή των Αμερικανών αμέσως να εντάξουν την Τουρκία εις την ευρωπαϊκή οικογένεια.

Αυτές οι θωπείες δεν ξέρω πώς θα μεταφραστούν. Ενδέχεται να υπάρξει ενεργητική στήριξη, ενδέχεται να υπάρξει –και αυτό είναι ακόμη χειρότερο– και παθητική στήριξη, δηλαδή αυτά τα οποία επιχειρεί η Τουρκία εις το περιβάλλον της Ελλάδος –και αναφέρομαι εις τους Αιγαίους χώρους– ίσως περάσουν από την κρίση των Ευρωπαίων χωρίς να αφήσουν ιδιαίτερη δυσάρεσκεια. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Έχουμε μία Τουρκία της οποίας ο Πρωθυπουργός...

Αν μπορώ να έχω δύο λεπτά ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:** Εις την δεκαετία του '60 υπήρξε Άραψ πανηγέτης ο Νάσερ, μετά το θάνατον του οποίου ο αραβικός κόσμος με, αν θέλετε μικράν παρένθεσιν εκεί του Ασάντ, βρήκε τον άνθρωπο που τον εξεπροσώπει εις την οικουμένην ολόκληρη. Μετά τον θάνατον και τας αποτυχίας του Νάσερ δεν υπήρξε πλέον ηγέτης.

Έχουμε όμως τώρα την εμφάνιση του κ. Ερντογάν, που κατά την κρίση μου προσπαθεί να καταλάβει τη θέση του αρχι-ισλαμιστού, δηλαδή του ηγέτου του Ισλάμ. Οι τελευταίες περιπέτειες των Ουιγούρων εις την Κίνα και η τάσις προς δικηγορία του κ. Ερντογάν υπέρ αυτών, δείχνει ως φαίνεται, του έχουν αναθέσει αποστολές οι οποίες εκτείνονται μέχρι και την μεγάλην αυτήν χώρα, για να την ειδοποιήσουν, «ακούστε, δεν είσθε εκτός νυμφώνος, είσθε και σεις μέσα και αν εμείς έχουμε προβλήματα, μπορούμε να δημιουργήσουμε και σε σας». Επ' αυτού όμως θα επανέλθω.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Απλώς ήθελα να προειδοποιήσω τους κυρίους και τας κυρίας συναδέλφους ότι η κατάσταση ως εξελίσσεται με μίαν Τουρκίαν διαρκώς στηριζομένη και αν θέλετε καθοδηγούμενη από άλλες δυνάμεις, φοβούμαι ότι θα εξελιχθεί σε μία πολύ...

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Γεωργίου.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Το λόγο έχει ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, Υπουργός Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

**ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν περάσει τριάντα πέντε χρόνια από τότε που ο Λαός μας και η συντριπτική πλειοψηφία του πολιτικού κόσμου έσπασαν τα δεσμά με τα οποία είχε δεθεί η Δημοκρατία και η ελευθερία στον Τόπο μας και την αποκατέστησαν στην ίδια της την κοιτίδα, στο βάθρο που πραγματικά της ανήκει. Την αποκατέστησαν σ' αυτό που πραγματικά είναι, η ευτυχενής Καρυάτιδα η οποία στηρίζει το Ερέχθειο της ιστορίας, του πολιτισμού μας και του μέλλοντός μας. Αυτήν την επέτειο τιμούμε σήμερα.

Κάποιοι πιστεύουν -το λένε και μάλιστα καλόπιστα- ότι η Μεταπολίτευση τελειώνει ή έχει τελειώσει. Σας διαβεβαιώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καμμία επέτειος σαν κι αυτή δεν μπορεί να τελειώσει και δεν πρέπει να τελειώσει, όσο κρύβει μέσα της ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία είναι συστατικά στοιχεία της επιβίωσης του Έθνους και του Λαού μας. Το πρώτο απ' αυτά είναι η μνήμη. Το δεύτερο είναι η διδαχή.

Πρώτα λοιπόν η μνήμη στην οποία πρέπει να σταθούμε: Μνήμη για όλα εκείνα που δεν πρέπει να ξεχνάμε, για να μην ξαναφθάσουμε ποτέ –και δεν θα φθάσουμε ποτέ, είμαστε βέβαιοι– σ' αυτά τα χρόνια τα οποία στέρξαν πολλά από τον Τόπο, από το Λαό μας, από τις γενιές που ήλθαν και θα έρχονται στο μέλλον.

Ύστερα δεν μπορούμε να ξεχάσουμε όλους εκείνους χάρη στους οποίους σήμερα μπορούμε να κάνουμε αυτή την αποτίμηση. Μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι, ακόμα και αν μερικοί επιλέγουν τούτες τις ώρες την οδό της απαισιοδοξίας, θέλω να πιστεύω από λάθος υπολογισμό ή από μικρότητες που δεν ταιριάζουν στις δυνατότητες του Λαού μας, στην προοπτική του Τόπου μας.

Πρώτα απ' όλα δεν μπορούμε να ξεχάσουμε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν στα δύσκολα χρόνια της δικτατορίας για να είμαστε σήμερα εμείς ελεύθεροι και να ζούμε υπό δημοκρατικό καθεστώς. «Όλους εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους.» Όλους εκείνους οι οποίοι αντιστάθηκαν και ήταν πολλοί.

Μου δίνεται εδώ η ευκαιρία να πω ότι οφείλουμε να θυμόμαστε αυτούς που αντιστάθηκαν και τους γνωρίζουμε. Μερικοί είναι εδώ, μαζί μας και τους τιμούμε ιδιαίτερα.

Μη υποτιμούμε όμως και δεν πρέπει να λησμονούμε και όλους εκείνους που δεν τους γνωρίζουμε, που επέλεξαν την οδό της σιωπής, που χάθηκαν μέσα στο πλήθος της βιοπάλης και του κοι-

νωνικού αγώνα, θεωρώντας ότι αφού έκαναν το χρέος τους, αυτό ήταν αρκετό για να γεμίσει μία ολόκληρη ζωή. Αυτούς τους «ανώνυμους» τούτες τις ώρες δεν μπορεί και δεν πρέπει να τους ξεχνάμε, ιδίως όλοι εκείνοι που χωρίς να συμπράξουν με τη δικτατορία, δεν είχαν το ίδιο θάρρος που επέδειξαν αυτοί. Ας είναι και τούτο ένα δείγμα συγγνώμης για το θάρρος, τη σεμνότητα και το κουράγιο τους.

Ύστερα δεν μπορεί να ξεχνάμε όλες τις πολιτικές δυνάμεις του Τόπου και όλους εκείνους τους μεγάλους πολιτικούς, από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και τους ταγούς που ηγήθηκαν εκείνης της εποχής. Τους ανέφερε ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής και δεν χρειάζεται να επανέλθω. Δεν υποτιμώ κανέναν. Αλίμονο!

Δεν μπορούμε να ξεχνάμε όλες τις πολιτικές δυνάμεις του Τόπου οι οποίες αγωνίστηκαν χωρίς καμμία εξαίρεση για να στεριώσει η Δημοκρατία. Γιατί αυτό το οικοδόμημα της Δημοκρατίας που έχουμε σήμερα, για το οποίο πρέπει να είμαστε περήφανοι, χτίστηκε από πολλούς από όλους, από όλους εκείνους που εξέλεξε ο Ελληνικός Λαός, αφού η ετυμηγορία του έχει το αμάχητο τεκμήριο της δίκαιης κρίσης.

Όλες οι πολιτικές δυνάμεις συνέβαλαν, όλοι εκείνοι που είτε κυβέρνησαν είτε δεν κυβέρνησαν τον τόπο, αλλά ιδίως εκείνοι που μέσα απ' αυτά τα έδρανα έδωσαν τη μάχη για μία άλλη ποιότητα Δημοκρατίας. Και αυτούς πρέπει να τους τιμούμε, να τους θυμόμαστε, να παίρνουμε το παράδειγμά τους, να διδασκόμαστε από εκείνο που έκαναν και να αποφεύγουμε τα λάθη τους. Γιατί όπως ακριβώς η προσφορά είναι κληρονομιά στην Ιστορία εξίσου και τα λάθη, τα οποία κάνουν αναμφισβήτητα οι πολιτικοί, συνιστούν μία μορφή παρακαταθήκης, από την οποία πρέπει να αντλούμε διδάγματα, για να μην τα επαναλαμβάνουμε.

Ύστερα, η ιστορική μνήμη οφείλει να μας οδηγεί για να μην ξεχνάμε ένα χρέος που μας βαραίνει και θα μας βαραίνει όλους, ιδίως εμάς τους Έλληνες. Είναι το χρέος το οποίο αφορά την Κύπρο, που πλήρωσε βαρύ το τίμημα και της δικτατορίας, που δεν ήταν η μόνη αιτία βέβαια -και ας μην βαυκαλιζονται κάποιοι ότι η εισβολή είχε ως μόνη αιτία τα όσα συνέβησαν στην Ελλάδα- αλλά πάντως ένα μερίδιο ευθύνης της ανήκει. Και την ημέρα που ήρθε ξανά η Δημοκρατία στην Ελλάδα, ας μην ξεχνάμε ότι περίπου τον ίδιο καιρό και ακόμη αργότερα η Κύπρος πλήρωσε και πληρώνει βαρύ το τίμημα της διχοτόμησης. Και όχι για λόγους συναισθηματικούς, όχι για λόγους εθνικούς μόνο -γιατί είμαστε ένα Έθνος, ένας Λαός αλλά και για λόγους διεθνούς νομιμότητας- οφείλουμε να πούμε σε όλους, προς κάθε κατεύθυνση, όλοι όσοι είμαστε εδώ: «Δεν ξεχνάμε και δεν πρόκειται να ησυχάσουμε έως ότου πέσει το τελευταίο τείχος του αίσχους στην Ευρώπη και ίσως στον κόσμο ολόκληρο. Δεν ξεχνούμε και δεν θα ησυχάσουμε έως ότου ο Κυπριακός Λαός δικαιωθεί, σύμφωνα με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.» Και οφείλουμε να πούμε και στα Ηνωμένα Έθνη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πλήρες μέλος της οποίας είναι η Κύπρος ότι δεν είναι δυνατόν να μιλάμε ούτε για ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ούτε για ευρωπαϊκό κεκτημένο, ούτε γενικότερα μπορούμε να είμαστε περήφανοι όταν στην Ευρώπη υπάρχει ένα κράτος το οποίο διατηρεί στρατό κατοχής και φιλοδοξεί να διεκδικεί να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το διακηρύσσουμε όλοι από εδώ, όλα τα πολιτικά κόμματα, όποιοι κι αν γίνουν κυβέρνηση στο μέλλον και φυσικά, η τωρινή: Κανένα μέλλον -όχι για λόγους αντεκδίκησης, αλλά για λόγους ιστορικής δικαιοσύνης και Διεθνούς Δικαίου- δεν μπορεί να έχει η Τουρκία στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν συνεχίσει αυτή την τακτική, η οποία αποτελεί την πιο ωμή παραβίαση του διεθνούς δικαίου την οποία μπορούμε σήμερα να γνωρίσουμε. Και αυτό ξέρω ότι απηχεί όλους μας. Δεν είναι μονοπώλιο της Κυβέρνησης, δεν είναι μόνο του ομιλούντος. Είναι όλων μας, διαχρονικά, από την πρώτη ημέρα της αποκατάστασης της Δημοκρατίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Μίλησα για τη μνήμη και επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, να πάρω ένα- δυο λεπτά παραπάνω από το χρόνο ο οποίος μου ανήκει.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Συνεχίστε.

**ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):**

Όμως δεν είναι μόνο η μνήμη η οποία μας κάνει να πιστεύουμε ότι δεν τελείωσε και δεν πρέπει να τελειώσει η Μεταπολίτευση. Είναι η πορεία της Δημοκρατίας μας. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Δημοκρατία αποκαταστάθηκε στον Τόπο μας. Έχει βαθείς ρίζες. Οι δομές της είναι στέρεες. Η Καρδιά της στηρίζει το Ερέχθειο και σ' αυτό δεν υπάρχει καμμία ρωγμή. Ο αγώνας όμως για τη Δημοκρατία είναι διαρκής. Γιατί η Δημοκρατία είναι το πιο πολύτιμο αγαθό, το πολίτευμα που είναι σύμφυτο με την αξία του ανθρώπου. Όμως είναι εύθραυστο αγαθό. Πολύ εύθραυστο αγαθό. Πρέπει να σκεφθούμε λοιπόν την υπεράσπισή της σε επίπεδο ποιότητας, γιατί γι' αυτήν τώρα αγωνιζόμαστε. Και η ποιότητα έχει δύο άξονες. Η ποιότητα αφορά τη στήριξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και πρώτα απ' όλα της «αξίας», όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Και μην ξεχνάτε ότι είμαστε η μόνη χώρα σε παγκόσμια κλίμακα που έχει ως προμετωπίδα την αξία του ανθρώπου -και όχι μόνο την αξιοπρέπεια- αλλά αναγνωρίζεται διεθνώς και ως κοπίδα, ως μήτρα όλων των δικαιωμάτων τα οποία ανήκουν στον άνθρωπο. Προστατεύουμε λοιπόν και οφείλουμε να προστατεύσουμε τα ατομικά δικαιώματα απ' όλες εκείνες τις μορφές προσβολής από τις οποίες κινδυνεύουν, ιδίως μέσα από τη σύγχρονη τεχνολογία. Οφείλουμε να κάνουμε πράξη τα κοινωνικά δικαιώματα αποκαθιστώντας την κοινωνική δικαιοσύνη. Οφείλουμε να κάνουμε πράξη τα πολιτικά δικαιώματα σηματοδοτώντας την πραγματική συμμετοχή του πολίτη στην πολιτική ζωή. Οφείλουμε να κάνουμε πράξη τα μικτά, σύγχρονα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στο περιβάλλον, σ' έναν κόσμο ο οποίος, όπως είναι γνωστό, τούτη την ώρα βρίσκεται σ' ένα κρίσιμο σταυροδρόμι από το οποίο θα αποφασίσουμε αν θα υπάρξουμε στον πλανήτη «γη» ή όχι. Και φέρουμε ιστορική ευθύνη για τις γενιές που έρχονται.

Και ύστερα εκτός από την ποιότητα των δικαιωμάτων είναι και η ποιότητα του πολιτικού μας συστήματος. Μην ξεχνάμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και αυτό είναι μια βαθιά αλήθεια- πως ό,τι σημαντικό καταφέραμε σ' αυτόν τον Τόπο το καταφέραμε ενωμένοι. Και για ό,τι ντρεπόμαστε το κάναμε υπό όρους διχασμού. Μέσα από την ενότητα μπορούμε να καταφέρουμε τα πάντα. Μέσα από το διχασμό μπορούμε να καταστρέψουμε ακόμη και αυτά τα οποία μας άφησε κληρονομιά η Ιστορία. Και αυτή η Ιστορία σας, διαβεβαιώ, δεν ανήκει μόνο σ' εμάς. Είναι και παγκόσμια κληρονομιά και οφείλουμε να την υπερασπιστούμε ενωμένοι. Οφείλουμε να υπερασπιστούμε τους θεσμούς, τον κορυφαίο θεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας, ως θεσμό ενότητας, τον οποίο πρέπει πραγματικά να σεβόμαστε.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Οφείλουμε από εκεί και πέρα να σεβόμαστε όλες τις πολιτικές δυνάμεις, γι' αυτό το οποίο είναι δυνατόν να συνεισφέρουν. Οφείλουμε ιδίως να σεβόμαστε και να τιμούμε εμπράκτως γενικότερα το ήθος του πολιτικού κόσμου και να μην γενικεύουμε μέσα από εξαιρέσεις, θεωρώντας ότι οι εξαιρέσεις που υπάρχουν αποτελούν τον κανόνα. Να σπληνεύουμε βεβαίως τις εξαιρέσεις για να τις ανάγουμε σε «παράδειγμα προς αποφυγήν». Αλλά να μην γενικεύουμε, ούτε να αναπαράγουμε πράγματα που δεν υπάρχουν, μόνο και μόνο γιατί εξυπηρετούν στιγμιαίες σκοπιμότητες. Αυτή η ανεύθυνη γενίκευση μπορεί πραγματικά να αποτελέσει την θρυαλλίδα από την οποία είναι δυνατόν να προκύψει ακόμη και η ανισορροπία ενός πολιτικού συστήματος. Και αυτό είναι άδικο, κυρίες και κύριοι. Γιατί το ξέρετε όλοι: Η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων που είναι εδώ έχουν όχι απλώς το τεκμήριο, αλλά έχουν πραγματικά την απόδειξη της εντιμότητας και της αίσθησης του καθήκοντος απέναντι στον Τόπο και το Λαό που μας εξέλεξε.

Τα δικαιώματα του ανθρώπου και η στήριξη του πολιτικού συστήματος χωρίς εκπώσεις είναι το χρέος για την ποιότητα της Δημοκρατίας, μαζί με τη μνήμη, που κάνουν τη Μεταπολίτευση να είναι μία μακρά περίοδος. Και πρέπει να είναι μία μακρά περίοδος, για να μην ξεχνάμε. Να θυμηθούμε -και τελειώνω μ' αυτή τη φράση- ότι η επέτειος αυτή είναι το «ανέσπερο φως», το οποίο απ' ενός διατηρεί άσβεστη τη συνείδηση και απ' ετέρου μας οδηγεί και μας φωτίζει το δρόμο για την ιστορία που μας έταξε ο Λαός να γράψουμε. Την ιστορία της δικής μας εποχής, την οποία πρέπει να διαμορφώσουμε όχι μόνο για να δικαιώσουμε τη δική

μας παρουσία, αλλά, κυρίως, γι' αυτό που οφείλουμε να αφή-  
σουμε στις γενιές που έρχονται.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

#### ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου της πρότασης νόμου, αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόταση αυτή εμπίπτει στους περιορισμούς της παραγράφου 3 του άρθρου 73 του Συντάγματος. Θέλω να σας υπενθυμίσω ότι σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, του άρθρου 73 παράγραφος 3, δεν εισάγεται για συζήτηση η πρόταση νόμου εφ' όσον συνεπάγεται εις βάρος του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δαπάνες ή ελάττωση εσόδων ή της περιουσίας τους για να δοθεί μισθός ή σύνταξη ή γενικά όφελος σε κάποιο πρόσωπο.

Πρέπει ακόμη να σας ενημερώσω ότι η πρακτική την οποία ακολουθούμε όλα αυτά τα χρόνια είναι να συζητούμε αυτές τις προτάσεις νόμου χωρίς να προχωρούμε σε ψηφοφορία. Τις εισάγουμε γιατί έτσι δίνεται η δυνατότητα με τη συζήτηση στη Βουλή στα κόμματα, σε όλους τους συναδέλφους Βουλευτές, αλλά και στην Κυβέρνηση να πάρουν θέση σε σοβαρά ζητήματα στα οποία αναφέρονται και επιχειρούν να ρυθμίσουν οι προτάσεις νόμου, όπως κάνει και η παρούσα.

Το λόγο έχει η εισηγήτρια του ΠΑΣΟΚ κ. Ροδούλα Ζήση.

**ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ο Καναδός παιδαγωγός Λώρενς Πίτερ είχε πει: «Αν δεν ξέρεις πού πας το πιθανότερο είναι να καταλήξεις κάπου αλλού».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**)

Πρόκειται για την εικόνα και την αντίληψη της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, αφορά στην πολιτική της για την οικονομία και την ανάπτυξη, αφιερώνεται στο «μεταρρυθμιστικό» της πρόγραμμα και στην κοινωνική της ευαισθησία, στην ανανέωση μέσα από την καταστροφή και στην πρακτική του δαρβινισμού, «μόνο οι ισχυρότεροι επιβιώνουν».

Αυτό είδαμε, αυτό βιώσαμε πεντέμισι χρόνια τώρα. Θα σας στεναχωρήσω και πάλι, όπως και στην Επιτροπή, κύριε Υπουργέ, αλλά τα στοιχεία, οι δείκτες και τα βιώματά μας μιλούν από μόνα τους. Τα οικονομικά αδιέξοδα και η πολυεπίπεδη κρίση που βιώνουμε έχουν την υπογραφή της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Επιτρέψτε μου, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να χαρτογραφήσω εν συντομία την κατάσταση στην οικονομία και τα προβλήματα των Ελλήνων πολιτών, όταν το ΠΑΣΟΚ τον Οκτώβριο του 2008 κατέθεσε την πρόταση νόμου για τα εισοδηματικά ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα, μια πρόταση που θα απορρίψει και η Κυβέρνηση, με τη γνωστή στείρα άρνησή της και τις ίδιες ακαμψίες και δικαιολογίες.

Από το 2005 τα νοικοκυριά με χαμηλότερα εισοδήματα αντιμετωπίζουν συστηματικά υψηλότερο πληθωρισμό. Τους περισσότερους μήνες του 2008 ο πληθωρισμός των φτωχών νοικοκυριών ήταν μεγαλύτερος από 5%. Με βάση το επίσημο στοιχείο της ΕΣΥΕ ο πληθωρισμός το 2008 ήταν 4,2%, όμως για τα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα ήταν 4,6% και για τα νοικοκυριά με υψηλά εισοδήματα ήταν 3,2%.

Τα αποτελέσματα της πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας είναι ορατά και στην εκτόξευση του πληθωρισμού και στην εκτόξευση των τιμών. Επιβεβαιώνεται με την εξέλιξη του δείκτη τιμών ότι υπάρχει τρομερή ακρίβεια.

Όσο δε για τις τιμές των υπηρεσιών που προσφέρουν στους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις δημόσιοι οργανισμοί, όπως και οι τιμές που ορίζονται διοικητικά, η πορεία αυτού του γενικού δείκτη σ' αυτές τις κατηγορίες είναι πραγματικά αποκαλυπτική.

Στα περισσότερα είδη την περίοδο 2004-2008 –μιλώ γι' αυτή την περίοδο γιατί το 2008 καταθέτει το ΠΑΣΟΚ την πρόταση νόμου– η μέση ετήσια μεταβολή στις υπηρεσίες και στα αγαθά είναι πολλαπλάσια του μέσου ετήσιου πληθωρισμού, αντίθετα με την προηγούμενη περίοδο.

Δεν υπάρχει επιχείρημα εισαγόμενου πληθωρισμού για τα δομικά προβλήματα της οικονομίας, τα οποία η Κυβέρνηση αδυνατεί να αντιμετωπίσει όλα αυτά τα χρόνια.

Μιλώντας λοιπόν για το πρώτο φαινόμενο, δηλαδή για τον πληθωρισμό σημειώνουμε ότι η Ελλάδα είναι κατά μία μονάδα υψηλότερα από την ευρωζώνη και ο πληθωρισμός είναι κατά 1,3 μονάδες υψηλότερος, όταν δεν υπολογίζονται η ενέργεια και τα τρόφιμα.

Επιπλέον, η ανεξέλεγκτη απορρόφηση στην ελληνική αγορά των αυξήσεων στις τιμές του πετρελαίου σε συνδυασμό με τις αυξήσεις των τιμολογίων της ΔΕΗ, οδήγησαν σε σχεδόν πολλαπλάσια αύξηση των τιμών ενέργειας και κατοικίας στην Ελλάδα, σε σχέση με την υπόλοιπη ευρωζώνη.

Η διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τα τέσσερα χρόνια –μέχρι το 2008– κάνει προσομοίωση της διεθνούς οικονομικής κρίσης στα ελληνικά πράγματα. Το χρέος των νοικοκυριών την ίδια περίοδο –από το 2004 έως το 2008– έχει σχεδόν τριπλασιαστεί σε απόλυτους όρους και έχει υπερδιπλασιαστεί ως ποσοστό του ΑΕΠ και αυξάνεται με ταχύτερους ρυθμούς από αυτόν των επιχειρήσεων.

Τα υπόλοιπα των δανείων των ελληνικών νοικοκυριών έως το τέλος του 2008 έφθασαν τα 117.000.000.000 ευρώ, έναντι 40.000.000.000 ευρώ το 2003. Έχουμε, λοιπόν, από το 2008 περισσότερα δάνεια στα νοικοκυριά, σε σχέση με τις επιχειρήσεις και όλοι μαζί –επιχειρήσεις και νοικοκυριά– αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα επιτόκια από τους Ευρωπαίους συμπολίτες τους.

Κύριε Υπουργέ, σ' αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα του χρέους, του πληθωρισμού, της ακρίβειας και της αισχροκέρδειας η Κυβέρνηση εξωραίζει το άδικο φορολογικό σύστημα, τροφοδοτεί την αδικία και την ανισότητα και η «αδρεναλίνη της διακυβέρνησής της κυριολεκτικά ξεχειλίζει», όταν από τη δήθεν φορολογική μεταρρύθμιση οι φορολογούμενοι που ανήκουν στα χαμηλά ή μεσαία κλιμάκια δεν έχουν πια κανένα όφελος –έχουν μηδενικό όφελος– ή πληρώνουν μεγαλύτερους φόρους.

Η φορολογική επιβάρυνση αυξάνεται περισσότερο στους χαμηλόμισθους, στις φτωχότερες οικογένειες και μαζί με τους έμμεσους φόρους γίνεται βραχνάς στα χαμηλά εισοδήματα.

Φορολογική δικαιοσύνη για τη Νέα Δημοκρατία σημαίνει αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης στα φτωχά νοικοκυριά και ίση ή μικρότερη απ' αυτή στα πλουσιότερα. Η μέση ελληνική οικογένεια, που ήδη πλήρωνε αναλογικά περισσότερο φόρο από τις αντίστοιχες στον ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβαρύνεται πάλι πολύ περισσότερο.

Στο τέλος του 2008, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η Ελλάδα είναι η χώρα με το υψηλότερο φορολογικό βάρος μετά την Ουγγαρία και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας προσπαθεί να κρύψει την οικονομική της αποτυχία κάτω από το «χαλί της διεθνούς οικονομικής κρίσης», ενώ πριν, τον Οκτώβριο του 2008 που το ΠΑΣΟΚ αποφασίζει να καταθέσει αυτή την πρόταση νόμου, οι πολίτες ήξεραν πολύ καλά ότι η Ελλάδα έπεσε δεκαεννιά θέσεις ως προς την ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας.

Η Ελλάδα από πέμπτη χώρα σε ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έφθασε στη δέκατη τέταρτη θέση. Έφθασε να κατέχει την τέταρτη θέση στην Ευρώπη στην τιμή της βενζίνης προ φόρων. Έφθασε να έχει το τρίτο πιο ακριβό καλάθι τροφίμων στην Ευρώπη και βεβαίως έφθασε να έχει το μικρότερο αγροτικό εισόδημα των τελευταίων δεκαετιών.

Τα παραδείγματα των καυσίμων, των τροφίμων, αλλά και των τιμολογίων της ΔΕΗ είναι από τα πιο χαρακτηριστικά της αδυναμίας και της έλλειψης πολιτικής βούλησης της Κυβέρνησης να αντιμετωπίσει την ακρίβεια.

Όταν η διεθνής τιμή του πετρελαίου κυμαινόταν στα 92 δολάρια το βαρέλι, η τιμή της βενζίνης στην Ελλάδα είχε 1,047 ευρώ το λίτρο. Τον Οκτώβριο του 2008 η τιμή του πετρελαίου ήταν 86 δολάρια το βαρέλι και η τιμή της αμόλυβδης βενζίνης στην Ελλάδα ήταν 1,15 ευρώ το λίτρο, δηλαδή 10 λεπτά παραπάνω.

Μεταξύ Οκτωβρίου του 2007 και Οκτωβρίου του 2008, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο μέσος όρος αύξησης του πετρελαίου στην ευρωζώνη ήταν της τάξεως του 25%, ενώ στην Ελλάδα ήταν 30% και 32%. Οι Έλληνες δηλαδή θα πλήρωναν το πιο ακριβό πετρέλαιο σε όλη την Ευρώπη.

Στα τρόφιμα –και αναφέρομαι σε θέματα που αφορούν τους μικρομεσαίους και βεβαίως τα φτωχά νοικοκυριά- σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το φθινόπωρο του 2008 είχαμε μείωση στη διεθνή τιμή του σταριού κατά 35%, στο ρύζι κατά 32%, στα γαλακτοκομικά προϊόντα 10%.

Στην Ελλάδα είχαμε το τρίτο ακριβότερο καλάθι τροφίμων στην Ευρώπη. Είμαστε η πιο ακριβή χώρα στα τρόφιμα. Είχαμε και την κρατική ακρίβεια. Σε συνθήκες ανόδου των διεθνών τιμών η ΔΕΗ ανέβασε τις τιμές. Σε συνθήκες πτώσης των τιμών η ΔΕΗ δεν κατεβάδει τις τιμές.

Κι εμείς είχαμε ζητήσει, κύριε Υπουργέ, από την Κυβέρνηση να πέσει η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος κατά επτά ποσοστιαίες μονάδες, όσο δηλαδή αύξησαν με πρόσχημα τη ρήτρα καυσίμων.

Σ' αυτό το κλίμα, σ' αυτή την –εντός εισαγωγικών- «υπέροχη» εικόνα της ακρίβειας, της αισχροκέρδειας, του πληθωρισμού, των πολλών και μεγάλων αδιεξόδων έρχεται το ΠΑ.ΣΟ.Κ., κύριε Υπουργέ, για τέταρτη φορά και φέρνει αυτήν την πρόταση νόμου για το επίδομα θέρμανσης, για το έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης και για την επιστροφή του ΦΠΑ στο 11% στους αγρότες.

Για τέταρτη φορά απορρίπτετε αυτήν την πρόταση νόμου για το επίδομα θέρμανσης. Τι λέει τώρα αυτή η πρόταση νόμου; Χορηγείται ως αφορολόγητη οικονομική ενίσχυση κατά τη χειμερινή περίοδο 2008-2009 επίδομα θέρμανσης στους μισθωτούς ασφαλισμένους στο ΙΚΑ που αμείβονται με τον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας, στους συνταξιούχους του ΟΓΑ, στους συνταξιούχους που λαμβάνουν ΕΚΑΣ και στους μακροχρόνια άνεργους.

Το ύψος του επιδόματος ορίζεται στα 300, 400 και 500 ευρώ, ανάλογα με το νομό που κατοικούν οι δικαιούχοι. Υπάρχουν ζώνες γεωγραφικές. Η καταβολή ορίζεται να γίνει σε δύο ισόποσες δόσεις δηλαδή και στο 2008 και στο 2009, σε δύο προϋπολογισμούς –για να μην μου πείτε πάλι ότι δεν έχετε χρήματα.

Παρέχεται η δυνατότητα καταβολής του επιδόματος για οποιαδήποτε χειμερινή περίοδο με κοινή απόφαση, όπως προβλέπεται στο αντίστοιχο άρθρο, των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Απασχόλησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται και το ύψος του επιδόματος.

Το δεύτερο σημείο ενίσχυσης των οικονομικά ασθενέστερων στρωμάτων που συμπεριλαμβάνεται στην πρόταση νόμου είναι το έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης.

Αυτό κυμαίνεται από 500 έως 1.300 ευρώ, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση και το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα του δικαιούχου. Και εδώ δικαιούχοι είναι όσοι έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα ως 10.500 ευρώ και το παραπάνω εισοδηματικό κριτήριο, όχι το επίδομα, αυξάνεται κατά 3.000 ευρώ σε περιπτώσεις που ο αρχηγός ή μέλος της οικογένειας είναι άτομο με ειδικές ανάγκες και σε 1.500 ευρώ για κάθε παιδί ή εξαρτώμενο μέλος.

Το τρίτο σημείο που αφορά την πρόταση νόμου είναι, όπως είπα, η αύξηση από 7% σε 11% του συντελεστή επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες, του ειδικού καθεστώτος για τα προϊόντα φυτικής και ζωικής παραγωγής, καθώς και για τις πωλήσεις αγροτικών προϊόντων και παροχών αγροτικών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν από 1-1-2008.

Στην επιτροπή, κύριε Υπουργέ, μιλήσατε για το κόστος αυτής της πρότασης νόμου του ΠΑΣΟΚ. Σύμφωνα και με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, η ετήσια δαπάνη από την αύξηση του συντελεστή επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες είναι 165.000.000 ευρώ. Για τα άλλα δύο, για το επίδομα θέρμανσης και για το έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης, η συνολική δαπάνη είναι περίπου 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Όμως, μιλάμε για δύο προϋπολογισμούς, δηλαδή, 1,17 δισεκατομμύρια ευρώ το ένα.

Ρωτήσατε και στην επιτροπή πού θα βρούμε αυτά τα 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ και σας είπα ότι μπορούμε να τα βρούμε από τα αυξημένα έσοδα του δημοσίου, από το ΦΠΑ στα καύσιμα –περίπου υπολογίσαμε με την επεξεργασία και τη διαβούλευση που κάναμε στο ΠΑΣΟΚ 500.000.000 ευρώ- έκτακτα έσοδα για το δημόσιο, λόγω της αυξημένης κατανάλωσης που θα προκύψει από τα έκτακτα μέτρα ανακούφισης, από τη φορολόγηση των μεγάλων

κερδοφόρων επιχειρήσεων –η φορολογία αυτή προβλέπεται να είναι κλιμακωτή, με χαμηλό συντελεστή φορολόγησης επί των κερδών των επιχειρήσεων και θα καταβληθεί σε δύο δόσεις- επίσης, έσοδα από τη φορολόγηση των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών. Με έναν υπολογισμό είναι περίπου τα 200.000.000.

Όμως, το συμπέρασμα μέσα από την επεξεργασία αυτής της πρότασης νόμου και σύμφωνα με το πεδίο των αναγκών και σύμφωνα με αυτά τα χρή και τις δημόσιες δαπάνες και το κομμάτι που χάνεται από τον προϋπολογισμό, λόγω της αδιαφάνειας και της διαφθοράς και της αδυναμίας σας να καταπολεμήσετε τη φοροδιαφυγή, είναι ότι χρήματα υπάρχουν, για όσους ισχυρίζονται ότι περίπου το 1.000.000.000 ευρώ το χρόνο είναι πάρα πολλά χρήματα.

Θέλω να σας θυμίσω, κύριε Υπουργέ, ότι εσείς και ο Υπουργός Οικονομίας και ο προηγούμενος μιλήσατε για το περίφημο Ταμείο της Φτώχειας, στο οποίο θα βάζετε 500.000.000 ευρώ αρχικά και κλιμακωτά, σε ορίζοντα τετραετίας, θα γέμιζε με 2.000.000.000 ευρώ. Τι έγινε το 2008; Νομίζω ότι 100.000.000 ευρώ ήρθαν στο ταμείο. Εκταμιεύθηκαν; Δεν ξέρουμε προς ποιες κοινωνικές πολιτικές πήγαν αυτά τα χρήματα.

Εγώ πιστεύω ότι αυτό που λείπει είναι η πολιτική βούληση της Κυβέρνησης να στηρίξει αυτούς που έχουν ανάγκη. Αυτήν την πολιτική βούληση έχει το ΠΑΣΟΚ.

Ξέρω τι θα μου πείτε, κύριε Υπουργέ. Η Κυβέρνηση θα πει: «Εμείς δώσαμε την άνοιξη ένα επίδομα θέρμανσης εφάπαξ», το οποίο, όμως, κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι ήταν τόσο μικρό το ποσό, που ήταν μικρότερο και από το ποσό που έδωσε το ΠΑΣΟΚ το 2000 με το νόμο που θέσπισε, τότε, στις οικονομικά ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες, δηλαδή, απελπιστικά μικρό και πολύ κατώτερο των αναγκών των οικονομικά ασθενέστερων συμπολιτών μας και βεβαίως, των προσδοκιών του ελληνικού λαού από μια Κυβέρνηση που μέσα από τόσες πηγές και τόσες διεργασίες, μέσα από τόσα χρήματα που κινήθηκαν, χάθηκαν από τα ταμεία, από το Βατοπέδι, από τη «SIEMENS», από το C41, από τις διαπλοκές, από τη διαφθορά, αυτή η Κυβέρνηση δε μπορεί να ανταποκριθεί, τελικά, στις ανάγκες των πολιτών που, ειρήσθω εν παρόδω, έδωσαν εντολή για να κυβερνήσετε αυτόν τον τόπο.

Εμείς, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιμένουμε σε αυτή την πρόταση του ΠΑΣΟΚ και την επικαιροποιούμε για φέτος, για το 2009 και για το 2010, με αυτά τα στοιχεία, με αυτό το αφορολόγητο επίδομα, γιατί, πραγματικά, πιστεύουμε ότι μπορεί να δοθεί και μπορεί να δώσει μια «ανάσπαση χλωρασίας» στα πνευμόνια της οικονομικής υποβάθμισης, αδυναμίας που έχουν σήμερα οι περισσότεροι, συμπολίτες μας, αυτοί δηλαδή, που εσείς με την πολιτική σας οδηγήσατε στη νέα φτώχεια και στη μεγάλη ανέχεια.

Εμείς μέσα από τις πολιτικές μας, μέσα από το πρόγραμμά μας, αλλά κυρίως μέσα από τα δείγματα γραφής της πορείας μας ως Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, μέσα από τις συγκεκριμένες και συντεταγμένες λειτουργίες του κινήματός μας, αλλά πάνω από όλα, με υψηλό αίσθημα ευθύνης, με κοινωνική ευαισθησία, με διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και όλους τους πολίτες, έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις και επιμένουμε να τις δεχθείτε, σε ό,τι αφορά τις ασθενέστερες, οικονομικά, ομάδες της κοινωνίας μας. Μια Κυβέρνηση, μια χώρα που δεν φροντίζει τους ασθενέστερους, αυτούς που έχουν περισσότερο ανάγκη, δεν μπορεί να μιλάει για κοινωνική συνοχή και για πρόοδο.

Εμείς, λοιπόν, πιστεύουμε σε μια ανθρώπινη κοινωνία και είμαστε μία ανθρώπινη πολιτική δύναμη η οποία, πραγματικά, θα υλοποιήσει αυτόν τον προγραμματισμό μας μέσα στο γενικότερο σχέδιο που έχουμε, μέσα στο γενικότερο όραμα που έχουμε για μια Ελλάδα πραγματικά μεγάλη και για Έλληνες που δεν θα έχουν πια, ανάγκη, να ζητούν βοήθεια από το Ταμείο της Φτώχειας –που δεν του βάζετε χρήματα, είναι και κενό- αλλά Έλληνες που θα έχουν πραγματικά, όπως αξίζουν, το δικαίωμά τους στην ανάπτυξη, στην πρόοδο και στην προκοπή.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.  
(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Κυρία Ζήση, δεν

ήθελα να σας διακόψω, αλλά καλώ τους Βουλευτές να σέβονται την ώρα. Έχουν γραφτεί είκοσι Βουλευτές και προβλέπω να ξεπεράσουμε τη 12η, εάν δεν σεβόμαστε την ώρα.

Με επιστολή προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Σιούφα, ο Γενικός Γραμματέας της Νέας Δημοκρατίας κ. Τραγάκης ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο για τη σημερινή συζήτηση τον κ. Αναστάση Καραμάριο. Ομοίως, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος κ. Χαλβατζής με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής ορίζει σήμερα ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον Βουλευτή του ΚΚΕ κ. Καραθανασόπουλο. Ο κ. Αλαβάνος ως Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, επίσης με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής, ορίζει ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο το Βουλευτή κ. Τσούκαλη και ομοίως, ο κ. Αλαβάνος ορίζει ειδική αγορήτρια τη Βουλευτή κ. Άννα Φιλίνη. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ κ. Ροντούλης Αστέρης ορίζει σήμερα για Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο το Βουλευτή κ. Γεώργιο Γεωργίου και τον εαυτό του, τον κ. Ροντούλη, ως ειδική αγορήτη.

Ο κύριος Υπουργός έχει ζητήσει το λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών):** Πολύ σύντομα, κυρία Πρόεδρε, θα μου επιτρέψει η αξιότιμη κυρία συνάδελφος να διορθώσω τη φράση του επιχειρηματίου της σχετικά με το πού θα βρεθούν τα χρήματα για την πρόταση του ΠΑΣΟΚ.

Εμείς δεν ρωτήσαμε, κυρία συνάδελφε, από πού θα βρεθούν τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ της πρότασης στην οποία αναφέρεσθε. Αυτή σχετικά είναι, θα έλεγα, μία εύκολη άσκηση. Μπορούμε κόβοντας, ράβοντας να βρούμε 2,5 δισεκατομμύρια.

Ρωτήσαμε κάτι πιο σύνθετο: Από πού θα βρείτε τα 20.000.000.000 ευρώ, που είναι το ποσό στο οποίο αθροίζονται οι προτάσεις που κατά καιρούς έχετε διατυπώσει; Και επ' αυτού, βεβαίως, συνεχίζουμε να μην παίρνουμε απάντηση.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ:** Μπορώ να απαντήσω;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Δεν χρειάζεται συνέχιση της συζήτησης.

Ο κ. Καραόγλου έχει το λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Κυρία Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έως τώρα ήταν πάγια η διαδικασία εκ μέρους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να έχουμε μία τακτική γενικής απαξίωσης των πάντων, μηδενισμού του κυβερνητικού έργου, χρησιμοποίησης βαρύτατων -ακραίων, θα έλεγα, σε μερικές περιπτώσεις- εκφράσεων, εκφράσεων που πολλές φορές δεν συνάδουν και με τα κοινοβουλευτικά ήθη και με την ποιότητα του δημοκρατικού διαλόγου, λες και οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ επιδιώκουν σ' έναν άτυπο διαγωνισμό ποιος θα χρησιμοποιήσει τις βαρύτερες, τις πιο ακραίες, τις πιο οξείες εκφράσεις κερδίζοντας τον τίτλο, ενδεχόμενα, του σκιδόδου Υπουργού-Υφυπουργού, τίτλου που προβλέπεται να μείνει για αρκετό χρονικό διάστημα, μια που ο τίτλος του πραγματικού Υπουργού-Υφυπουργού προβλέπεται για το πολύ μακρινό μέλλον.

Και όλα αυτά τη στιγμή που οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ γνωρίζουν πάρα πολύ καλά το διεθνές οικονομικό περιβάλλον, τη στιγμή που γνωρίζουν πάρα πολύ καλά την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, μία κατάσταση η οποία οφείλεται αφ' ενός μεν στις συνέπειες της διεθνούς οικονομικής κρίσης, αφ' ετέρου δε στις άφρονες οικονομικές πολιτικές που τόσα χρόνια είχαν ασκήσει στην Ελλάδα οι κυβερνήσεις του χθες, οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι από τα μέσα του 2008 η παγκόσμια ανθρωπότητα βιώνει τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση που γνώρισε ποτέ, μια κρίση η οποία έχει οδηγήσει οικονομικές χωρών σε πλήρη κατάρρευση. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Ισλανδίας, μίας χώρας που θεωρούνταν η τρίτη σε οικονομική ανάπτυξη χώρα του κόσμου. Μιλάμε για μία κρίση η οποία οδήγησε τράπεζες, μεγάλη -χαρακτηριστικό παράδειγμα η «LIEHMANN BROTHERS»- σε κλείσιμο, μία κρίση η οποία έχει οδηγήσει μεγάλες, τεράστιες, κολοσιαίες επιχειρήσεις -χαρακτηριστικό παράδειγμα η «GEN-

ERAL MOTORS»- πραγματικά να δυσκολεύονται και να βρίσκονται προ του κλεισίματος.

Είναι μία κρίση η οποία έχει οδηγήσει χιλιάδες επιχειρήσεις σε κλείσιμο, που έχει δημιουργήσει εκατομμύρια πολίτες ανέργους, μία κρίση η οποία έχει δημιουργήσει μία νέα κατηγορία πολιτών σε πολλές χώρες. Χαρακτηριστικά αναφέρω την κατηγορία των νεόπτωχων πολιτών που έχει δημιουργηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, την πιο ισχυρή οικονομική δύναμη του κόσμου.

Είναι χαρακτηριστικά και ενδεικτικά τα στοιχεία που μόλις προχθές διαβάσαμε στην «ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», την προχθεσινή εφημερίδα, την Κυριακή 19 Ιουλίου, όπου λένε με ταξίδι άλλων ότι στη Βρετανία ο δανεισμός του δημοσίου αναμένεται από 51% του ΑΕΠ την επόμενη πενταετία να φτάσει στο 79% και το έλλειμμα στα 175.000.000.000 λίρες, δηλαδή περίπου στο 12% του ΑΕΠ.

Αναφέρεται, επίσης, ότι στη Γαλλία, η Κυβέρνηση Σαρκοζί αντιμετωπίζει έλλειμμα 7% και ετοιμάζεται να αναθεωρήσει το ασφαλιστικό σύστημα, με ενδεχόμενο να αυξηθούν τα όρια συνταξιοδότησης από τα εξήντα στα εξήντα επτά χρόνια. Αναφέρεται, επίσης, ότι στη Γερμανία το έλλειμμα στον προϋπολογισμό του 2010 αναμένεται να είναι υπερδιπλάσιο του ελλείμματος ρεκόρ που προκάλεσε το 1996 το κόστος της γερμανικής ενοποίησης και εξετάζεται και το ενδεχόμενο αύξησης του ΦΠΑ.

Και αναφέρθηκαν σε τρεις χώρες, οι οποίες είναι, πραγματικά, πολύ μεγάλες οικονομικές δυνάμεις, είναι οι ατμομηχανές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, θα αναφερθώ και σε χώρες γειτονικές μας, χώρες επίσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Ρουμανία η οποία αναγκάστηκε να κάνει πολύ σημαντικές περικοπές στις αυξήσεις που προβλέπονται για το δημόσιο τομέα για το 2009 ή η Βουλγαρία που «πάγωσε» τις σχεδιαζόμενες αυξήσεις της τάξης του 10% στους μισθούς του δημοσίου, ενώ λίγο πιο βόρεια η Κροατία, μια υπό ένταξη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποφάσισε και «πάγωσε» τις αυξήσεις του 6% που είχαν συμφωνηθεί για τους εκατόν πενήντα χιλιάδες και πλέον εργαζόμενους του δημόσιου τομέα.

Είναι ενδεικτικά, λοιπόν, όλα αυτά τα στοιχεία. Έχουμε μία κρίση η οποία είναι, πραγματικά, πάρα πολύ μεγάλη. Είναι η μεγαλύτερη οικονομική κρίση που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα. Τη στιγμή, λοιπόν, που έχουμε σε εξέλιξη αυτήν τη διεθνή οικονομική κρίση, η ελληνική Κυβέρνηση έγκαιρα και έγκυρα κατέστρωσε, εφαρμόζει και υλοποιεί ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης, ένα σχέδιο το οποίο προσπαθεί να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις επιπτώσεις αυτής της κρίσης.

Βεβαίως, για την κατάστροψη και υλοποίηση αυτού του εθνικού στρατηγικού σχεδίου ζήτησε τη συνεργασία και τη βοήθεια όλων των κομμάτων και όλων των κοινωνικών φορέων. Ζήτησε να επιτευχθεί εθνική συναίνεση, αλλά δυστυχώς ο μικροκομματισμός για μία ακόμα φορά επικράτησε στον τόπο με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η συνεργασία όλων, κάτι που θα ήταν το ζητούμενο και το ευκαίριο.

Το σχέδιο, λοιπόν, αυτό το οποίο εφαρμόζουμε έχει δύο συγκεκριμένους άξονες. Από τη μια πλευρά, έχει τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας με μέτρα τα οποία ήδη η Κυβέρνηση ξεδιπλώνει και εφαρμόζει. Χαρακτηριστικά και επιγραμματικά αναφέρω την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω του τραπεζικού συστήματος, μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος με τα περίφημα 28.000.000.000 ευρώ, την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με το ΤΕΜΠΕ με τα άτοκα δάνεια ή με τα δάνεια με πολύ μικρό επιτόκιο από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, κάτι που αναμένεται να δώσει μία ανάσα σε περίπου ογδόντα χιλιάδες επιχειρήσεις, την ενεργοποίηση του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, του γνωστού ΕΣΠΑ, τα στοχευμένα μέτρα για τον τουρισμό, για την οικοδομή, για τον κλάδο των αυτοκινήτων, για τους αγρότες.

Παράλληλα, ο δεύτερος άξονας ο οποίος υλοποιείται, είναι ένας άξονας για τη στήριξη των κοινωνικά αδυνάτων. Όπως είναι κατανοητό, αγαπητοί συνάδελφοι, σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, αυτοί οι οποίοι υφίστανται άμεσα τις συνέπειες αυτής, είναι

αυτοί οι οποίοι δυσκολεύονται οικονομικά. Έτσι, λοιπόν, υλοποιήθηκε ή υλοποιείται, ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα από την Κυβέρνηση για τη στήριξη των κοινωνικά αδύνατων πολιτών.

Επιγραμματικά πάλι αναφέρω τι έχει γίνει στο παρελθόν. Παραλάβαμε τις συντάξεις του ΟΓΑ στα 170 ευρώ και τις πήγαμε στα 340 ευρώ, το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης από τα 110 ευρώ στα 230 ευρώ, το επίδομα ανεργίας από τα 304 ευρώ στα 454 ευρώ. Καταργήσαμε το ΛΑΦΚΑ το οποίο βρήκαμε. Και όχι μόνο το καταργήσαμε, αλλά επιστρέψαμε και όλα αυτά που παράνομα δέκα χρόνια οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ κρατούσαν. Καταργήσαμε το χαρτόσημο ενοικίου έτσι ώστε να πάρουν μια ανάσα αυτοί οι οποίοι δεν έχουν πρώτη κατοικία και νοικιάζουν σπίτια. Αυξήσαμε το αφορολόγητο από τις 10.000 ευρώ στις 12.000 ευρώ, κάτι που, πραγματικά, σημαίνει και πρακτικά ότι τρία εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες Έλληνες πολίτες δεν θα πληρώνουν καθόλου φόρο. Μειώσαμε τους φορολογικούς συντελεστές των φυσικών προσώπων από 30% που ήταν ο μέσος φορολογικός συντελεστής, στο 25% κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι περίπου δύο εκατομμύρια Έλληνες πολίτες θα πληρώνουν λιγότερους φόρους.

Και, βεβαίως, αμέσως μετά την εμφάνιση της κρίσης πήραμε ακόμα μια σειρά μέτρων κοινωνικών για να ενισχύσουμε τους κοινωνικά αδύνατους. Και αναφέρομαι επιγραμματικά στο επίδομα αλληλεγγύης –ή θέρμανσης, όπως λεγόταν παλαιότερα- που ήταν 100 έως 200 ευρώ ανά άτομο και ανάλογα με την περιοχή, στην καταβολή διπλού δώρου Χριστουγέννων και Πάσχα στους ανέργους, στα 500 ευρώ ως άμεση εισοδηματική ενίσχυση σε ανέργους ή δικαιούχους του ΕΚΑΣ που είχαν στεγαστικά δάνεια.

Πρωθήσαμε την επιδότηση ενοικίου σε εκατόν είκοσι χιλιάδες πολίτες. Επιδότησαμε τη χορήγηση άτοκων δανείων σε πολύτεκνους, άτομα με ειδικές ανάγκες, πυρόπληκτους. Διευρύνουμε τα Προγράμματα Κοινωνικού Τουρισμού. Χορηγήσαμε 500.000.000 ευρώ στους Έλληνες αγρότες, μια κοινωνική ομάδα που, πραγματικά, είχε δυσκολίες ειδικά το 2008 και καταρτίσαμε και υλοποιούμε ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την απασχόληση και την ενίσχυση της αγοράς εργασίας, γιατί προσαθούμε να αντιμετωπίσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα προβλήματα ανεργίας που είναι, αν θέλετε, το μεγαλύτερο κοινωνικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα.

Και βεβαίως δεν είμαστε δογματικοί. Έχουμε ανοικτά μάτια και αφτιά στην κοινωνία, συνδιαλεγόμαστε με την κοινωνία και δηλώνουμε ότι παρακολουθούμε τις απαιτήσεις και τις ανάγκες των πολιτών και όπου χρειάζεται, ανάλογα πάντοτε με τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, θα πάρουμε και συμπληρωματικά μέτρα, ώστε να υπάρξει μια ανάσα στους πολίτες εκείνους που, πραγματικά, δυσκολεύονται. Και αυτό το κάνουμε, γιατί θεωρούμε ότι είναι υποχρέωσή μας, γιατί θεωρούμε ότι το οφείλουμε στους συμπολίτες μας, σε όλους αυτούς οι οποίοι δυσκολεύονται σήμερα από την κρίση.

Την ίδια ώρα, λοιπόν, που η Κυβέρνηση εφαρμόζει το συγκεκριμένο εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, την ίδια ώρα που η Κυβέρνηση ξεδιπλώνει και κάνει κατανοητές στον ελληνικό λαό τις κοινωνικές πολιτικές που εφαρμόζει, το ΠΑΣΟΚ συνεχίζει να καταστροφολογεί, να μηδενίζει τα πάντα, να απαξιώνει τις κυβερνητικές δράσεις, να παίζει με τους θεσμούς της δημοκρατίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα παιχνίδια που προσπαθεί να κάνει με το θεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ**)

Την ίδια ώρα που ο τόπος έχει ανάγκη, η διεθνής οικονομική συγκυρία απαιτεί, οι περιστάσεις επιβάλλουν, οι Έλληνες πολίτες απαιτούν σύμπνοια, συνεργασία, ηρεμία, σταθερότητα για να ξεπεράσουμε την κρίση, το ΠΑΣΟΚ προσπαθεί να ξεγελήσει –όπως νομίζει- τον ελληνικό λαό, υποσχόμενο γενικώς τα πάντα στους πάντες. Ακολουθώντας πολιτικές «Μαυρογιαλούρου», μοιράζει αφειδώς υποσχέσεις για παροχές και κοινωνικές πολιτικές, γενικώς και αορίστως, νεφελώδεις, αιθεροβάμονες πολιτικές, για να θυμηθούν και την «Πασοκική» διάλεκτο του παρελθόντος.

Σας υπενθυμίζω τι έχει υποσχεθεί μέχρι τώρα: Αύξηση δαπανών για την παιδεία και έρευνα στο 7% του ΑΕΠ, με κόστος

10.000.000.000 ευρώ. Αύξηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στο 5% του ΑΕΠ, με κόστος 4.500.000.000 ευρώ. Αύξηση επιδόματος ανεργίας στο 70% του μισθού. Επέκταση του ΕΚΑΣ και σε άλλες κατηγορίες πολιτών, καθώς και μια σειρά άλλων μέτρων που συνολικά αποτιμώνται σε 20.000.000.000 ευρώ.

Και σήμερα κατέθεσε και συζητάμε μία νέα πρόταση, μία πρόταση νόμου με θέμα «έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων» που προβλέπει μεταξύ άλλων καταβολή επιδόματος θέρμανσης ύψους 300 ευρώ έως 500 ευρώ, καταβολή εκτάκτου επιδόματος αλληλεγγύης ύψους 500 ευρώ έως 1300 ευρώ, αύξηση συντελεστών ΦΠΑ αγροτών από 7% σε 11%, κόστους, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Φίλες και φίλοι, αγαπητοί συνάδελφοι, τιμούμε τις προτάσεις των κομμάτων από όπου κι αν προέρχονται. Εκτιμούμε –τουλάχιστον είναι προσωπική μου εκτίμηση- ότι το άρθρο 73 παράγραφος 3 του Συντάγματος θα έπρεπε να αλλάξει και να δίνεται η δυνατότητα να συζητούνται επί της ουσίας, αλλά και να ψηφίζονται αυτές οι προτάσεις, αν πρέπει, από το Κοινοβούλιο. Όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι με ευθύνη δική σας –λόγω αποχώρησής σας από τη συνταγματική Αναθεώρηση- δεν δόθηκε η δυνατότητα να αναθεωρηθούν πολύ σημαντικά άρθρα που θα έπρεπε να έχουν αναθεωρηθεί.

Όμως, αγαπητοί συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, οι απόψεις, οι προτάσεις και οι θέσεις όλων μας πρέπει να κρίνονται. Έτσι, λοιπόν, θα κριθεί και η δική σας. Θεωρώ ότι είναι μία πρόταση άκρως μαξιμαλιστική.

Διεκδικείτε αδίκως, αγαπητοί συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, το προνόμιο των κοινωνικά ευαίσθητων, ενώ αυτό δεν είναι αλήθεια. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς σ' αυτήν την Αίθουσα ή γενικότερα μέσα στον ελληνικό λαό που να μην ήθελε να έχει τη δυνατότητα να δίνει όσο το δυνατόν περισσότερες κοινωνικές παροχές μπορεί.

Σταματήστε, αγαπητοί συνάδελφοι, τη λογική της κοινωνικής πλειοδοσίας, γιατί είναι κάτι που θα το βρείτε μπροστά σας. Το ψέμα, όπως σοφά, λέει ο ελληνικός λαός έχει κοντά ποδάρια. Πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού και όχι η τέχνη του ευκαίσιου. Άλλωστε, γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι, αυτά που σήμερα υποσχεστε - μοιράζετε αφειδώς υποσχέσεις- στους Έλληνες πολίτες δεν τα εφαρμόσατε πριν από μερικά χρόνια, όταν ήσασταν για είκοσι χρόνια κυβέρνηση του τόπου;

Επίσης, θα ήθελα να μας απαντήσετε στο εξής ερώτημα: Πού θα βρείτε τα λεφτά; Δύο τρόποι υπάρχουν. Έχετε κρυφή ατζέντα; Έχετε πρόγραμμα να αυξήσετε τους φορολογικούς συντελεστές; Έχετε πρόγραμμα να μειώσετε το αφορολόγητο; Θα επαναφέρετε τη φορολογία στις κληρονομίες, τις γονικές παροχές, τις δωρεές ή θα συνεχίσετε τη γνωστή πολιτική του παρελθόντος, την πολιτική των δανεικών και αγύριστων, την πολιτική του σήμερα να περνάμε καλά και αύριο έχει ο Θεός;

Εκτός αν εφαρμόσετε την άλλη, την δοκιμασμένη επίσης πασοκική συνταγή «ας πάρουμε σήμερα την ψήφο των Ελλήνων πολιτών, ας γίνουμε σήμερα κυβέρνηση και αύριο βλέπουμε»;

Άλλωστε, το έχετε κάνει ξανά στο παρελθόν. Έχετε κοροϊδέψει τον ελληνικό λαό αρκετές φορές. Ποιος δεν θυμάται, χαρακτηριστικά αναφέρω το παράδειγμα του 1985, όταν το κεντρικό σας προεκλογικό σύνθημα ήταν «για ακόμα καλύτερες ημέρες» και την επόμενη μέρα των εκλογών εφαρμόσατε το σκληρότερο πρόγραμμα λιτότητας που γνώρισε ποτέ στην ιστορία του ο τόπος;

Προσέξτε, όμως, αγαπητοί συνάδελφοι! Ένας σοφός πρόγονός μας, ο Αισχύλος, ο πατέρας της τραγωδίας, έχει γράψει το εξής: «Δεν υπάρχει τίποτα χειρότερο από τα όμορφα λόγια που εξαπατούν». Προσέξτε! Έχετε τις μεγαλύτερες ευθύνες για τη γενικότερη απαξίωση του ελληνικού πολιτικού συστήματος. Έχετε τις μεγαλύτερες ευθύνες για το ότι ένας στους δύο Έλληνες πολίτες γύρισαν την πλάτη και δεν συμμετείχαν στις πρόσφατες εκλογές, στις ευρωεκλογές.

Κάποιος συνάδελφος στην επιτροπή όπου συζητούσαμε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, είπε ότι μεταξύ των δύο κομμάτων, με-

ταξύ της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ, υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές. Ναι, πράγματι, αγαπητοί συνάδελφοι, υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές. Ορθώς μίλησε ο συνάδελφος. Είναι η γραμμή μεταξύ συνέπειας και ασυνέπειας. Είναι η γραμμή μεταξύ υπευθυνότητας και ανευθυνότητας. Είναι η γραμμή μεταξύ σοβαρής πολιτικής και δημαγωγίας και λαϊκισμού από την άλλη. Υπάρχει αυτή η διαχωριστική γραμμή.

Βλέπετε, εμείς στη Νέα Δημοκρατία, αγαπητοί συνάδελφοι, προτιμούμε να είμαστε χρήσιμοι, παρά αρεστοί. Προτιμούμε να λέμε την αλήθεια παρά να λέμε ψέματα. Προτιμούμε «να σπάμε αβγά» όπου χρειάζεται ακόμα και ερχόμενοι σε κόντρες, ακόμα και ερχόμενοι σε ρήξεις. Προτιμούμε να προωθούμε μεταρρυθμίσεις, προτιμούμε να χαράσσουμε πορεία προς τα εμπρός.

Εσείς ακολουθείτε μία άλλη πολιτική, μια γνωστή, μια κατηφορική πολιτική. Χαϊδεύετε τα αυτιά, λαϊκίζετε και μοιράζετε αφειδώς υποσχέσεις, επιδίδεστε σε μία άκαρπη παροχολογία. Σ' αυτόν τον κατηφορικό δρόμο που έχετε πάρει, αγαπητοί συνάδελφοι, να είστε βέβαιοι ότι κανένας νοήμων Έλληνας πολίτης, κανείς απολύτως δεν πρόκειται να σας ακολουθήσει.

Η πρόταση νόμου που έχετε καταθέσει, η πρόταση νόμου για τα έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των οικονομικών ασθενέστερων στρωμάτων, θα είναι μία παρακαταθήκη που θα τη βρείτε μπροστά σας. Και, βεβαίως, όταν ο ελληνικός λαός μετά από αρκετό χρονικό διάστημα αποφασίσει να φέρει το κόμμα σας, το ΠΑΣΟΚ, στην εξουσία, γιατί είναι δημοκρατικό αυτό το φαινόμενο και είναι λογικό ότι θα υπάρχει εναλλαγή των κομμάτων, θεωρώ ότι θα τη βρείτε μπροστά σας. Και τότε να δούμε τι ακριβώς θα κάνατε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα κλείσω λέγοντας ότι η πρότασή σας είναι μία πρόταση μαξιμαλιστική, είναι μία πρόταση που δεν είναι ρεαλιστική, είναι μία πρόταση που κατατέθηκε απλά και μόνο για να χαϊδέψει τα αυτιά των Ελλήνων πολιτών και, βεβαίως, σαν τέτοια δεν μπορούμε να την υποστηρίξουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος):** Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Στην παρέμβαση την οποία θα κάνουμε εκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος δεν θα περιοριστούμε απλά και μόνο στην περιγραφή των προβλημάτων που καθημερινά αντιμετωπίζει η λαϊκή οικογένεια η οποία βλέπει καθημερινά να χειροτερεύει η θέση της, αλλά θα επιδιώξουμε ως κόμμα -και αυτό είναι το βασικό κατά τη γνώμη μας- να εντοπίσουμε, να προσεγγίσουμε την αιτία της συνεχούς διαχρονικά επιδείνωσης της θέσης των λαϊκών στρωμάτων και μάλιστα σε μία περίοδο που συνολικά, όλα αυτά τα χρόνια έχουν αυξηθεί οι δυνατότητες, έχει αυξηθεί η παραγωγή του πλούτου.

Εμείς το λέμε καθαρά και χωρίς περιστροφές. Η αιτία της συνεχούς επιδείνωσης της θέσης των λαϊκών στρωμάτων είναι η ίδια η φύση του καπιταλιστικού συστήματος. Είναι, δηλαδή, η ίδια η διαδικασία της διευρυμένης αναπαραγωγής του κεφαλαίου. Δηλαδή, ο κοινωνικά παραγόμενος πλούτος ιδιοποιείται από μία χούφτα κεφαλαιοκράτες, με αποτέλεσμα ο πλούσιος να γίνεται πλουσιότερος και ο φτωχός φτωχότερος. Ο βασικός δηλαδή υπεύθυνος της κατάστασης είναι η δράση των μονοπωλίων, τα μονοπώλια ως αποτέλεσμα του ανταγωνισμού. Και, βεβαίως, δεν υπάρχει υγιής ανταγωνισμός. Ο ανταγωνισμός είναι ένας και μοναδικός και έχει ταξικά χαρακτηριστικά.

Συμβάλλει -γιατί αποτελεί βασικό εργαλείο, την ίδια την καρδιά του καπιταλιστικού συστήματος- στην αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης, στην ένταση αυτής της εκμετάλλευσης. Ο ανταγωνισμός οδηγεί ταυτόχρονα στη χρεοκοπία, στο κλείσιμο, στον εξαφανισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να συγκεντρώνεται η παραγωγική διαδικασία σε όλο και λιγότερα χέρια, με αποτέλεσμα να ελέγχεται η αγορά από μια χούφτα μονοπώλια.

Τρίτον, ο ανταγωνισμός δημιουργεί τις μυλόπετρες οι οποίες συνθλίβουν τους φτωχούς και μεσαίους αγρότες για να δημιουργηθούν και στην ύπαιθρο καπιταλιστικού χαρακτήρα αγροτικές εκμεταλλεύσεις και η φτωχομεσαία αγροτιά μέσα από τη δράση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και των συμφωνιών του ΠΟΕ να οδηγηθεί στο ξεκλήρισμα και στη μετατροπή τους σε εργάτες γης στα νέα τσιφλίκια, δηλαδή στις αγροτικές καπιταλιστικού χαρακτήρα επιχειρήσεις.

Και τέταρτον, ο ανταγωνισμός έχει ως αποτέλεσμα την ακρίβεια, γιατί ακριβώς τα μονοπώλια μπορούν να καθορίσουν τις μονοπωλιακές τιμές στα προϊόντα.

Έτσι, λοιπόν, συμπερασματικά έχουμε να κάνουμε μ' ένα άδικο εκμεταλλευτικό σύστημα το οποίο οδηγεί στην όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων, στην όξυνση της κοινωνικής πόλωσης ανάμεσα στον πλούτο που συσσωρεύεται σε όλο και λιγότερα χέρια και στη φτώχεια, την εξαθλίωση και τον κοινωνικό αποκλεισμό ο οποίος συνεχώς αγκαλιάζει όλο και περισσότερα τμήματα του λαού και όχι μόνο του ελληνικού λαού, αλλά συνολικά των λαών που ζουν στις καπιταλιστικές χώρες.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο και δεν μπορούμε να το υπερασπιστούμε αυτό το σύστημα ούτε να το εξωραίσουμε, αλλά ως ΚΚΕ θέλουμε να το ανατρέψουμε.

Δεύτερη αιτία είναι οι ίδιες οι κυβερνητικές πολιτικές και αυτές διαχρονικά, οι πολιτικές του ευρωμονόδρομου, οι οποίες ακριβώς απαντώντας στις δυσκολίες αναπαραγωγής του κεφαλαίου παίρνουν τέτοια μέτρα, κάνουν τέτοιες στρατηγικές επιλογές που διευκολύνουν τη δράση του.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ με τη λεγόμενη «απελευθέρωση της αγοράς» οδηγούσε προς αυτήν την κατεύθυνση. Δηλαδή απαντούσε στις στρατηγικές ανάγκες του κεφαλαίου. Με την πολιτική τους οι κυβερνήσεις θυσιάζουν την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών στο βωμό της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Έτσι, συμπερασματικά η φτώχεια, η εξαθλίωση, ο κοινωνικός αποκλεισμός, τα προβλήματα που καθημερινά βλέπει η λαϊκή οικογένεια, η νεολαία να συσσωρεύονται και να μεγαλώνουν είναι το παιδί του ίδιου του συστήματος. Όμως, ποια είναι η απάντηση των άλλων κομμάτων;

Η Νέα Δημοκρατία λέει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι απόρροια της παγκόσμιας κρίσης. Δηλαδή πριν από την κρίση, σε περίοδο ανάπτυξης δεν υπήρχαν φτωχοί και εξαθλιωμένοι στη χώρα μας; Βεβαίως, υπήρχαν. Τότε τι έφταιγε γι' αυτό;

Το ΠΑΣΟΚ λέει ότι τα προβλήματα είναι αποτέλεσμα και απόρροια της αδυναμίας διαχείρισης της Νέας Δημοκρατίας, της έλλειψης σχεδίου.

Μπορεί να υπάρχουν τέτοιες πλευρές; Βεβαιότατα υπάρχουν, αλλά σχέδιο η Νέα Δημοκρατία έχει. Έχει το ευρωενωσιακό σχέδιο ανασυγκρότησης της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έτσι και τα δύο κόμματα, και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ, ως κόμματα που εξυπηρετούν και ικανοποιούν τις ανάγκες του κεφαλαίου, αποφεύγουν ως ο διάολος το λιβάνι να προσεγγίσουν τις αιτίες των προβλημάτων. Γι' αυτό ακριβώς, δεν μπορούν πειστικά να απαντήσουν στη βασική αντίφαση, που είναι διαχρονική: Γιατί από τη στιγμή που αυξάνονται οι δυνατότητες, γιατί από τη στιγμή που η τεχνολογία παρέχει τις δυνατότητες να περνάει ο άνθρωπος πολύ καλύτερα, γίνονται τροχοπέδη στη βελτίωση των συνθηκών του ανθρώπου και αποτελούν το εργαλείο, για να επιδεινωθεί η θέση των πλατιών λαϊκών στρωμάτων και να χειροτερέψει η κατάσταση;

Αυτό δεν είναι μόνο σημερινό φαινόμενο. Δεν είναι μόνο φαινόμενο στην Ελλάδα. Το απαντάμε και το εντοπίζουμε σε όλες τις καπιταλιστικές οικονομίες. Γιατί, ενώ θα έπρεπε να μειωθεί το ωράριο εργασίας, να αυξηθούν οι μισθοί και οι συνταξιοδικές αποδοχές και απολαβές των εργαζόμενων, τι κάνουμε; Μειώνουμε το ωράριο εργασίας, καταστρατηγούμε τα εργασιακά δικαιώματα, δημιουργούμε την ευελιξία στην αγορά της εργασίας και οδηγούμε στη φτώχεια και στην εξαθλίωση τους μερικά απασχολούμενους και ανασφάλιστους εργαζόμενους. Από πού και ως πού; Για ποιο λόγο;

Γιατί ακριβώς η φτώχεια που ξεπερνά το 22% στην Ελλάδα και είναι στο ύψος του 20% της Ευρωπαϊκής Ένωσης -το είπαμε και

πιο πριν- είναι φαινόμενο της ανάπτυξης, της μεγάλης ανάπτυξης που παρουσίασε η ευρωενωσιακή οικονομία τα προηγούμενα χρόνια. Δεν είναι παιδί της κρίσης η φτώχεια.

Αντίθετα, αυτή η ανάπτυξη είχε συνδυαστεί με μια επίθεση στα ασφαλιστικά και εργασιακά δικαιώματα. Ο νόμος Ρέππα, ο νόμος Σιούφα για το ασφαλιστικό, η ευελιξία στην αγορά εργασίας, η μερική απασχόληση, η ανασφάλιστη εργασία ήταν συμπτώματα, παιδιά και μέτρα την περίοδο της ανάπτυξης. Βεβαίως, την περίοδο της κρίσης η επίθεση θα μεγαλώσει ακόμη περισσότερο. Θα έχουμε με μεγαλύτερη ένταση την αντιλαϊκή επίθεση που θα ξεδιπλωθεί.

Έτσι, λοιπόν, εμείς λέμε κάτι πολύ απλό: Ο εργαζόμενος, η λαϊκή οικογένεια πλήρωσε πάρα πολλά για την ανάπτυξη και τα κέρδη των κεφαλαιοκρατών όλα αυτά τα χρόνια. Δεν πρέπει να πληρώσει δεκάρα τσακιστή για την κρίση! Δεν πρέπει να φορτωθούν τα βάρη της κρίσης! Γι' αυτό, ακριβώς, πρέπει να βγάλει και σημαντικά, σοβαρά συμπεράσματα.

Η πρόταση του ΠΑΣΟΚ –το είπαμε και στην επιτροπή- αποτελεί πρόταση διαχείρισης της φτώχειας. Όχι μόνο δεν εντοπίζει τις αιτίες, γιατί δεν θέλει να αντιμετωπίσει τις αιτίες, αφού και με τη δική της πολιτική και ως κυβέρνηση και ως Αντιπολίτευση είναι συμμετοχος και συνένοχος στην κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα λαϊκά στρώματα. Αντίθετα, τι προτείνει; Προτείνει μια σειρά επιδόματα, μια σειρά μέτρα ανακούφισης των φτωχών και εξαθλιωμένων στρωμάτων.

Θα πει κάποιος: Δεν είναι αυτό κάτι; Εμείς λέμε το πολύ απλό: Είναι στη λογική «Να σε κάψω Γιάννη, να σε αλείψω λάδι.» Γιατί ο άνεργος είναι αποτέλεσμα της υπεράσπισης του κεφαλαιοκρατικού συστήματος που υπερασπιζόμαστε. Ο μερική απασχολούμενος και ανασφάλιστος είναι αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής που υπερασπιζόμαστε. Το ξεκλήρισμα της μικρομεσαίας αγροτιάς, ότι οι παραγωγοί κρασοστάφυλου στη δυτική Αχαια και αλλού είναι απλήρωτοι δύο χρόνια για την παραγωγή τους είναι αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής τους.

Άρα, δεν μπορούν και δεν πρέπει να βολετούν με ορισμένα ψιχία, που μάλιστα αυτά τα ψιχία, τα επιδόματα ποιος θα τα πληρώσει; Θα τα πληρώσουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Θα διαχειριστείτε δηλαδή τη φτώχεια και θα την διευρύνετε σε περισσότερα τμήματα των εργαζόμενων. Διότι ξέρετε πολύ καλά πως ούτε η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση φορολογεί το μεγάλο κεφάλαιο, τα κέρδη του, τη μεγάλη κινητή και ακίνητη περιουσία, αλλά φορολογεί τον Έλληνα εργαζόμενο πολίτη. Άρα, ο Έλληνας εργαζόμενος πολίτης θα κληθεί να πληρώσει τα επιδόματα.

Σε αυτήν τη λογική κρίνονται και οι κυβερνητικές επιλογές της Νέας Δημοκρατίας. Τσακώνεστε και αντιπαράθεστε αν θα πάρει 1 ευρώ παραπάνω ή λιγότερο στο όποιο επίδομα δίνετε. Αυτό είναι το πρόβλημά σας. Γι' αυτό χειροκροτείτε την κατάπτυστη σύμβαση της ΓΣΕΕ για 1 ευρώ αυξήσεις στους μισθούς. Και οι δύο από κοινού! Γι' αυτό υπάρχουν και άλλα κόμματα του ευρωμονόδρομου που μιλούν για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ποιος θα πληρώσει το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα; Ο φορολογούμενος πολίτης. Η λαϊκή οικογένεια. Γιατί και τα δυο κόμματα και συνολικά τα κόμματα του ευρωμονόδρομου και της διαχείρισης αυτού του συστήματος δεν θέλουν να βάλουν χέρι στην κερδοφορία του κεφαλαίου και στην ανταγωνιστικότητα.

Ασκέιτε κριτική στο ΚΚΕ, ότι όλα τα παραπέμπει στο σοσιαλισμό. Εμείς λέμε πως έχουμε άμεσες προτάσεις, ρεαλιστικές και για το σήμερα. Γιατί δεν είναι ρεαλιστικό και ηθικό τα 1.400 ευρώ κατώτερο μεροκάματο; Γιατί; Ποιος το αποκλείει; Οι αντοχές της οικονομίας; Και γιατί υπάρχουν αντοχές της οικονομίας για 20.000.000.000 είτε στην «πράσινη» οικονομία που λένε άλλοι είτε στο χρηματοπιστωτικό σύστημα που λέει η Κυβέρνηση;

Ποιος είναι ο κριτής του ηθικού και του ρεαλιστικού; Για μας ο κριτής του ηθικού και του ρεαλιστικού είναι η ανάγκη της λαϊκής οικογένειας και μάλιστα, συγκρινόμενη με το επίπεδο του παραγόμενου πλούτου. Όταν βρίσκονται 20.000.000.000 για το κεφάλαιο, είτε είναι πράσινο είτε χρηματοπιστωτικό, τότε μπορούν να βρεθούν τα χρήματα για 1400 ευρώ κατώτερο μισθό. Τότε μπορεί να υπάρξει πλήρης απασχόληση για όλους με μείωση του χρόνου εργασίας σε επτάωρο, πενήνήμερο, τριανταπεντάωρο, με αύξηση των αποδοχών και με βελτίωση των

συνθηκών ασφάλισης, αλλά και κατάργηση της εμπορευματοποίησης της υγείας και της παιδείας.

Αυτά τα μέτρα τι σημαίνουν; Ταξική πάλη, σύγκρουση με την πολιτική που γεννά τα προβλήματα, αμφισβήτηση και απειθαρχία στη λογική της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας του κεφαλαίου. Να οδηγηθούν δηλαδή σε ρήξεις, γιατί, βεβαίως, υπάρχει διαχωριστική γραμμή. Δεν είναι η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη συνέπεια και στην πλειοδοσία. Η διαχωριστική γραμμή είναι ανάμεσα στα μονοπώλια και στο λαό. Είναι ανάμεσα στις πολιτικές που υπερασπίζονται και εξυπηρετούν τα συμφέροντα των μονοπωλίων και στις πολιτικές που εξυπηρετούν τα συμφέροντα του λαού.

Τα δύο αυτά πράγματα είναι ασυμβίβαστα. Γι' αυτό, ακριβώς, λέμε ότι η σύγκρουση και η ανατροπή πρέπει να φθάσει μέχρι το τέρμα και όχι μόνο να περιοριστεί σε ορισμένες επί μέρους κατακτήσεις. Το τέρμα είναι όταν απελευθερωθεί ο άνθρωπος από τα δεσμά και τις αλυσίδες της ταξικής εκμετάλλευσης, που αυτό θα γίνει μέσα από την ανατροπή της εξουσίας, αλλά και του κράτους, των μονοπωλίων και του κεφαλαίου που εσείς υπερασπίζεστε.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλλης):** Το λόγο έχει η ειδική αγορήτρια του ΣΥΡΙΖΑ κ. Άννα Φιλίνη.

**ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε εδώ να συζητήσουμε σήμερα μια πρόταση νόμου που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ για έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων, πρόταση νόμου για το επίδομα θέρμανσης που κατατέθηκε τον περασμένο Οκτώβριο και η Κυβέρνηση έρχεται να τη φέρει σε συζήτηση μετά από αρκετούς μήνες, τώρα μέσα στο καλοκαίρι.

Παρ' όλα αυτά αυτή η πρόταση νόμου δεν έρχεται για ψηφοφορία. Απλώς συζητείται μέσα στο Τμήμα της Βουλής. Είναι μια διαδικασία με την οποία εμείς δεν συμφωνούμε.

Θεωρούμε ότι και οι προτάσεις νόμου που προέρχονται από κόμματα της Μειοψηφίας ή από μεμονωμένους Βουλευτές, θα έπρεπε να συζητούνται και να έρχονται για ψηφοφορία. Εξάλλου θα ήταν δυνατό να συμφωνήσει κάποιος ακόμη κι αν προέρχεται μια πρόταση νόμου από ένα άλλο κόμμα, αν προτείνει σωστά μέτρα. Θα μπορούσε, θεωρητικά λέμε, η δημοκρατία μας να ανεχθεί να γίνει δεκτή και μια πρόταση νόμου της Μειοψηφίας.

Η άρνηση για ψήφιση ενός τέτοιου νόμου παρ' όλα αυτά έρχεται σε μια στιγμή όπου μέσα στην ελληνική οικονομία παρουσιάζεται μία πτώση στο τζίρο της μεταποίησης κατά 30,7%. Αυτό είναι ένα στοιχείο του περασμένου Μάη. Συζητούμε αυτό το σχέδιο νόμου σε μια στιγμή όπου οι αγρότες βρίσκονται σε αναβρασμό, ιδιαίτερα οι ροδακινοπαραγωγοί όπως ξέρουμε στη βόρεια Ελλάδα και όπου ταυτόχρονα η ανεργία βρίσκεται σε άνοδο. Η χώρα μας αυτήν τη στιγμή κατέχει την εικοστή τέταρτη θέση στη στήριξη των ανέργων μέσα στους είκοσι επτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν πρέπει να είναι ικανοποιημένη η Κυβέρνηση.

Πώς αντιμετωπίζεται, όμως, αυτή η κατάσταση για την ανακούφιση όχι μόνο των ασθενέστερων στρωμάτων, αλλά αυτών που βρίσκονται, πραγματικά, είτε κάτω από το όριο της φτώχειας είτε πολύ κοντά σ' αυτό; Η Κυβέρνηση μετά από αρνήσεις χρόνων, τον περασμένο χειμώνα αποφάσισε επιτέλους να δώσει κάποιο επίδομα θέρμανσης. Όμως, αυτό το επίδομα βρισκόταν πολύ κάτω από τις απαιτήσεις των πολιτών ιδιαίτερα στις πιο απομακρυσμένες και ορεινές περιοχές και γενικότερα πολύ πιο κάτω από τις ανάγκες των φτωχών οικογενειών στον τόπο μας.

Από τη δική μας μεριά πρέπει να πούμε ότι δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε με οποιοδήποτε μέτρο, σ' αυτήν τη στιγμή της ανέχειας, οποιοδήποτε μέτρο διευκολύνει τα κατώτερα στρώματα. Θεωρούμε ότι θα ήταν πολύ μεγάλη μικροψυχία από τη μεριά μας, επειδή έχουμε και άλλες προτάσεις ή επειδή εμείς έχουμε μια άλλη ιδεολογική τοποθέτηση, να αρνηθούμε μια πρόταση νόμου, η οποία διευκολύνει σε ορισμένα ζητήματα τα χαμηλότερα στρώματα. Γι' αυτό λέω από την αρχή ότι στα ζητήματα που περιέχει αυτή η πρόταση νόμου, είμαστε κατ' αρχήν θετικοί και θα πω πιο αναλυτικά και τις δικές μας προτάσεις όσον αφορά αυτά τα ζητήματα.

Πρώτα απ' όλα σχετικά με το ζήτημα που αφορά τον κατ' αποκοπή συντελεστή επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες, θέλουμε να πούμε ότι ήδη σε επερώτηση που είχαμε καταθέσει τον Οκτώβριο του 2008, είχαμε προτείνει μεταξύ των άλλων την αύξηση του συντελεστή επιστροφής στους αγρότες στο 15% για όλα τα προϊόντα ζωικής και φυτικής παραγωγής, κάτι το οποίο και η ΠΑΣΕΓΕΣ έχει ως επίσημη θέση της. Ζητά συγκεκριμένα αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ προς τους αγρότες σε ποσοστό 12% μέχρι και 15% για τα προϊόντα που υφίστανται τη μεγαλύτερη πίεση, δηλαδή το καλαμπόκι και το ελαιόλαδο.

Όμως, παρ' όλα αυτά δεν αρκεί αυτό για τους αγρότες, καθώς η ελληνική γεωργία και η αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή ακολουθούν με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς μια φθίνουσα πορεία στη χώρα μας, όλα, βέβαια, τα τελευταία χρόνια, αλλά ακόμη περισσότερο το τελευταίο διάστημα. Παράλληλα, δεν έγιναν αναδιαρθρώσεις στις καλλιέργειες που θα ήταν αναγκαίες στις κατευθύνσεις που θα έπρεπε να δώσει η Κυβέρνηση, η πολιτεία, και αυτό έχει πολύ μεγάλες συνέπειες όπως βλέπουμε τώρα και σε σχέση με τα ροδάκινα, όπου τα μισά από αυτά οι αγρότες μας λένε ότι δεν θα μπορέσουν να τα διαθέσουν, γιατί οι κονσερβοβιομηχανίες και οι βιομηχανίες κομπόστας δεν πρόκειται να πάρουν πάνω από διακόσιες χιλιάδες τόνους.

Όλα τα βασικά οικονομικά μεγέθη όπως οι επενδύσεις, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της αγροτικής παραγωγής, το εμπορικό ισοζύγιο στα αγροτικά προϊόντα, καθώς και η απασχόληση, παρουσιάζουν ραγδαία μείωση. Το αγροτικό εισόδημα συμπιέζεται διαρκώς.

Απαιτείται, λοιπόν, ένα εθνικό σχέδιο αναζωογόνησης και ανάπτυξης της υπαίθρου με δύο βασικούς στόχους: Την αύξηση του εισοδήματος των αγροτών και κτηνοτρόφων και την ολόπλευρη ανάπτυξη της υπαίθρου με μέτρα πολιτικής που θα βελτιώνουν τις συνθήκες και το επίπεδο ζωής.

Κατά το ΣΥΡΙΖΑ απαιτείται, λοιπόν, ένα πακέτο μέτρων και θα αναφέρω ορισμένα απ' αυτά. Απαιτείται επιδότηση για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες του επιτοκίου των δανείων τους κατά 50%. Απαιτείται λήψη δραστηκών μέτρων για την προστασία των δανειοληπτών αγροτών από καταχρηστικές χρεώσεις και επιβαρύνσεις εκ μέρους των τραπεζών. Απαιτείται επανεξέταση των προνομίων της Αγροτικής Τράπεζας που διατηρούνται και λειτουργούν κατά της δίκαιης αντιμετώπισης των οφειλών αγροτών. Απαιτείται επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης. Απαιτείται έγκαιρη παροχή φθηνού πετρελαίου θέρμανσης στις περιοχές που το κόστος λόγω ψύχους είναι πολύ υψηλό. Απαιτείται αύξηση, όπως είπα και πριν, των συντελεστών επιστροφής του ΦΠΑ στο 15% για όλα τα προϊόντα φυτικής και ζωικής παραγωγής. Απαιτείται άμεση ενίσχυση των κτηνοτρόφων λόγω της ραγδαίας αύξησης των τιμών των ζωοτροφών. Απαιτείται καθιέρωση ως ελάχιστου ύψους σύνταξης ΟΓΑ τα 600 ευρώ το μήνα.

Όσον αφορά το επίδομα θέρμανσης, όπως είπα και πριν, αλλά και το επίδομα αλληλεγγύης, δε διαφωνούμε επί της αρχής και γι' αυτό θα ψηφίσουμε τα σχετικά άρθρα. Απλώς πρέπει να τα δούμε αυτά ως έκτακτες διευκολύνσεις των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων, ειδικότερα σε περιόδους κρίσης.

Και τονίζουμε ότι για μας υπάρχει ένα πάγιο αίτημα για τη θεσμοθέτηση ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Θεωρούμε ότι για τη δυνατότητα ανακούφισης των ασθενέστερων στρωμάτων, πραγματικά των στρωμάτων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας, απαιτείται η θεσμοθέτηση ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα επιβίωσης των στρωμάτων αυτών. Και αυτό δεν έχει να κάνει με τα πάγια αίτηματα των εργαζομένων για αυξήσεις μισθών, για αυξήσεις συντάξεων κ.λπ.. Έχουμε καταθέσει ήδη πριν από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, από το 2004, μια σχετική πρόταση νόμου στη Βουλή.

Κατ' αρχάς θεωρούμε ότι κανένας μισθός και καμμία σύνταξη δεν πρέπει να είναι κάτω από το όριο της φτώχειας. Οι όποιες λογικές διαπραγματεύσεις θα πρέπει να ξεκινούν από αυτό το δεδομένο.

Θεωρούμε ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί ένα ελάχιστο εισοδηματικό όριο αξιοπρεπούς διαβίωσης. Ως μεσοπρόθεσμος στό-

χος πρέπει να τεθεί η σύγκλιση της αγοραστικής δύναμης των Ελλήνων εργαζομένων και συνταξιούχων με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπώς και η σχετική αύξηση γενικά μισθών και συντάξεων.

Σε κάθε περίπτωση, η κύρια σύνταξη θα πρέπει να είναι ίση με το 80% των συντάξιμων αποδοχών του τελευταίου χρόνου ασφάλισης και η επικουρική ίση με το 20% του συντάξιμου μισθού αναπροσαρμοζόμενες και οι δύο σύμφωνα με της ετήσιες αυξήσεις των μισθών.

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα αποτελεί όμως ένα σύνολο μέτρων μεταβατικού και επείγοντα χαρακτήρα με στόχο τον άμεσο μετριασμό ακραίων καταστάσεων στέρησης. Ταυτόχρονα αποτελεί και βασικό «εργαλείο» στο ευρύτερο πλαίσιο μιας πολιτικής που επιδιώκει να εξασφαλίσει το δικαίωμα στην ασφάλιση, στην υγεία, στην εκπαίδευση, στην προστασία της οικογένειας, στη στέγαση, στην απασχόληση, στην οικονομική και κοινωνική στήριξη των ασθενέστερων οικονομικά πολιτών. Συνεπώς η λογική του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος δεν εξαντλείται στη διάσταση του χρηματικού εισοδήματος αλλά επεκτείνεται σ' αυτό που έχουμε αποκαλέσει κοινωνικό μισθό. Η χρηματική όψη του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος δεν αποτελεί παρά μία μόνο όψη του κοινωνικού μισθού. Οι άλλες όψεις του μπορούν να αναγνωστούν μέσα από τα μέτρα πολιτικής για την εκπαίδευση, την υγεία, τη φορολογική πολιτική κ.λπ.. Η θεσμοθέτηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος δεν αναιρεί, βέβαια, την ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης επί μέρους ειδικών πολιτικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που πλήττουν συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού όπως τα άτομα με αναπηρίες, οι πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες, ούτε έρχεται να μειώσει άλλα επιδόματα, μπορεί όμως να λειτουργήσει ως «δίχτυ προστασίας» και αυτό τονίζουμε με την προβολή αυτού του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος από τη μεριά μας.

Θέλω να κλείσω την εισήγησή μου με ορισμένες παρατηρήσεις που έχουν να κάνουν με την ιδιαίτερα κακή κατάσταση της χώρας όσον αφορά στο ζήτημα της ανεργίας. Γνωρίζετε, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι το ποσοστό ανεργίας από 7,7% που ήταν τον Απρίλιο του 2008 «σκαρφάλωσε» τον Απρίλιο του 2009 στο 9,4% σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση σε ετήσιο επίπεδο στα χρονικά του δείκτη. Το Μάρτιο, ένα μήνα πριν, το ποσοστό ανεργίας είχε διαμορφωθεί στο 9,2%. Σύμφωνα με την EUROSTAT το ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στο 9,3% τον Απρίλιο και στο 9,5% το Μάιο, όμως η πραγματική ανεργία στην Ελλάδα όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά αυξάνει καθώς επεκτείνονται οι ελαστικές μορφές απασχόλησης και η υποαπασχόληση καθώς δεν σημειώνονται ως άνεργοι οι ξεκληρισμένοι αγρότες που είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ και δεν καταγράφονται από τον ΟΑΕΔ ούτε οι μικρέμποροι και οι επαγγελματίες που κλείνουν τα μαγαζιά τους. Οι στατιστικές θεωρούν ως πλασματικά εργαζόμενο όποιον δούλεψε έστω και μία ώρα την εβδομάδα. Αυτά ήταν πριν από την έρευνα για την ανεργία. Για παράδειγμα, δεν υπολογίζονται τα μέλη της οικογένειας που βοηθούν σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς να πληρώνονται. Η Ελλάδα βρίσκεται στην τέταρτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των είκοσι επτά στις δαπάνες για προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας. Μάλιστα η χώρα μας βρίσκεται στην πρώτη θέση στην ανεργία των γυναικών και στην ενδέκατη όσον αφορά στην απασχόλησή τους. Η Κυβέρνηση «στήριξε» την ανεργία αυξάνοντας το επίδομα ανεργίας από 430,75 ευρώ που βρισκόταν στα 454,25 με μέγιστη διάρκεια τους δώδεκα μήνες. Μπορεί μ' αυτές τις συνθήκες να τα βγάλει πέρα η οικογένεια ενός ανέργου;

Η Σουηδία δίνει το 80% του κατώτερου μισθού για ένα έως δύο χρόνια, η Δανία δίνει το 90%, η Ολλανδία το 60%, η Ιρλανδία δίνει 185 ευρώ την εβδομάδα και άλλες παροχές, η Πορτογαλία 65% του μισθού αλλά για διάρκεια δύο έως πέντε ετών. Η Ελλάδα δίνει 50% του μισθού για διάρκεια έως δώδεκα μήνες.

Θέλω να κλείσω λέγοντας ότι εμείς υποστηρίζουμε ότι η Κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει άμεσα στην αύξηση του επιδόματος ανεργίας στο 80% του μισθού και στη χορήγησή του σε

όλους τους ανέργους χωρίς προϋποθέσεις και για όλη τη διάρκεια της ανεργίας.

Κλείνω λέγοντας ότι θα υπερψηφίζαμε αυτήν την πρόταση νόμου γιατί θεωρούμε ότι παρέχει ορισμένες ελαφρύνσεις για τα φτωχότερα στρώματα, ενώ εμείς έχουμε και μια σειρά από άλλες προτάσεις τις οποίες εν συντομία ανέφερα και προηγούμενως.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος):** Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Ροντούλης.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Εν πρώτοις, αγαπητοί συνάδελφοι, θα πω-για να το ακούσει και η κ. Ζήση- ότι εμείς θα υπερψηφίζαμε την πρόταση νόμου εάν υπήρχε αυτή η δυνατότητα διότι είναι αδιανόητο μία πολιτική ομάδα να φέρνει μία τέτοια πρόταση νόμου και κάποιο κόμμα να την καταψηφίζει. Το λέω αυτό διότι θα πρέπει να τονίσω και κάτι ακόμα που πρέπει να ακουστεί σ' αυτήν την Αίθουσα: Το μονοπώλιο της κοινωνικής ευαισθησίας δεν πρέπει να το διεκδικεί κανένας. Κύριε Καραμάριε, ξέρω ότι συμφωνείτε. Επίσης θα πρέπει να αποφύγουμε, παρ' ότι ο πειρασμός είναι μεγάλος, μία πλειοδοσία σε σχέση με παροχές που αφειδώς μπορούμε από τη Βήμα της Βουλής να εξαγγείλουμε αλλά στην πράξη τα πράγματα είναι κάπως διαφορετικά.

Κυρία Ζήση, λέω ότι θα υπερψηφίζαμε αυτήν την πρόταση νόμου αν ήταν νομοσχέδιο διότι θεωρούμε ως δείγμα πολιτικού πολιτισμού όταν έρχεται κάτι σωστό στη Βουλή οι άλλες πολιτικές δυνάμεις να το στηρίζουν ανεξαρτήτως του ποια παράταξη «κατεβάζει» τη συγκεκριμένη πρόταση ή το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και αυτό ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός ως αρχή το τηρεί απαρεγκλίτως από τότε που μπήκε στη Βουλή.

Αφού έκανα αυτήν την εισαγωγή θα μου επιτρέψετε να πω ότι αντιλαμβάνομαι αυτήν την πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ και ως αυτοκριτική, ως «αυτομαστίγωμα». Να σας πω γιατί: Διότι πρέπει να απαντήσετε σε κάποιο ερώτημα για το 25% των Ελλήνων που είναι κάτω από τα όρια της φτώχειας, γι' αυτούς τους οικονομικά αδύναμους με τους οποίους καλά κάνετε και ασχολείστε. Ευθύνεται το ΚΚΕ; Δεν άσκησε εξουσία. Ευθύνεται ο ΣΥΡΙΖΑ; Το ίδιο. Ευθύνεται ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός; Ούτε δύο χρόνια δεν έχουμε εδώ. Άρα ευθύνονται αναγκαστικά τα κόμματα που άσκησαν εξουσία από το 1974 και μετά. Άρα, λοιπόν, για να μην προσβάλλω κάποιους λέγοντας ότι η πρόταση νόμου έχει κάποια υποκριτική διάσταση, μιλώ για αυτοκριτική. Θα το τεκμηριώσω αυτό και με κάποια νούμερα.

Στην πρόταση νόμου ασχολείστε και με το εισόδημα των αγροτών και καλά κάνετε και ξέρω την προσωπική σας ευαισθησία, κυρία Ζήση, γιατί προέρχεστε από έναν αγροτικό νομό γειτονικό με τη Λάρισα, τη Μαγνησία. Σύμφωνα, λοιπόν, με στοιχεία από την EUROSTAT που δεν αμφισβητούνται -δεν είναι στοιχεία του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού- από το 2000 μέχρι το 2008, δηλαδή μια οκταετία -άρα δεν μιλάμε μόνο για την τετραετία Καραμανλή αλλά μιλάμε και για τη δεύτερη τετραετία Σημίτη- το πραγματικό εισόδημα των αγροτών της Ελλάδας μειώθηκε κατά 19,9 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή κατά περίπου 20%.

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη μείωση αγροτικού εισοδήματος μεταξύ των είκοσι επτά χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τι συνέβη στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Το πραγματικό κατά κεφαλήν αγροτικό εισόδημα αυξήθηκε κατά 15,2 ποσοστιαίες μονάδες. Αυτά λέει η EUROSTAT. Δηλαδή στην Ευρώπη των είκοσι επτά είχαμε αύξηση 15,2 ποσοστιαίες μονάδες, στην Ελλάδα είχαμε μείωση 20%. Πότε συνέβη αυτή η εξέλιξη; Από το 2000 μέχρι το 2008. Να πάλι η συνυπευθυνότητα ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας.

Όμως, μιας και λέμε για το εισόδημα των αγροτών, πρέπει να σηλητευσω συγκεκριμένα πράγματα.

Πρώτον και πάρα πολύ σημαντικό: Ακόμη, κύριε Καραμάριε, δεν έχει δοθεί από την Κυβέρνηση η ετήσια αύξηση στις συντάξεις των αγροτών. Εγώ βλέπετε ότι εδώ δεν κάνω κάποια πλειοδοσία προτάσεων παροχών κ.λπ., τα αυτονόητα τονίζω.

Είναι αδιανόητο οι άνθρωποι των 330 ευρώ το μήνα του ΟΓΑ

να περιμένουν αύξηση, κύριε Φωτιάδη, και η αύξηση αυτή να μη δίδεται ακόμη από την Κυβέρνηση.

**ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ:** Δεν λέτε, όμως, για τους ροδακινοπαραγωγούς που τους έχουμε σε πέντε νομούς και έχουν πρόβλημα.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Τώρα θα σας πω και γι' αυτό.

**ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ:** Αυτά τα πράγματα να λέτε.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Τώρα θα τα πούμε και για τους ροδακινοπαραγωγούς. Μη βιάζεστε.

Δεύτερον, είναι αδιανόητο η καταβολή του ΕΚΑΣ να μην επεκτείνεται και στον αγροτικό κόσμο της χώρας, στους συνταξιούχους του ΟΓΑ. Για ποιο λόγο κάποιοι να παίρνουν ΕΚΑΣ και κάποιοι να μην παίρνουν; Ποιοι είναι αυτοί οι κάποιοι; Αυτοί που συντηρούν την ελληνική ύπαιθρο, την ελληνική περιφέρεια. Με ποια λογική αποκλείονται;

Μιας που με τσίγκλησε ο αγαπητός συνάδελφος, να πω και για το μέγα εμπαιγμό που υπέστησαν οι ροδακινοπαραγωγοί. Βγαίνει ο κ. Κυτίδης και υπόσχεται 25 λεπτά εγγυημένη τιμή το κιλό για το συμπύρινο ή βιομηχανικό ροδάκινο. Δεν πέρασαν λίγα εισοδηματικά και ο αξιότιμος Υπουργός κ. Χατζηγάκης βγαίνει και κάνει λόγο για 22 λεπτά ανά κιλό. Σε μια Κυβέρνηση στην οποία η δεξιά της δεν ξέρει τι κάνει η δεξιά της, καταλαβαίνετε ότι υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα που γίνεται ορατό, ένα πρόβλημα συντονισμού και ασυνεννοησίας. Και περιμέναμε από αυτήν την Κυβέρνηση που δεν μπορεί να συνεννοηθεί για τα αυτονόητα να παράξει έργο. Και κάνουμε λόγο για τιμές εγγυημένες που είναι τιμές εμπαιγμού για το ροδακινοπαραγωγό, διότι το κόστος είναι πάνω από 35 λεπτά, για να μην πω 40 λεπτά το κιλό.

Και έρχεστε εδώ και κάνετε λόγο για 22 λεπτά το κιλό, για ένα τομέα της ελληνικής οικονομίας που εμφάνιζε παγκόσμια δυναμική. Στο συμπύρινο ροδάκινο είμαστε παγκόσμια δύναμη, πράγμα που σημαίνει ότι είναι ένας τομέας που έφερνε συνάλλαγμα στη χώρα, είναι ένας τομέας που συντηρεί εκατοντάδες οικογένειες, άρα κάποιος κόσμος απορροφάται και δεν μένει άνεργος, είναι ένας τομέας για τον οποίο μπορούσαμε να είμαστε υπερήφανοι, ο οποίος ενίσχυε το ελλειμματικό για χρόνια εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων, το έλλειμμα του οποίου έχει φτάσει τα 3000.000.000 σας πληροφορώ σήμερα που μιλάμε. Άρα, λοιπόν, θα έπρεπε να υπάρχει μια άλλη αντιμετώπιση του αγροτικού κόσμου.

Μπορούν να υπάρξουν κάποια πρώτα βήματα από την Κυβέρνηση που θα σηματοδοτούσαν μια άλλη λογική; Βεβαίως. Για παράδειγμα, το κτηνοτροφικό δάνειο των 300.000.000 ευρώ με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου ήταν, κύριε Υφυπουργέ, μια ανακούφιση για τον κτηνοτρόφο. Δεκέτο, αλλά μήπως ήρθε η ώρα να το χαρίσετε αυτό το δάνειο; Είχαμε κάνει πρόταση στον προηγούμενο Υπουργό κ. Κοντό, που δεν είναι στην Αίθουσα. Είπε τότε: «Το συζητάμε». Ακόμα το συζητάτε; Πρέπει να πάρετε μια απόφαση. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, έρχομαι στο θέμα της επιστροφής φόρου κατανάλωσης πετρελαίου. Πήρατε μια απόφαση από το 2008 δικαιούχοι της επιστροφής πετρελαίου να είναι οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Θα μοιραστούν ένα ποσό 120.000.000 ευρώ με 125.000.000 ευρώ. Ωραία. Συμπεριλάβατε δε σε αυτήν τη λίστα των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών και γι' αυτό παίρνουν και την επιστροφή φόρου, τους συνταξιούχους του ΟΓΑ. Πάλι καλά. Ήταν απέξω. Μετά από πιέσεις τούς συμπεριλάβατε.

Ερώτημα: Αφού θα πάρουν επιστροφή φόρου πετρελαίου, άρα θεωρούνται κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, γιατί τους βάλατε να πληρώσουν αυτούς τους συνταξιούχους του ΟΓΑ τις δηλώσεις ενεργοποίησης δικαιωμάτων ΟΣΔΕ; Αυτή δεν είναι μια αντινομία; Δεν θα έπρεπε να πάρουν επιστροφή φόρου πετρελαίου με τη δική σας λογική, όμως η μια ενέργειά σας αναιρεί την άλλη. Λειτουργείτε υπό την πίεση συγκυριακών παραγόντων. Με λίγα λόγια, δεν ξέρετε τι κάνετε, δεν έχετε σχέδιο, δεν έχετε πρόγραμμα. Βλέποντας και κάνοντας. Αυτό το πράγμα κάνετε.

Βεβαίως θα μπορούσε κάποιος να πει ότι, πράγματι, η οπτική εκείνων που λένε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια άλλη αντιμετώπιση του αγροτικού κόσμου από τις τράπεζες και, κυρίως, από την Αγροτική Τράπεζα, έχει μεγάλη βάση. Ήρθε η ώρα για να υπάρξει ένα τριετές πάγωμα των δανείων και μια δεκαετής περίοδος εξυπηρέτησης του δανεισμού, δηλαδή της δυνατότητας

αποπληρωμής μέσα σε μια περίοδο δέκα ετών. Αυτά τα πράγματα είναι εφικτά. Αυτά μπορούν να γίνουν. Δεν είναι πλειοδοσία παροχών. Είναι πράγματα τα οποία τα συζητούσε η Κυβέρνηση, τα άφηνε ανοικτά, αλλά ποτέ δεν τολμά να τα υλοποιήσει.

Και, βεβαίως, επιτρέψτε μου να αναφερθώ, διότι έχω λίγο ακόμη χρόνο στη διάθεσή μου, σε ένα άλλο μείζον πρόβλημα που συναρτάται με τη φτώχεια. Η ελληνική κοινωνία αλλά και η ευρωπαϊκή κοινωνία αντιμετωπίζει ένα τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα. Μεταβαλλόμαστε σταδιακά σε μια χώρα γερόντων. Το ποσοστό των ανθρώπων που είναι άνω των εξήντα πέντε ετών, γέροντες δηλαδή κατά τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, συνεχώς αυξάνει. Και ενώ έχουμε ένα μεγάλο δημογραφικό πρόβλημα που όλες οι παρατάξεις το δέχονται και μέσα στην Αίθουσα αυτή συνεχώς το αναφέρουμε, δεν λαμβάνονται μέτρα ενίσχυσης της οικογένειας.

Λέω για μέτρα ενίσχυσης του οικογενειακού προϋπολογισμού, διότι οι μελέτες έδειξαν ότι ο βαθμός φτώχειας ανεβαίνει αλματώδως από τη στιγμή που εμφανίζεται το τρίτο, τέταρτο παιδί. Δηλαδή ο βαθμός φτώχειας, αγαπητοί συνάδελφοι, για ένα ή δύο παιδιά σε μια οικογένεια κατά μέσο όρο στην Ελλάδα είναι γύρω στο 19%. Όταν γεννιέται το τρίτο παιδί, ο βαθμός φτώχειας εκτινάσσεται στο 36%. Άρα, ο οικογενειακός προϋπολογισμός αρχίζει να κλυδωνίζεται από τη γέννηση του τρίτου παιδιού και μετά.

Τι σημαίνει αυτό; Ότι θα πρέπει να υπάρχει μια αποτελεσματική πολιτική ενίσχυσης των πολυμελών οικογενειών, είτε πρόκειται για τρίτεκνες οικογένειες είτε πρόκειται για πολύτεκνες οικογένειες, αλλά ακόμη και για μονογονεϊκές, θα τολμούσα να πω, οικογένειες, διότι το βάρος που έχει ένας γονέας μόνος που μεγαλώνει παιδιά, νομίζω ότι είναι αυταπόδεικτο.

Ακολουθεί μια τέτοια ρωμαλέα δημογραφική πολιτική ενίσχυσης της οικογένειας και δημογραφικών κινήτρων η Κυβέρνηση; Όχι. Τα πολυτεκνικά επιδόματα είναι πενιχρότατα. Εάν συγκριθούν με τα πολυτεκνικά επιδόματα της υπόλοιπης Ευρώπης, τα δικά μας επιδόματα προκαλούν τουλάχιστον τη θυμωδιά.

Έχετε εξαιρέσει την τρίτεκνη μητέρα από το επίδομα της ισόβιας τιμητικής σύνταξης που παίρνει η πολύτεκνη μητέρα. Από τη μια μεριά βγαίνει ο αξιότιμος Πρωθυπουργός της χώρας και λέει ότι οι τρίτεκνοι θα πρέπει να αναγνωριστούν ως πολύτεκνοι και από την άλλη ο νόμος ρητά εξαιρεί την τρίτεκνη μητέρα από την λήψη της ισόβιας τιμητικής σύνταξης των 95 ευρώ το μήνα. Γι' αυτό το ποσό μιλάμε, για να μην ξεχνιόμαστε, να μη νομίζει κάποιος ότι μιλάμε για κάποια υπέρογκα ποσά.

Τι άλλο περιμένουν από την Κυβέρνηση οι πολύτεκνες οικογένειες; Μια άλλη φορολογική αντιμετώπιση. Περιμένουν τα αναδρομικά που πρέπει να πάρουν από το 2001 και δεν τα παίρνουν και τα έχει τάξει η Κυβέρνηση. Περιμένουν, όταν πεθαίνει η πολύτεκνη μητέρα, η ισόβια τιμητική σύνταξη να μεταβιβάζεται στον πολύτεκνο πατέρα. Υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις γι' αυτό το πράγμα. Δικαιώνονται οι πολύτεκνοι, αλλά, για να δικαιωθούν, πρέπει να διανύσουν ένα μεγάλο δικαστικό αγώνα. Αυτά περιμένει να δει η πολυμελής ελληνική οικογένεια, προκειμένου και να στηρίξει τον οικογενειακό της προϋπολογισμό, αλλά και να αντιληφθεί ότι υπάρχει, πράγματι, από την Κυβέρνηση, από την εκάστοτε κυβέρνηση, η πολιτική βούληση να γίνουν παρεμβάσεις για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού ή του χαμηλού βιοτικού επιπέδου που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες αυτές.

Εμείς από την πλευρά μας χαιρετίζουμε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες όπως είναι η πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ, την οποία και είπα στην αρχή ότι θα υπερψηφίζαμε με μεγάλη χαρά, αρκεί -το ξαναλέω- να αντιμετωπίζεται ως αυτοκριτική, ως αρχή αυτοκριτικής. Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ότι και η Κυβέρνηση θα πρέπει να προβληματιστεί σοβαρά, διότι είναι συμμετοχή και αυτή για το 25% των Ελλήνων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Δεν μπορείτε να κωφεύετε, όταν έρχονται στην Βουλή τέτοιου είδους προτάσεις. Δεν μπορείτε να κωφεύετε στις προτάσεις όλων των υπολοίπων κομμάτων που γίνονται για την ενίσχυση των εισοδηματικά ασθενέστερων συμπολιτών μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος):** Ολοκληρώθηκαν,

κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι ομιλίες των εισηγητών και των ειδικών αγορητών και τώρα εισερχόμεθα στον κατάλογο των συνάδελφων Βουλευτών που έχουν ζητήσει το λόγο.

Το λόγο έχει πρώτος ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Κόλλιας, ο οποίος έχει κάνει αμοιβαία αλλαγή σε συνεννόηση με τον κ. Ελευθέριο Αυγενάκη. Το λέω αυτό για να μη μπερδεύετε με τον κατάλογο που έχει διανεμηθεί.

Ορίστε, κύριε Κόλλια, επτά λεπτά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την πρόταση που έφερε στην Βουλή το ΠΑΣΟΚ δεν διστάζει για μια ακόμη φορά να χρησιμοποιήσει όλα τα θεσμικά μέσα που έχει στη διάθεσή του, προκειμένου να κερδίσει τις εντυπώσεις. Επιδιώκει να δημιουργήσει την εικόνα μιας παράταξης που ενδιαφέρεται για τον μικρομεσαίο, τον οικονομικά ασθενέστερο, τον αγρότη, τον συνταξιούχο. Υποχρεώνεται όμως να τρέχει πίσω από τα γεγονότα, πίσω απ' όσα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ήδη έχει υλοποιήσει. Το ΠΑΣΟΚ αναλώνεται σε ανέξοδες υποσχέσεις. Αυτή, βέβαια, είναι μία πολυτέλεια που έχει η εκάστοτε αντιπολίτευση. Μπορεί ανεξέλεγκτα να μοιράζει χρήμα στα λόγια και στα χαρτιά. Είκοσι δισεκατομμύρια έχετε μοιράσει μέχρι σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του ΠΑΣΟΚ, προτάσεις πυροτεχνήματα χωρίς ουσία, χωρίς αξία και περιεχόμενο. Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτάσεις που δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα δεν είναι δυνατόν να δεσμεύσουν μία υπεύθυνη, μία αξιόπιστη, μία σοβαρή κυβέρνηση, γιατί πολύ φοβούμαι ότι, εάν κάποτε -ο μη γένοιτο- το ΠΑΣΟΚ γινόταν κυβέρνηση, θα είχε δυο επιλογές, είτε να υλοποιήσει όλα όσα λέει και, βεβαίως, να εκτοξεύσει τα ελλείμματα, το δημόσιο χρέος με ανυπολόγιστο κόστος είτε θα αναγκαζόταν να φανερά ασυνεπή προς τους πολίτες, αφού, βεβαίως, πρώτα θα είχε υφαρπάξει την ψήφο τους.

Το ΠΑΣΟΚ προτείνει τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης, εκτάκτου επιδόματος αλληλεγγύης και μείωση του συντελεστή επιστροφής ΦΠΑ για τους αγρότες. Παραβιάζετε ανοιχτές θύρες. Και οι τρεις προτάσεις ήδη έχουν υλοποιηθεί στο μέτρο του δυνατού με σύνεση, με υπευθυνότητα, με ρεαλισμό. Οι ασθενέστερες ομάδες ήδη έχουν ενισχυθεί στα όρια αντοχής της οικονομίας. Λέτε ότι θα βρείτε τα χρήματα φορολογώντας τα κέρδη των επιχειρήσεων. Ξεχνάτε όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, ότι τέτοιες πρακτικές οδηγήσαν στο παρελθόν, όταν είχατε την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας, επιχειρήσεις ελληνικές και ξένες να μετεγκατασταθούν, να φύγουν από την Ελλάδα, να πάνε σε γειτονικές χώρες, εκεί που υπάρχουν σήμερα οι φορολογικοί παράδεισοι και μην ξεχνάτε ότι από αυτήν την πρακτική χάθηκαν διακόσιες πενήντα χιλιάδες θέσεις εργασίας στη βόρειο Ελλάδα. Λέτε ότι θα φορολογήσετε τα μερίσματα από τις μετοχές. Ξεχνάτε ότι από την μεγάλη λεηλασία του Χρηματιστηρίου οι μεγαλοιδιοκτήτες ξεφόρτωσαν τις μετοχές τους στις πλάτες των ανυποψίαστων μικροεπενδυτών. Μήπως αγνοείτε ότι σήμερα υπάρχουν ιδιοκτήτες εταιρειών που κατέχουν μονοψήφιο ποσοστό μετοχών; Ξεχνάτε ότι οι υπόλοιπες από αυτές τις μετοχές βρίσκονται στα χέρια εκατοντάδων χιλιάδων μικροεπενδυτών;

Καλώ τους συναδέλφους του ΠΑΣΟΚ, προτού συνεχίσουν την παροχολογία για το μέλλον, να ανατρέξουν λίγο στο παρελθόν τους, γιατί σήμερα μπορεί να εμφανίζεστε ως υπερευαίσθητοι, ένθερμοι υποστηρικτές του αγρότη, του μικρομεσαίου και του συνταξιούχου, σήμερα μπορεί να τάξετε λαγούς με πετραχήλια, όταν όμως ήσασταν στην κυβέρνηση κάνατε άλλα. Η αγροτική σύνταξη το 2004 ήταν 170 ευρώ. Σήμερα είναι 330 ευρώ. Το ΕΚΑΣ ήταν 141 ευρώ, σήμερα είναι 230 ευρώ. Το επίδομα ανεργίας ήταν 311 ευρώ, σήμερα είναι 454 ευρώ. Παρακρατούσατε παράνομα το ΛΑΦΚΑ. Η Νέα Δημοκρατία το επέστρεψε. Όταν οι αγρότες διεκδικούσαν καλύτερες τιμές, όταν οι αγρότες αγωνίζονταν για μείωση των φορολογικών συντελεστών στα αγροτικά μηχανήματα, για στήριξη του εισοδήματος, θυμάστε πώς αντιδράσατε, εφαρμόσατε εκείνη την επιχείρηση με τον κωδικό «βουλκανιζατέρ», τους καταστρέψατε τα ελαστικά και στη συνέχεια τους οδηγήσατε στα δικαστήρια. Θυμάστε πολύ καλά; Όταν οι γέροντες συνταξιούχοι διεκδικούσαν καλύτερες συντάξεις, εσείς δώσατε εντολή να ξυλοκοπηθούν μπροστά από το Μέγαρο

Μαξίμου. Και βεβαίως ξεχάσατε και το Χρηματιστήριο, ξεχάσατε ότι δεν κάνατε τίποτα, όταν μία ομάδα επιτιθέμενων, κομπιναδόρων λεηλάτησαν και στέρησαν τον αγώνα και τους κόπους μιας ζωής από ένα εκατομμύριο μικροεπενδυτές. Πού ήταν τότε η ευαισθησία σας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ; Αντίθετα μ' εσάς, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ξεκίνησε έναν ειλικρινή διάλογο με την κοινωνία. Καθίσαμε στο ίδιο τραπέζι με τους αγρότες, βρήκαμε λύσεις και κερδίσαμε την εμπιστοσύνη τους. Διοχετεύσαμε 500.000.000 ευρώ στοχευμένα στις ανάγκες του αγροτικού εισοδήματος. Όσο για το συντελεστή επιστροφής του ΦΠΑ, γνωρίζετε πολύ καλά ότι ήδη αυξήθηκε στο 7%, όπως γνωρίζετε επίσης ότι η κοινοτική νομοθεσία απαγορεύει να δοθεί συντελεστής άνω του 9%. Εσείς, βεβαίως, προτείνετε 11%.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με μια διεθνή πραγματικότητα, με μια μεγάλη οικονομική κρίση, που, βεβαίως, έχει επηρεάσει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά και τις ισχυρές χώρες της Ευρωζώνης. Η Νέα Δημοκρατία μιλά και πράττει βάσει στοιχείων, βάσει δεσμεύσεων και συγκεκριμένων στοιχείων για την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και τη δημοσιονομική πειθαρχία, γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι περιστασιακές ενισχύσεις μπορεί να είναι αναγκαίες στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που διανύουμε, δεν αποτελούν όμως μακροπρόθεσμα αναπτυξιακό εργαλείο.

Η πολιτική της ευθύνης και της σοβαρότητας σήμερα μας διακρίνει. Οι οικονομικοί δείκτες της Ελλάδας είναι πολύ καλύτεροι από τους αντίστοιχους των ισχυρών χωρών της Ευρωζώνης.

Η Κυβέρνηση κάνει πράξη την κοινωνική πολιτική, με σοβαρότητα, με ρεαλισμό, με υπευθυνότητα. Ανεφάρμοστες, ανεύθυνες και ατεκμηρίωτες προτάσεις, βεβαίως, δεν μπορούν να υιοθετηθούν σήμερα από μία υπεύθυνη και σοβαρή Κυβέρνηση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Φίλιππος Πετσάλνικος):** Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Κουσελάς.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΣΕΛΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φτάσαμε σήμερα, το κατακαλόκαιρο, να συζητάμε ένα σχέδιο νόμου που έχει κατατεθεί από τον Οκτώβριο του 2008. Τα συγχαρητήρια γι' αυτήν την αξιοθαύμαστη κοινοβουλευτική ετοιμότητα και ευταξία ανήκουν φυσικά στην Κυβέρνηση.

Και στο θέμα αυτό, όπως και σε πολλά άλλα, η Κυβέρνηση είχε κάθε λόγο να αποφύγει τη σύγκριση των δικών μας προτάσεων με τα αποσπασματικά μέτρα του πάμπωχου Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής που όψιμα εξέγγειλε αρκετούς μήνες μετά.

Σήμερα, που οι οικονομικά ασθενέστεροι και τα μεσαία στρώματα απειλούνται να πληρώσουν χειρότερα απ' όλους την κρίση, εμείς επιμένουμε στην κατά προτεραιότητα στήριξή τους με τη φορολογική μας πολιτική και τη διασφάλιση, πραγματικά, επαρκούς δωρεάν υγείας και παιδείας και με πολύ συγκεκριμένες ενισχύσεις.

Ήδη, από πέρυσι το Σεπτέμβριο, στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης ο Πρόεδρος μας Γιώργος Παπανδρέου, έδωσε το πλαίσιο της αναγκαίας αναδιανομής των εισοδημάτων καταθέτοντας συγκεκριμένες προτάσεις για την αλλαγή της φορολόγησης υπέρ των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, προτάσεις για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, προτάσεις για την ανακούφιση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών. Ήδη, θυμίζω ότι πριν από δύο μήνες καταθέσαμε το δεύτερο σχέδιο νόμου για την αντιμετώπιση της απaráδεκτης αυτής κατάστασης.

Δεσμεύθηκε τότε και για την κατάθεση της συγκεκριμένης πρότασης που σήμερα συζητάμε, με στόχο την άμεση, την επείγουσα ενίσχυση των εισοδημάτων των χαμηλόμισθων, των χαμηλοσυνταξιούχων και των ανέργων. Δεσμεύθηκε και για την αναγκαία εισοδηματική στήριξη των αγροτών μας, που παραμένουν ακόμα εγκλωβισμένοι σ' ένα φαύλο κύκλο υψηλού καλλιεργητικού κόστους από τη μία πλευρά, εξευτελιστικών τιμών από την άλλη, πολύ υψηλών όμως τιμών για τους πολίτες-καταναλωτές σε όφελος των μεσαζόντων, των κερδοσκόπων και των καρτέλ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντι-

πρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**)

Η κατάσταση με τους ελαιοπαραγωγούς είναι ήδη απελπιστική τη χρονία που πέρασε. Η ίδια κατάσταση υπάρχει και στους ροδακινόπαραγωγούς, οι οποίοι έφτασαν στο σημείο να κάνουν κατλήψεις.

Θυμίζω πως σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT, τα πρόσφατα στοιχεία του Απριλίου του 2009, το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα των Ελλήνων αγροτών μειώθηκε το 2008 κατά 8%, δηλαδή μειώθηκε δυόμισι φορές παραπάνω απ' ό,τι το μέσο αγροτικό εισόδημα της Ευρώπης των είκοσι επτά.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τις δεσμεύσεις μας και τις τηρούμε και τις τιμούμε. Γι' αυτό καταθέσαμε άμεσα τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου που τόσο καθυστερημένα συζητάμε σήμερα, όχι βέβαια με δική μας ευθύνη.

Με αυτήν την πρόταση νόμου, όπως πάρα πολύ εμπειριστικά μεν εξήγησε η εισηγήτριά μας κ. Ροδούλα Ζήση, θεσπίζουμε την καταβολή κατ'αρχάς του επιδόματος θέρμανσης από 300 μέχρι 500 ευρώ, την καταβολή έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης από 500 ευρώ μέχρι 1.300 ευρώ, την αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ από το 7% στο 11%, ώστε 160.000.000 ευρώ άμεσα να εισρεύσουν στις τσέπες των αγροτών.

Η Κυβέρνηση όλο αυτό το χρονικό διάστημα έλεγε πως την καταπολέμηση της φτώχειας θα την αναλάμβανε από τις αρχές του 2008 το πολυδιαφημισμένο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, που θα το προίκιζε, όπως είχε δεσμευθεί, με 500.000.000 το 2008, με στόχο το 2010 να γίνουν 2.000.000.000. Αντί γι' αυτό, είδαμε ότι το 2008 μπήκαν μόνο 100.000.000, από τα οποία δεν ξοδεύτηκε ούτε 1 ευρώ και το 2009 ενέγραψε στον προϋπολογισμό αυτά τα 100.000.000 συν 250.000.000 επιπλέον.

Απ' αυτό, λοιπόν, το «λιγγιώδες» ποσό που έχει το Ταμείο Αντιμετώπισης της Φτώχειας εδέησε να διαθέσει 260.000.000 ευρώ, δηλαδή από 100 ευρώ μέχρι 200 ανά δικαιούχο. Αυτή ήταν η κοινωνική πολιτική που έκανε, απλά για να φανεί πως το ταμείο λειτούργησε και μοίρασε επιδόματα κάτι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση δυστυχώς, στον αντίποδα των όσων είπε ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, την τελευταία διετία κατάφερε να μειώσει το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα των πολιτών μετά τη φορολογία, κατά 3% τον ένα χρόνο και 3% τον άλλο, δηλαδή 6% μείωση του πραγματικού κατά κεφαλήν εισοδήματος.

Αυτό το κατάφερε με αλλεπάλληλες και άνισες φορολογικές επιδρομές. Δεν το ισχυριζόμαστε εμείς, το απέδειξε πρόσφατα ο ΟΟΣΑ με συγκεκριμένα στοιχεία. Μόνο οι πρόσφατες φορολογικές επιβαρύνσεις, οι έμμεσοι φόροι, τους οποίους επέβαλε στη βενζίνη και στα καρτοκινητά, έχουν ως αποτέλεσμα επιβάρυνση 86 ευρώ για τη λεγόμενη γενιά των 700 ευρώ και 976 ευρώ το χρόνο για μια μέση ελληνική οικογένεια.

Την ίδια στιγμή, βέβαια, χάριζε δεσκατομμύρια σε συμφέροντα, σε οικονομικά ισχυρούς και σε «ημέτερους», κατασπαταλούσε τους δημόσιους πόρους σε επιτροπές, σε ρουσφέτια, σε χαριστικές φοροελαφρύνσεις και παροχές σε αυτούς που δεν τις έχουν ανάγκη.

Εμείς, κύριοι της Κυβέρνησης, επιμένουμε στα μέτρα που προτείνουμε και μας δεσμεύουν απέναντι στον ελληνικό λαό. Θέλω να τονίσω εδώ ότι τα μέτρα αυτά δεν είναι τα μόνα. Συμπληρώνονται με δέσμες ολοκληρωμένων μέτρων για τις ευρύτερες ομάδες του πληθυσμού και τους τομείς της οικονομίας, όπως τα έντεκα μέτρα που εξαγγείλαμε για τους αγρότες, τα μέτρα για τους μικρομεσαίους, τα μέτρα για τον τουρισμό, για τους δανειολήπτες, για την απασχόληση, για το κοινωνικό κράτος, το ολοκληρωμένο μοντέλο εναλλακτικής πράσινης ανάπτυξης για τη χώρα.

Σε αντίθεση με εσάς, όπως είπε και ο προηγούμενος ομιλητής, δεν πάμε «βλέποντας και κάνοντας», αλληλοαναιρούμενοι και ευλογώντας κατά περίπτωση ομάδες και συμφέροντα. Έχουμε και σχέδιο, αλλά και ισχυρή πολιτική βούληση να το εφαρμόσουμε.

Μας λέτε –το ακούσαμε πολλές φορές σήμερα– πού θα βρούμε τα χρήματα. Για θυμηθείτε πόσα χαρίζετε στους μεγαλομετόχους, 1,2 δεσκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Πόσο κοστίζει η ίδρυση και η λειτουργία εξακοσίων ενενήντα πέντε νέων δη-

μόσιων υπηρεσιών και τετρακοσίων εξήντα επτά αμειβόμενων νέων επιτροπών, προκειμένου να αμειφθούν καλά τα «γαλάζια golden boys»; Περίπου 220.000.000 ευρώ το χρόνο, πάνω από 1.000.000.000 ευρώ την πενταετία είναι μόνο το κόστος αυτών των επιτροπών.

Πόσα χάνονται από τη σπάταλη διαχείριση που διογκώνει τον τεράστιο δανεισμό; Επτακόσια εκατομμύρια ευρώ είναι μόνο τα πανωτόκια του δημόσιου δανεισμού για φέτος. Πόσα από τα ανείσπρακτα, τις ρυθμίσεις, τα στραβά μάτια, τις παροχές των «εκλεκτών», χάνει το κράτος;

Θα σας το ξαναπούμε μέχρι να το εμπεδώσετε: Εκατόν είκοσι δισεκατομμύρια ευρώ διαχειρίζεται κάθε χρόνο το ελληνικό δημόσιο. Εξήντα δισεκατομμύρια περίπου είναι από τον προϋπολογισμό, 20.000.000.000 με 25.000.000.000 είναι πόροι από την Ευρωπαϊκή Ένωση και 40.000.000.000 με 50.000.000.000 είναι χρήματα που προέρχονται από τον δανεισμό. Πενήντα τέσσερα δισεκατομμύρια έχουμε φτάσει φέτος.

Αυτά τα λεφτά δεν τα βλέπει ο πολίτης στη βελτίωση της καθημερινότητάς του, δεν τα βλέπει στο κοινωνικό κράτος, στην παιδεία, στην υγεία, στις αναγκαίες επενδύσεις, στις υποδομές και στην ανάπτυξη. Απ' αυτούς, λοιπόν, τους πόρους λέτε να μην μπορούμε να βρούμε 1.000.000.000 ετησίως; Αυτό είναι το κόστος, με βάση τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, γι' αυτά τα μέτρα, που αφορούν τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου. Μπορούμε, αγαπητοί συνάδελφοι και πολύ περισσότερα και πολύ καλύτερα για τον τόπο και γι' αυτούς που τα έχουν πραγματικά ανάγκη. Πολιτική βούληση χρειάζεται και αυτή την πολιτική βούληση εμείς την έχουμε και με τη στήριξη και τη θέληση του ελληνικού λαού, αλλά και με σκληρή δουλειά θα τα κάναμε πράξη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Κουσελά.

Η συνάδελφος κ. Δήμητρα Αράπογλου έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αυτή η πρόταση νόμου που συζητάμε σήμερα έχει πολύ ενδιαφέρον και είναι μια καλή πρόταση, για να βοηθηθούν τα άτομα που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Κι εγώ προσωπικά ξέρω πώς είναι να ζεις σ' αυτή την κατάσταση, ως φτωχός. Είναι μια πολύ δύσκολη κατάσταση. Προέρχομαι από μια οικογένεια πολύτεκνη. Η μαμά μου είχε οκτώ αδέρφια και τώρα μέινανε 5 και ο μπαμπάς μου τέσσερα αδέρφια. Είχαμε μια μεγάλη οικογένεια. Περάσαμε δύσκολα. Τίποτα δεν ήταν εύκολο. Δεν είχαμε καμμία βοήθεια. Τίποτα δεν μας χαρίστηκε. Όλα τα περάσαμε με δυσκολία. Ούτε το κράτος μας βοήθησε. Όπως σας είπα, ήταν δυο οικογένειες μεγάλες. Δεν είχαμε κάποια υποστήριξη από την πολιτεία, τίποτε. Η κατάσταση ήταν πολύ δύσκολη και γι' αυτό ξέρω πώς είναι να κομάσαι στη σκηνή, πώς είναι να τρως μόνο ψωμί κι ελιές, να μην έχεις φαγητό ή να τρως το ίδιο φαγητό κάθε μέρα. Το έχω περάσει εγώ η ίδια, το έχω βιώσει. Παλιά, τα χρόνια ήταν δύσκολα, αλλά ήταν καλά χρόνια.

Τώρα, σ' αυτήν την εποχή που ζούμε η κατάσταση είναι πολύ δύσκολη. Όλα τα νοικοκυριά ζουν με τις πιστωτικές κάρτες, με δάνεια, είναι υπερχρεωμένοι όλοι. Υπάρχουν οικογένειες που τους παίρνουν τα σπίτια. Οι τράπεζες κάνουν κατασχέσεις. Δεν υπάρχει καμμία ελπίδα, κάτι που να επιτρέπει στις οικογένειες να ζουν με αξιοπρέπεια. Πληρώνεις για χρόνια ένα σπίτι, έχεις το δάνειο, και μετά στο παίρνει η τράπεζα. Πού είναι το κράτος να στηρίζει; Δεν περιμένουν οι άνθρωποι πια από πουθενά βοήθεια, από πουθενά στήριξη. Τα έχω περάσει, όπως σας είπα. Ο πατέρας μου αναγκάστηκε να χτίσει το σπίτι του μόνος του. Η μητέρα μου κουβαλούσε τις πέτρες. Εμείς παίζαμε με τα χώματα. Θυμάμαι τον πατέρα μου να χτίζει το σπίτι ο ίδιος. Έτσι έμαθα κι εγώ η ίδια πώς είναι να χτίζεις ένα σπίτι. Το έχω ζήσει. Όπως σας είπα, έχω περάσει πολύ δύσκολα. Σ' αυτή την εποχή τι έχουμε να πούμε σ' όλους αυτούς τους ανθρώπους που ζουν δύσκολα;

Από την αρχή της θητείας μου ως Βουλευτής εδώ, δεν ξέρω αν το θυμάστε αλλά πίεζα για να δοθεί αυτό το επίδομα θέρμανσης και οικονομικές ενισχύσεις. Υπάρχουν και τα Πρακτικά για να το αποδείξω αυτό. Πίεζα πάρα πολύ, γιατί πίστευα ότι είναι πολύ

μεγάλη ανάγκη και οι άνθρωποι, οι φτωχές οικογένειες έχουν πολύ μεγάλη ανάγκη για στήριξη. Και επιτέλους, ευοδώθηκαν οι προσπάθειες και πραγματικά, δόθηκε το επίδομα θέρμανσης. Το επίδομα αλληλεγγύης βοηθάει. Όμως δεν είναι αρκετό. Δεν είναι αρκετό το να δίνεις ένα επίδομα μια φορά το χρόνο, δεν αρκεί.

Τι γίνεται με τους μακροχρόνια άνεργους; Μπορούμε να τους δώσουμε ένα επίδομα και αυτό να είναι λύση; Και έστω ότι τους δίνουμε ένα επίδομα μία φορά. Τους υπόλοιπους μήνες πώς θα επιβιώσουν, πώς θα ζήσουν, πώς θα πληρώσουν τους λογαριασμούς, τη ΔΕΗ, το νερό; Έχετε δει ανθρώπους που κοιμούνται, στα παγκάκια, έξω στο δρόμο, με κουβέρτες, έξω από τους σταθμούς; Πώς θα ζήσουν αυτοί οι άνθρωποι; Θα περιμένουν από μία φορά, από ένα επίδομα που μπορεί να τους δοθεί; Υπάρχουν πάρα πολλές φτωχές οικογένειες.

Εγώ πολλές φορές δίνω τρόφιμα σε οικογένειες που έχουν ανάγκη, μαζί με τους συνεργάτες μου. Προσπαθούμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Αυτή η εποχή είναι πάρα πολύ δύσκολη. Ναι, το επίδομα θέρμανσης είναι μια καλή προσπάθεια, ένα καλό μέτρο. Φυσικά μπορεί να βοηθήσει. Το επίδομα αλληλεγγύης επίσης ή αυτό που έχει να κάνει με τους αγρότες, αυτά που αναφέρονται και στην πρόταση νόμου ναι, είναι καλά μέτρα, αλλά πρέπει να σκεφθούμε και τους μακροχρόνια άνεργους που δεν έχουν καμμία πηγή εισοδήματος, δεν έχουν μισθό, δεν έχουν από πουθενά πόρους. Το επίδομα, που δίνεται μια φορά είναι η ανάσα των οικονομικά αδυνάτων. Μπορεί να πάρουν έστω κι αυτό το επίδομα αλλά το ξεοδεύουν με μεγάλη προσοχή. Αλλά πόσο θα διαρκέσει πρέπει να υπάρχει κάποια στήριξη. Πρέπει να σκεφθούμε, πρέπει να βρούμε κάποιο μέτρο, που να είναι μια στήριξη με μεγαλύτερη διάρκεια. Πρέπει να βρεθεί ένας καλύτερος τρόπος, τουλάχιστον κάποιο επίδομα διμηνιαίο σ' αυτούς τους ανθρώπους, τους μακροχρόνια άνεργους, που δεν έχουν από πουθενά βοήθεια. Φανταστείτε μια κατάσταση που να μην έχεις δουλειά, να μην έχεις από πουθενά να περιμένεις κάτι να μην μπορείς να αγοράσεις τίποτα, να μην μπορείς να πληρώσεις το ενοίκιο σου, τους λογαριασμούς, το ρεύμα. Εντάξει, μπορείς να ζήσεις χωρίς τηλέφωνο, αλλά χωρίς ηλεκτρικό; Χωρίς τίποτα;

Υπάρχουν οι άστεγοι που είναι στο δρόμο, που δεν έχουν να φάνε. Βέβαια υπάρχουν κάποια συσσίτια, όπως από το Δήμο Αθηναίων που μοιράζονται κάποια τρόφιμα.

Επίσης, είναι οι πολύτεκνες οικογένειες. Για τους πολύτεκνους πάλι δεν επαρκούν αυτά που παίρνουν. Φανταστείτε ένας πατέρας να πρέπει να δουλέψει για μια πολύτεκνη οικογένεια. Τι θα μπορέσει να προσφέρει; Θα αναγκαστούν τελικά οι οικογένειες να μην κάνουν παιδιά, αφού δεν θα μπορούν να τα θρέψουν. Τι στήριξη θα δώσουμε σ' αυτές τις οικογένειες;

Επίσης, με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης θα ήθελα να αναφερθώ στο επίδομα που δίνεται στα κωφά άτομα. Αυτό δεν είναι ένα έκτακτο επίδομα, αλλά με την ευκαιρία θα ήθελα να αναφέρω ότι το επίδομα αυτό που δίνεται κάθε δύο μήνες στα κωφά άτομα διακόπτεται στην ηλικία των δεκαοκτώ ετών και αν το κωφό άτομο σπουδάζει, παρατείνεται μέχρι είκοσι τεσσάρων ετών. Θα έπρεπε να μην διακόπτεται, να δίνεται εφ' όρου ζωής, γιατί αυτό το επίδομα που δίνεται στους κωφούς δεν είναι απλώς ένα επίδομα κώφωσης, είναι επίδομα ενίσχυσης. Τους στηρίζει ώστε να μπορούν να προμηθευτούν τα τεχνικά βοηθήματα, που είναι απαραίτητα στη ζωή τους, τα ακουστικά, το τηλέφωνο, πράγματα απαραίτητα. Γιατί τα τεχνολογικά βοηθήματα είναι απαραίτητα στη ζωή των κωφών και σε άλλες κατηγορίες αναπήρων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Επίσης, όπως έχουμε συζητήσει, το Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής προσπαθεί να πάρει κάποια μέτρα κατά της φτώχειας, όμως αυτά τα μέτρα δεν έχουν ολοκληρωθεί. Περιμένουμε και δεν ξέρουμε πότε θα εφαρμοστούν αυτά τα μέτρα. Ο Πρόεδρος του ΛΑ.Ο.Σ. έχει ήδη δώσει 1.000.000, για να στηρίξει το Ταμείο κατά της φτώχειας. Το αποτέλεσμα ποιο είναι; Θα υπάρξει κάποια στήριξη; Δεν έχουμε κάποια υπογραφή ακόμα από το Υπουργείο Οικονομικών. Αναμένουμε, λοιπόν.

Σ' αυτή την περίπτωση όμως πρέπει να δούμε ότι υπάρχουν πολλές πολλές φτωχές οικογένειες, πολλοί άνθρωποι που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και θα πρέπει να βρούμε λύσεις και μάλιστα λύσεις που δεν θα είναι μία φορά το χρόνο ή εφάπαξ. Θα πρέπει να βρεθούν έκτακτα μέτρα. Θα πρέπει να σκεφθούμε. Μην ξεχνάτε ότι ζούμε σε δύσκολη εποχή. Η ζωή έχει γίνει πολύ δύσκολη. Κάποια άτομα δεν μπορούν να πληρώσουν ούτε καν το πετρέλαιο για τη θέρμανση ούτε τη διατροφή τους. Γι' αυτό η πρόταση που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ είναι πολύ καλή, για να βοηθηθούν τα άτομα που έχουν ανάγκη και φυσικά οι οικογένειες που δυσκολεύονται πάρα πολύ, που έχουν και παιδιά και ειδικότερα οι οικογένειες που έχουν παιδιά με αναπηρία και οι γονείς αναγκάζονται να μείνουν στο σπίτι για να τα φροντίσουν και άρα δεν μπορούν να πάνε να δουλέψουν, για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην στην οικογένεια.

Και να πω και πάλι για τη βοήθεια από το κράτος που πολλές φορές είναι ανύπαρκτη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας):** Ευχαριστούμε κυρία Αράπογλου.

Θέλω να σας παρακαλέσω να περιοριστείτε στο επτάλεπτο. Να σας ενημερώσω ότι προβλέπεται η συζήτηση να ολοκληρωθεί μετά τη 01.00'-02.00' τα μεσάνυχτα.

Από και και πέρα, αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχουν προβλήματα. Και πάλι στο επτάλεπτο να περιοριστούμε, μπορεί να σκεφθούμε να γίνει διακοπή της συνεδρίασης και να πάει την επόμενη εβδομάδα. Αυτά προς ενημέρωσή σας.

Συνεχίζουμε με τον κ. Αυγενάκη.

Ορίστε, κύριε Αυγενάκη, έχετε το λόγο.

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παρούσα συζήτηση είναι κρίσιμη, διότι μας επισημαίνει τη θέση ευθύνης στην οποία βρισκόμαστε, αλλά και την ανάγκη να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις της διεθνούς αλλά και εγχώριας συνάμα οικονομικής κρίσης.

Υπογραμμίζει με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο ότι τα μέτρα που λαμβάνουμε σήμερα επηρεάζουν ουσιαστικά την επόμενη μέρα την πορεία της οικονομίας μας. Ταυτόχρονα, όμως, αποκαλύπτει το μέγεθος της κακοδιαχείρισης της προηγούμενης κυβέρνησης, της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, που μας κληροδότησε το δημοσιονομικό έλλειμμα και κυρίως το πολύ υψηλό χρέος που δημιουργήθηκε τη δεκαετία του 1980 και συντηρήθηκε και τη δεκαετία του 1990.

Νομίζω ότι δεν αμφιβάλλει κανείς σ' αυτή την Αίθουσα πως στα δύο χρόνια που διαρκεί ήδη η παγκόσμια οικονομική, χρηματοοικονομική αναταραχή, η περίοδος που διανύουμε σήμερα είναι η δυσκολότερη και ταυτόχρονα η πλέον κρίσιμη για τη μετέπειτα πορεία της οικονομίας μας.

Είναι η περίοδος όπου οι επιπτώσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης αποτυπώνονται πλέον ξεκάθαρα και σε όλη τους την ένταση και την έκταση, τόσο στην πραγματική οικονομία, όσο και στα δημοσιονομικά μεγέθη όλων των ευρωπαϊκών χωρών. Τα στοιχεία μας δείχνουν ότι το τελευταίο τρίμηνο του 2008 και το πρώτο του 2009 η πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας υπήρξε χειρότερη από κάθε πρόβλεψη.

Οι συνέπειες της οικονομικής ύφεσης είναι ορατές και στην ευρωζώνη. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται η ανεργία, η οποία και σημειώνει το υψηλότερο ποσοστό από το Μάιο του 1999, καθώς έφθασε τον περασμένο Μάιο το ποσοστό του 9,5%. Συνολικά η EUROSTAT καταγράφει δεκαπέντε εκατομμύρια ανέργους.

Όμως, αντίθετα απ' αυτή την τάση, η χώρα μας μαζί με την Κύπρο ήταν οι μόνες που διατήρησαν θετικό ρυθμό ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2009, έστω και οριακά.

Βεβαίως, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι η επιβράδυνση της οικονομίας μας ήταν μεγαλύτερη σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις. Δεν είναι δυνατόν να αγνοήσουμε ότι η επιβράδυνση της ανάπτυξης έχει επιπτώσεις, έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων εργασίας. Η αλήθεια είναι ότι το ποσοστό ανεργίας στη χώρα μας διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στο 9,4%.

Καλό είναι όμως να μην ξεχνάμε τι μας παραδώσατε. Υπενθυμίζω, λοιπόν, ότι το πρώτο τρίμηνο του 2004 στην Ελλάδα των υπερκοστολογημένων ολυμπιακών έργων η ανεργία ανερχόταν σε ποσοστό 11,3%. Οι άνεργοι έφθαναν τους πεντακόσιους σαράντα τέσσερις χιλιάδες, ενώ οι θέσεις εργασίας ήταν διακόσιες τριάντα χιλιάδες λιγότερες, σε σχέση με σήμερα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΕΣΥΕ.

Βεβαίως, όπως φανερώνουν όλα τα στοιχεία, η ελληνική οικονομία θα αρχίσει να ανακάμπτει πριν το τέλος του 2009 και θα έχει επιστρέψει εγκαίρως σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2010.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν τα τελευταία πέντε χρόνια για να ενισχύσουμε την εξωστρέφεια της οικονομίας μας και για να αντιμετωπίσουμε τις δημοσιονομικές ανισορροπίες, ήταν ασφαλώς θετικές.

Ταυτόχρονα, τα μέτρα που λάβαμε από την πρώτη στιγμή που ξέσπασε η κρίση αλλά και όσα συνεχίζουμε να λαμβάνουμε σε τακτά χρονικά διαστήματα, αποδεδειγμένα λειτούργησαν υπέρ της θωράκισης της οικονομίας μας, αλλά και δείχνουν το δρόμο για την έξοδο από την κρίση.

Δεδομένο είναι βέβαια ότι κανείς δεν θέλει να γίνεται δυσάρεστος. Καμμία κυβέρνηση δεν θέλει να λαμβάνει μέτρα που επηρεάζουν αρνητικά την τσέπη του πολίτη. Πιστέψτε με, το πιο εύκολο πράγμα είναι να μεταθέσει κανείς το πρόβλημα στο αύριο ή «να το κρύβει κάτω από το χαλί», να αναβάλλει τη λήψη αναγκαίων αλλά επίπονων μέτρων, προκειμένου να μην επωμισθεί το πολιτικό κόστος, να κρύβει δηλαδή –όπως είπα λίγο πριν– το πρόβλημα κάτω από το χαλί και να φτιάχνει ωραίους και πλασματικούς οικονομικούς απολογισμούς. Ξέρετε εσείς!

Σίγουρα αυτό δεν είναι κάτι απλό και εύκολο. Αποτελεί όμως μια πρακτική που ακολούθησαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και αυτό –όπως και αυτή η τακτική– κάθε άλλο παρά πολιτική ευθύνη δείχνει.

Το λέω αυτό διότι παρουσιάζεστε ως οι μόνιμο καλοί και δίνετε υποσχέσεις στους πολίτες χωρίς αντίκρισμα, χωρίς να λέτε πού θα βρείτε τα λεφτά. Δεν μιλάτε για το δημοσιονομικό έλλειμμα και κυρίως το υψηλό δημόσιο χρέος που μας κληροδοτήσατε. Δεν μιλάτε για τη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, η οποία αντικατοπτρίζεται σήμερα στο υψηλό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Απλά, γεμίζετε τον κόσμο και τους πολίτες με υποσχέσεις χωρίς αντίκρισμα, με υποσχέσεις που δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν, γιατί απλά προσφέρονται ως θυσιαστήρια στο βωμό του λαϊκισμού και της μικροπολιτικής. Και αυτό είναι κάτι που κάνετε συστηματικά από τη στιγμή που ξέσπασε η κρίση. Αυτό είναι που κάνετε και τώρα με την παρούσα πρόταση νόμου.

Εδώ απλώς σας υπενθυμίζω –για να καταλάβουν και οι πολίτες πόση άγνοια της οικονομικής πραγματικότητας έχετε– ότι επί πόσα μήνες μας λέγατε πως δεν υπάρχει κρίση, την οποία θεωρούσατε –αν είναι δυνατόν!– ως κόλπο της Κυβέρνησης!

Αγαπητοί συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, με λύπη μου διαπιστώνω ότι συνεχίζετε να αγνοείτε την οικονομική πραγματικότητα. Θέλω να πιστεύω ότι κάνετε πως την αγνοείτε. Γιατί και σήμερα με την παρούσα πρόταση νόμου πετάτε πυροτεχνήματα στον αέρα. Δε λέω, είναι πολύ ωραία και εντυπωσιακά στα μάτια των απλών πολιτών, όταν δεν γνωρίζουν.

Όμως, γνωρίζετε εσείς καλά ότι τα πυροτεχνήματα φωτίζουν για λίγο και μετά πάλι χάνονται. Χάνονται, γιατί πολύ απλά δεν έχουν βάση, είναι στον αέρα, είναι έωλα.

Λυπάμαι, αγαπητοί συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, γιατί δείχνετε σαν να μην έχετε καταλάβει την κρισιμότητα των σύγχρονων συνθηκών. Δεν αναγνωρίζετε ότι δεν μπορούμε να εξαντλήσουμε τα όρια της οικονομίας μας. Και αυτό το υπογραμμίζω. Γιατί αν είχαμε ακολουθήσει αυτά που μας προτείνατε για τη διαχείριση της κρίσης, σήμερα θα ήμασταν σε πολύ δυσάρεστη θέση. Πιθανόν να είχαμε τινάξει τον προϋπολογισμό και τα όρια της οικονομίας μας στον αέρα.

Επειδή στην πρόταση νόμου που και σήμερα έχετε καταθέσει και την οποία συζητούμε αναφέρεστε στις τιμές του πετρελαίου, επιτρέψτε μου να σημειώσω ότι αυτή τη στιγμή που μιλάμε η Ελλάδα είναι δέκατη σε φθηνότερη βενζίνη στην Ευρωπαϊκή

Ένωση, καθώς η τιμή της διαμορφώνεται σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αυτό ισχύει τόσο σε απόλυτες τιμές όσο και σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα.

Να σημειώσω μάλιστα ότι για την ενίσχυση της ενεργειακής μας αυτότητας και της ανεξαρτησίας από το πετρέλαιο έχουμε υπογράψει σημαντικές συμφωνίες συνεργασίας με γειτονικές χώρες για την κατασκευή και διαχείριση πολλών έργων, οι οποίες θα μετατρέψουν την Ελλάδα –και πολύ σύντομα μάλιστα– σε ενεργειακό δίαυλο για την Ευρώπη, τη Μεσόγειο και τα Βαλκάνια, ενώ θα επιτρέψουν στους Έλληνες καταναλωτές τη φθηνή χρήση του φυσικού αερίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντίθετα με τη λογική και τις πρακτικές σας, εμείς η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας προτείνουμε να αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα του σήμερα με αίσθημα ευθύνης, αλλά και με υπευθυνότητα, γιατί αναγνωρίζουμε ότι σήμερα δεν είναι καιρός για υποσχέσεις χωρίς αντίκρισμα, αλλά για πράξεις και συγκεκριμένα μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Σήμερα απαιτούνται άμεσες και μόνιμες λύσεις. Αυτές οι συμφωνίες, όχι μόνο αναβαθμίζουν στρατηγικά τη χώρα μας στον τομέα της ενέργειας διεθνώς, αλλά ανοίγουν το δρόμο ώστε ο Έλληνας καταναλωτής να ωφεληθεί από τη χαμηλότερη τιμή φυσικού αερίου.

Σήμερα είναι ανάγκη να λέμε στους πολίτες τα πράγματα με το όνομά τους, όσο σκληρά κι αν είναι, και όχι να περιγράφουμε αυτό που μας θέλουμε και να παρουσιάζουμε τα πράγματα σαν να ισχύουν, σαν να είναι δεδομένα.

Αρκετά με την τάχα-τάχα μου επιθετική πολιτική της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αρκετά με την ανεύθυνη πολιτική του «ναι σε όλα». Είστε ένοχοι. Είστε ένοχοι, κύριοι συνάδελφοι και είμαστε υπεύθυνοι να προτάξουμε το ορθότερο και το καλύτερο για τη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Αυγενάκη.

Ο κ. Γεϊτόνας έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση από την αρχή που ανέλαβε, μάς επαναλάμβανε το μότο «θέλω να είμαι χρήσιμη και όχι αρεστή». Το επανέλαβε και σήμερα ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας στην πρόταση νόμου. Χρήσιμοι δεν υπήρξαν ποτέ. Αρεστοί στην αρχή σε κάποιους, λίγους ίσως. Τώρα σχεδόν σε κανέναν. Αυτά ήταν τα μεγάλα λόγια –τα ωραία απατηλά λόγια σας– και επιβεβαιώνετε με αυτό τον Αισχύλο που επικαλέσθηκε ο εισηγητής σας.

Εμείς καταθέσαμε την πρότασή μας στις αρχές του περασμένου Οκτώβρη με αίσθημα ευθύνης. Ως ένα μέτρο στοιχειώδους προστασίας των οικονομικά ασθενέστερων. Την καταθέσαμε μάλιστα εν όψει της επιδείνωσης λόγω της κρίσης που ερχόταν και το βλέπαμε.

Δυστυχώς τώρα που συζητάμε έχουν έρθει και τα χειρότερα. Η κατάσταση με την Κυβέρνησή σας γενικά στη χώρα πάει από το κακό στο χειρότερο. Η χώρα ήδη είναι σε τροχιά ύφεσης, η βιομηχανική παραγωγή είχε μεγάλη πτώση, η οικοδομή το ίδιο και ο τουρισμός. Τα δημοσιονομικά είναι σε εκτροχιασμό –δεν είναι απλά προβληματικά– το κράτος είναι υπερχρεωμένο. Στα 60.000.000.000 έφτασε ο δανεισμός για φέτος και 10.000 ευρώ χρεώσατε τον κάθε Έλληνα πολίτη.

Παίρνετε συνεχώς έκτακτα μέτρα, για να καλύψετε τρύπες που η πολιτική σας δημιούργησε και το κάνετε συνεχώς σε βάρος των νοικοκυριών, που είναι ήδη εξουθενωμένα. Οι ανισότητες στην κοινωνία μεγαλώνουν και τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά πια στενάζουν. Εσείς χρεώσατε και το κράτος και τα νοικοκυριά.

Την πενταετία τα χρέη των νοικοκυριών στις τράπεζες έχουν τριπλασιαστεί. Η αγορά είναι παγωμένη, οι ακάλυπτες επιταγές σε ύψη ρεκόρ και παρά τη μείωση της ζήτησης, η ακρίβεια καλά κρατεί λόγω κερδοσκοπίας. Και βλέπουμε καθημερινά τι γίνεται

και με τη βενζίνη.

Η πρότασή μας που συζητούμε για το επίδομα θέρμανσης, το έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης, καθώς και την αύξηση του συντελεστή επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες, σε συνδυασμό και με τις άλλες προτάσεις που κάναμε για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την προστασία των δανειοληπτών από τις αυθαίρετες πρακτικές των τραπεζών συνθέτουν ένα ρεαλιστικό δίκτυο προστασίας για εκείνους που υφίσταντο τα περισσότερα βάρη. Τις απορρίψατε όλες. Απορρίψατε και αυτή.

Επιβεβαιώνετε με αυτό τον τρόπο ότι δεν έχετε πραγματικό ενδιαφέρον για τους αδύναμους, για όσους έχουν ανάγκη και είναι, δυστυχώς, οι πολλοί. Δεν έχετε ούτε τη βούληση ούτε την πολιτική για ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και όποια μέτρα και αν πήρατε κινηθήκατε αποσπασματικά και υπό την πίεση είτε της συγκυρίας είτε για να εξυπηρετήσετε κομματικές σκοπιμότητες, όπως έγινε ενόψει ευρωεκλογών.

Τι να πρωτοθυμίσω; Το επίδομα θέρμανσης, επί παραδείγματι, το είχαμε επανειλημμένα προτείνει. Το δώσατε καθυστερημένο και κουτσουρεμένο, αφού είχατε απορρίψει τρεις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ.

Εμείς επιμένουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας και αυτή είναι η διαφορά μας. Επιμένουμε προς την κατεύθυνση της κοινωνικής προστασίας και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, μέσα από πολιτικές και μέτρα κοινωνικής αλληλεγγύης.

Αυτή είναι η μεγάλη και ουσιαστική διαφορά μας. Δεν είναι στα μεγάλα λόγια που λέτε περί «συνέπειας και ασυνέπειας», «ευθύνης και ανευθυνότητας».

Για κοιταχτείτε λίγο στον καθρέφτη. Άκουσα και σήμερα πάλι αυτά τα σλόγκαν. Για κοιταχτείτε ξανά στον καθρέφτη. Πρέπει επιτέλους να καταλάβετε ότι οι πολίτες έχουν σοβαρά προβλήματα από την αλλοπρόσκληση πολιτική σας, προβλήματα ουσιαστικά, προβλήματα διαβίωσης, προβλήματα καθημερινότητας.

Το πρόβλημα της κοινωνίας σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, δεν είναι συνταγματικό. Είναι πρόβλημα διάσωσης, αν θέλετε, προστασίας της κοινωνίας από την κυβερνητική πολιτική. Εμείς δεν παίζουμε παιχνίδια με θεσμούς, όπως προσπαθείτε να προπαγανδίσετε. Σεβόμαστε τους θεσμούς και το έχουμε δείξει. Δεν παίζω με τους θεσμούς όποιος έχει ξεκάθαρες, καθαρές προτάσεις και θέσεις.

Εσείς που παριστάνετε τους «θεσμοσεβούμενους», στην πράξη έχετε αποδειχθεί οι μεγαλύτεροι «θεσμομπαίχτες». Είστε η Κυβέρνηση των συνεχών θεσμικών παραβιάσεων. Οδηγήσατε τη χώρα σε εκλογές για να συντάξετε δήθεν έναν αναπτυξιακό προϋπολογισμό, ο οποίος απεδείχθη κουρελόχαρτο. Αλλάξετε τα ψηφοδέλτια κατά τη διαδικασία ψηφοφορίας για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Κλείσατε άρον-άρον τη Βουλή, για να παραγραφούν αδικήματα Υπουργών σας. Υποχρεώσατε Βουλευτές σας σε ταπεινωτική αποχώρηση από τη Βουλή, για να αποφύγετε τη σύσταση προανακριτικών επιτροπών. Θαυμάστε υπευθυνότητα κυβερνητική και σεβασμό της Κυβέρνησης προς τους θεσμούς!

Μην προσπαθείτε, λοιπόν, με το θέμα της εκλογής του Προέδρου να αποπροσανατολίσετε τον κόσμο, «να πετάξετε την μπάλα έξω από το γήπεδο». «Το γήπεδο» στο οποίο θα κριθείτε, θέλετε, δεν θέλετε, είναι εκείνο της αρνητικής καθημερινότητας που παράγει η πολιτική σας.

Η θέση η δική μας είναι ξεκάθαρη. Το κορυφαίο ζήτημα στην περίοδο αυτή είναι η απαλλαγή της χώρας από την Κυβέρνησή σας. Οι εκλογές, επομένως, είναι εκείνες που εξυπηρετούν κατευθείαν το δημόσιο συμφέρον, στο οποίο έχουμε ταχθεί όλοι οι πολιτικοί να το υπηρετούμε. Και αυτό σε τίποτε δε θίγει τον κορυφαίο θεσμό της δημοκρατίας. Οι εκλογές δεν είναι πια απλά ένα δικό μας αίτημα. Γίνεται πλέον καθολική απαίτηση της κοινωνίας. Είναι και συμφέρον για τον τόπο, για αυτό, κάντε τόπο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Γεϊτόνα.

Η κ. Πατριανάκου έχει το λόγο.

**ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δε θα παρασυρθώ από την ομιλία του προηγούμενου αγορητή ούτε στην τριπλή εκτροπή ούτε στον «ερμηνευτικό» περίγλωτο, κορυφαίων συνταγματολόγων, οι οποίοι προέρχονται και υπηρέτησαν κυβερνήσεις της Αξιωματικής, σήμερα, Αντιπολίτευσης και τον τότε Πρωθυπουργό Ανδρέα Παπανδρέου και οι οποίοι εγκαλούν στην τάξη τον Πρόεδρο και την ηγετική ομάδα του ΠΑΣΟΚ που έχουν αυτοεγκλωβιστεί σε πολιτικά αδιέξοδα, στα οποία γρήγορα θα αναζητήσουν οι ίδιοι λύσεις.

Όμως, η σημερινή πρόταση κατετέθη και αφορά αποκλειστικά μέτρα στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων και οφείλω να ομολογήσω ότι είναι σε θετική κατεύθυνση, αφού το Κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης έρχεται με μια πρότασή του να συμβάλει εν μέσω διεθνούς οικονομικής κρίσης, προσπαθώντας να προστατεύσει ασθενέστερα οικονομικά στρώματα.

Η οικονομική κρίση βρίσκει σε πλήρη εξέλιξη. Βεβαίως, αυτό το ανακάλυψε μόλις πρόσφατα η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Οι επιπτώσεις της είναι ολοφάνερες στην παγκόσμια οικονομία. Βουλιάζει όλες τις χώρες η ύφεση. Είναι ορατό ότι ο σύνθετος χαρακτήρας των προβλημάτων των σύγχρονων οικονομιών έχει ανάγκη να αντιμετωπιστεί με νέες προσεγγίσεις.

Μέσα σ' αυτή τη δίνη της διεθνούς οικονομικής κρίσης η Κυβέρνηση σταθερά χαράζει πορεία, με βάση τις πολιτικές και οικονομικές της επιλογές της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, επιλογές που από την πρώτη στιγμή που ανεβήκαμε στην Κυβέρνηση ήταν η στήριξη του κοινωνικού κράτους, η στήριξη του κράτους πρόνοιας. Διότι δεν υπάρχει κοινωνική ευημερία σε μια χώρα, όταν υπάρχουν μεγάλες οικονομικές ανισότητες. Διότι δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για κράτος δικαίου, όταν υπάρχει μεγάλη απόσταση ανάμεσα στον πλούτο και στη φτώχεια.

Αυτές τις αρχές, λοιπόν, τις υπηρετούμε με απόλυτο σεβασμό εδώ και πέντε χρόνια. Αυτό που προσπαθήσαμε από την πρώτη στιγμή να κάνουμε είναι να αυξήσουμε τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Τις αυξήσαμε κατά 69% σε σχέση με το 2004. Από τα 29.000.000.000 του 2004 που διατίθεντο για το κράτος πρόνοιας, σήμερα διατίθενται 49.000.000.000.

Το 2008 είμασταν δεύτερη χώρα στην Ευρωζώνη όσον αφορά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, σε αντίθεση με το 2004 που ήμασταν όγδοη. Την ίδια ώρα, βέβαια, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη ειδικότερα οι κοινωνικές μεταβιβάσεις μειώνονται σαν ποσοστό του ΑΕΠ. Βρίσκονται περίπου στο 16%, όταν στην πατρίδα μας ανήλθαν στο 17,9%.

Κατανοώ απόλυτα την αδυναμία της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να τεκμηριώσει μια ουσιαστική πρόταση για κοινωνική πολιτική. Κυβέρνησε είκοσι χρόνια και δεν μπόρεσε να δομήσει ένα κράτος, παρά αυτό το άδικο και αναποτελεσματικό κράτος πρόνοιας το οποίο μας παρέδωσε. Πώς είναι δυνατόν να κάνει ολοκληρωμένη πρόταση σε μια Κυβέρνηση, η οποία ενεργοποίησε το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, σε μια Κυβέρνηση η οποία, έδωσε το επίδομα θέρμανσης ή άλλως επίδομα κοινωνικής συνοχής, σε μια Κυβέρνηση που έσπευσε την ώρα της κρίσης να βοηθήσει με 500 ευρώ ανέργους και συνταξιούχους έχοντες στεγαστικά δάνεια. Σε μια Κυβέρνηση που χορήγησε για πρώτη φορά διπλό δώρο Χριστουγέννων στους ανέργους, αύξησε το επίδομα ανεργίας και το συσχέτισε στο 55% του βασικού ημερομισθίου και ταυτόχρονα έδωσε και 10% προσαύξηση για κάθε μέλος οικογένειας;

Πώς είναι δυνατόν να δεχόμαστε συστάσεις όταν υπερδιπλασιάσαμε το ΕΚΑΣ και ταυτόχρονα αυξήσαμε κατά εξήντα χιλιάδες ακόμα τους δικαιούχους;

Πώς είναι δυνατόν να μιλήσετε για μας και το τι σημαίνει στήριξη των αγροτών, όταν μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα και νωρίτερα από τις δεσμεύσεις μας διπλασιάσαμε την αγροτική σύνταξη για οκτακόσιες χιλιάδες αγρότες;

Ένα εκατομμύριο εξακόσιες εβδομήντα χιλιάδες συνταξιούχοι του δημοσίου πήραν έκτακτα επιδόματα από 300 ευρώ έως 500 ευρώ, αφορολόγητο βεβαίως. Διακόσιοι δεκατρείς χιλιάδες δημόσιοι υπάλληλοι έλαβαν έκτακτη οικονομική ενίσχυση από 300 ευρώ έως 500 ευρώ. Οι αγρότες έλαβαν έκτακτες αποζημιώσεις 500.000.000 ευρώ. Μειώσαμε κατά 50% τα ειστήρια για όλους τους πολίτες άνω των εξήντα πέντε ετών και κάτω των δεκαοκτώ ετών. Δώσαμε επίδομα πολυτεχνίας. Δώσαμε επίδομα και στην

τρίτεκνη μάνα και δώσαμε εφάπαξ παροχή 2.000 ευρώ.

Όλα αυτά, όμως, ήταν αναγκαία μέτρα. Πήραμε, βεβαίως και σκληρά μέτρα. Πήραμε μέτρα τα οποία ήταν δύσκολα, αλλά κοινωνικά δίκαια, στην κατεύθυνση του να μπορέσουμε να χρηματοδοτήσουμε όλες τις άλλες δράσεις μας.

Πρώτ, λοιπόν, συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, το εξής: Καταθέσατε μία πρόταση –ίσως είναι η πρώτη, γι' αυτό άλλωστε δεν καταθέτετε και γραπτές προτάσεις - την οποία κοινολόγησε το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Η πρότασή σας κοστίζει 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ και ερωτώ! Πού θα τα βρείτε; Είναι δεδομένο ότι η Κυβέρνηση μόνο από την αύξηση του παγίου της κινητής τηλεφωνίας, από τον ειδικό φόρο στα Ι.Χ., από τον ειδικό φόρο στα σκάφη, από την αύξηση του φόρου στη βενζίνη, προβλέπει μία είσπραξη 1,9 δισεκατομμυρίων. Και αυτό για να κάνουμε συγκρίσεις μεγεθών. Προβλέπεται με την πάταξη της φοροδιαφυγής να εισπραχθούν γύρω στα 500.000.000 τη φετινή χρονιά.

Εμείς μειώσαμε τους φορολογικούς συντελεστές. Εσείς θέλουμε να μας πείτε δημόσια –γιατί μιλάτε με μισόλογα- αν θα αυξησετε, όπως λέτε, τους φορολογικούς συντελεστές. Θα δημιουργήσετε ενιαία φορολογική κλίμακα για όλα τα εισοδήματα από όποια πηγή και αν προέρχονται; Θα φορολογείτε εισοδήματα από εργασία, από τόκους, από ενοίκια; Πείτε το καθαρά στους πολίτες. Γιατί δεν βγαίνετε να μιλήσετε; Θέλουμε, λοιπόν, να μας πείτε αν σχεδιάζετε φορολογική αφαίμαξη από τη μέση ελληνική οικογένεια.

Εξαγγείλατε την κατάργηση του ΕΤΑΚ και την επαναφορά του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. Το κατανοούμε απόλυτα. Λέμε, λοιπόν, ότι τα όμορφα, τα μεγάλα λόγια ανήκουν στο χώρο σας, όπως και οι κρυφές απζέντες τις οποίες παρουσιάζετε με μισόλογα στον ελληνικό λαό. Απαιτούμε να απαντήσετε άμεσα στις ερωτήσεις που κατ' επανάληψη σας έχουμε θέσει και είναι πολύ συγκεκριμένες. Θα αυξηθούν οι φορολογικοί συντελεστές και πόσο; Το έχετε δηλώσει. Ποια εισοδήματα θεωρείτε μεσαία; Ποια εισοδήματα θεωρείτε υψηλά; Ποια ακίνητη περιουσία τελικά θεωρείτε μεγάλη; Ποιοι φόροι θα επανέλθουν μετά την κατάργηση του ΕΤΑΚ; Πόσους φόρους θέλετε να εισπράξετε;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Επιτέλους, συνάδελφοι, πρέπει να απαντήσετε. Όχι κρυμμένα χαρτιά! Όχι κρυμμένες απζέντες! Όχι μισόλογα! Εσείς είχατε κυβερνήσεις που έβαλαν δεκάδες νέους φόρους στους πολίτες. Κατ' ουσίαν είχατε οδηγήσει το σύνολο του κόσμου σε φορολογική αφαίμαξη. Όχι μεγάλα λόγια! Μιλήστε ανοιχτά! Θα μιλήσουν δέκα ομιλητές σας μετά. Πείτε στον ελληνικό λαό τι σχεδιάζετε ανοιχτά, καθαρά και ξάστερα! Εμείς έτσι μιλάμε, με καθαρές πολιτικές!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούβρας):** Ευχαριστούμε, κυρία Πατριανάκου.

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Λέγκας.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να επισημάνω στην αρχή της σημερινής συζήτησης ότι όλοι εξετάζουμε τα ζητήματα, αλλά και τις προτάσεις κοινωνικής πολιτικής, μ' έναν κοινό στόχο, την ενίσχυση όσων πραγματικά έχουν ανάγκη, την ουσιαστική αρωγή όσων ιδίως εν μέσω της κρίσης έχουν πληγεί περισσότερο. Και, βέβαια, το να διεκδικεί κανείς την αποκλειστικότητα σ' αυτήν την ευαισθησία, αντιλαμβάνεστε ότι δεν προσφέρει ούτε στον τόπο ούτε στους ανθρώπους που χρειάζονται την προσοχή μας.

Υπ' αυτό το πρίσμα, κρίνεται σκόπιμο να κατατίθενται προτάσεις από την Αντιπολίτευση, από όλα τα κόμματα –αυτός άλλωστε είναι και ο θεσμικός της ρόλος- αλλά πρέπει να είναι προτάσεις εμπειριστατωμένες –και αυτό είναι το ζητούμενο- καλά μελετημένες, προτάσεις ρεαλιστικές που να ενισχύουν ουσιαστικά τους οικονομικά ασθενέστερους συμπολίτες μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την Κυβέρνηση η στήριξη των πολιτών που επλήγησαν και συνεχίζουν να πλήττονται από τη διεθνή οικονομική κρίση, είναι ζήτημα πρώτης προτεραιότητας.

Το αποδείξαμε από την πρώτη στιγμή της κρίσης, το αποδεικνύουμε συνεχώς με πλήθος πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων, όπου και όταν αυτές χρειάζονται.

Σ' αυτό το πλαίσιο και με βάση τα πραγματικά δεδομένα της οικονομίας μας, ενισχύσαμε, αλλά και ενισχύουμε τους οικονομικά ασθενέστερους πολίτες. Θυμίζω πως ενισχύσαμε τους ανέργους, καθώς και τους δικαιούχους του ΕΚΑΣ, με 500 ευρώ για στεγαστικά δάνεια πρώτης κατοικίας. Επιδοτήσαμε τη χορήγηση ατόκων δανείων σε πολύτεκνους, σε ΑμΕΑ, σε πυρόπληκτους, σε κτηνοτρόφους. Δώσαμε επιδότηση ενοικίου σε εκατόν είκοσι χιλιάδες δικαιούχους. Καταβάλλουμε στους αγρότες ενισχύσεις ύψους 500.000.000 ευρώ.

Θυμίζω, επίσης, πως τον Ιανουάριο στηρίξαμε τα πιο ευπαθή στρώματα του πληθυσμού με το έκτακτο επίδομα κοινωνικής συνοχής. Τη συγκεκριμένη ενίσχυση η οποία επικράτησε να λέγεται «επίδομα θέρμανσης», την καταβάλαμε μάλιστα παρά τη δημοσιονομική στενότητα, αναγνωρίζοντας τις έκτακτες ανάγκες που προκάλεσε η κρίση.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω να θυμίσω ποιοι ήταν οι δικαιούχοι. Οι δικαιούχοι ήταν οι συνταξιούχοι στους οποίους καταβάλλεται το ΕΚΑΣ, οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ, τα άτομα με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, που λαμβάνουν διατροφικό επίδομα, τα άτομα με αναπηρία έμμεσα ασφαλισμένα ή ανασφάλιστα εφόσον λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα, καθώς και οι άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ.

Το επίδομα κοινωνικής συνοχής με τα κριτήρια που ανέφερα, χορηγήθηκε σε συνολικά δύο εκατομμύρια πολίτες μέσω του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής. Και αυτό αποτελεί απάντηση και στην κριτική που ασκείται και για τη λειτουργία του Ταμείου.

Σημειώνω, επίσης, ότι η συγκεκριμένη ενίσχυση ήταν αφορολόγητη. Δεν επηρέαζε τα εισοδηματικά όρια του ΕΚΑΣ, του πολυτεκνικού επιδόματος ή άλλων παροχών κοινωνικού χαρακτήρα. Και βεβαίως, το επίδομα κοινωνικής συνοχής έλαβε τη μορφή έκτακτης οικονομικής παροχής ύψους 100 και 200 ευρώ ανά δικαιούχο και κυμάνθηκε με βάση τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν κατά γεωγραφική περιοχή. Ειδικότερα καθορίστηκε στα 200 ευρώ για τους δικαιούχους που κατοικούν στους νομούς με δυσμενή χαρακτηριστικά, στα 150 ευρώ για τους δικαιούχους των νομών με λιγότερο δυσμενή χαρακτηριστικά και στα 100 ευρώ για τους δικαιούχους που κατοικούν στους υπόλοιπους νομούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεχθήκαμε και δεχόμαστε σήμερα κριτική για το ύψος της ενίσχυσης. Μας λέτε ότι τα 200 ευρώ είναι λίγα. Αν αυτό δεν ήταν η μισή αλήθεια, η μισή εικόνα της πραγματικότητας, θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε, γιατί η άλλη μισή είναι ότι η ενίσχυση που δώσαμε τον Ιανουάριο δεν είχε και δεν έχει ούτε αποκλεισμούς ούτε περιορισμούς. Η λογική μας –και αυτό εφαρμόστηκε– ήταν να μπορούν να υπάρχουν πολλοί δικαιούχοι αυτής της ενίσχυσης σε μία οικογένεια. Στόχος μας –και αυτός επετεύχθη– ήταν ο πολλαπλασιασμός του οικογενειακού εισοδήματος.

Όμως, παρά τα πλεονεκτήματα της κυβερνητικής πρωτοβουλίας σε σχέση με αντίστοιχες αποφάσεις στο παρελθόν, παρά το λογικό αίτημα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να δοθεί εκείνη την περίοδο το επίδομα θέρμανσης, το ΠΑΣΟΚ καταψήφισε αυτήν την πρωτοβουλία.

Πώς γίνεται, λοιπόν, τη μία να το ζητάτε –και απευθύνομαι στους συναδέλφους του ΠΑΣΟΚ– την άλλη να το καταψήφίζετε και την επομένη να το επαναφέρετε; Πώς γίνεται, επίσης, κάθε φορά να επαναφέρετε την πρόταση με αυξημένο κόστος; Πώς γίνεται η αύξηση που ζητάτε σε σχέση με την προηγούμενη πρόταση να μη συνδέεται και να μη δικαιολογείται από τις τιμές του βαρελιού του πετρελαίου;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν θέλουμε να εκλάβουμε την πρόταση του ΠΑΣΟΚ ως μία ετήσια παράσταση κοινωνικής ευαισθησίας. Όμως, η Αξιωματική Αντιπολίτευση επιδεικνύει δυσανάλογα την κοινωνική της ευαισθησία όταν είναι Αντιπολίτευση, σε σχέση με την εποχή που ήταν Κυβέρνηση. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ΠΑΣΟΚ ως Αντιπολίτευση έχει ασκήσει την κοινωνική του ευαισθησία τέσσερις φορές σε πέντε χρόνια,

ενώ έδωσε επίδομα θέρμανσης μόλις μία φορά στα είκοσι χρόνια που κυβερνούσε τον τόπο.

Είναι, λοιπόν, τουλάχιστον περίεργο, το ΠΑΣΟΚ να κατηγορεί τη Νέα Δημοκρατία για κοινωνική αναληγσία. Δεν είναι, όμως, καθόλου πρωτότυπο, γιατί αποτελεί προσφιλή συνήθεια της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να ισχυρίζεται ότι μόνο αυτή ενδιαφέρεται πραγματικά για τους οικονομικά ασθενέστερους.

Εμείς δεν θέλουμε να διαγκωνιστούμε μαζί σας στο πεδίο της κοινωνικής ευαισθησίας, καθώς είπα και θέλω να επαναλάβω ότι τη θεωρούμε δεδομένη. Επίσης, δεν θα σας εγκαλούμε γι' αυτά που δεν κάνατε. Και αυτά βεβαίως είναι πολλά. Όμως, η κοινωνική ευαισθησία δεν εξαντλείται –και αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό– με προτάσεις νόμου, αλλά με νόμους που ψηφίζουν και εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις. Γι' αυτό θα μιλήσουμε και θα θυμίσουμε αυτά που κάναμε εμείς με γνώμονα την ανακούφιση των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων.

Θα θυμίσω τα 650.000.000 ευρώ που παρακρατήθηκαν από το ΛΑΦΚΑ –την επιστροφή– τη μείωση κατά 25% της ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ ΕΛΓΑ, την χορήγηση των συντάξεων σε χήρες, άνεργες κάτω των σαράντα ετών, την ενίσχυση με 2.000 ευρώ στις οικογένειες που απέκτησαν τρίτο παιδί.

Δώσαμε γενναίες αυξήσεις σε τυφλούς, παραπληγικούς, σε άλλες ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες. Δώσαμε τη δυνατότητα να πάρουν σύνταξη αυτοί που για εκατόν πενήντα μέρες δεν μπορούσαν να την πάρουν.

Αποδώσαμε παρακρατηθέντες φόρους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ύψους 1,7 δισεκατομμυρίων ευρώ και μέσω αυτών επιδώσαμε την ενίσχυση των κοινωνικών δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μ' αυτήν την απόφαση δώσαμε πόρους για την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων στις τοπικές κοινωνίες. Αυξήσαμε το ύψος της κατώτατης σύνταξης του ΙΚΑ κατά 25%, ανεβάσαμε τη σύνταξη του ΟΓΑ κατά 90%, αυξήσαμε το ΕΚΑΣ από τα 141 ευρώ το 2004 στα 230 ευρώ, αύξηση 63,1%.

Θυμίζουμε, επίσης, ότι αυξήσαμε το κατώτατο επίδομα ανεργίας, αλλά δεν μείναμε μόνο σ' αυτό. Θέσαμε σε εφαρμογή εθνικό σχέδιο δράσης για την απασχόληση και την προστασία της εργασίας. Θα μπορούσα να αναφερθώ στις επιμέρους προτάσεις, αλλά ο χρόνος δεν μου το επιτρέπει.

Θα πω συνολικά –και είμαι υποχρεωμένος να το θυμίσω– ότι οι κοινωνικές μεταβιβάσεις αυξήθηκαν κατά 20.000.000.000 ευρώ τα τελευταία πέντε χρόνια. Από τα 29.000.000.000 ευρώ περίπου το 2004, έφτασαν τα 49.000.000.000 ευρώ περίπου το 2009.

Την ώρα που οι κοινωνικές μεταβιβάσεις στις άλλες χώρες της ευρωζώνης μειώθηκαν, εμείς αυξήσαμε, όπως είπα, κατά 20.000.000.000 ευρώ τους πόρους για τους οικονομικά ασθενέστερους συμπολίτες μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η νομοθετική πρωτοβουλία που συζητούμε σήμερα προτείνει την καταβολή επιδόματος θέρμανσης, την έκτακτη ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων, αλλά και την αύξηση του κατ' αποκοπή συνταξιοδοτικού επιποσφής ΦΠΑ στους αγρότες.

Θέλω να επισημάνω ότι ήδη έχουμε καλύψει σε σημαντικό βαθμό το περιεχόμενο αυτών των προτάσεων σε ρεαλιστική βάση, στη βάση της αλήθειας.

Νομίζω ότι δεν υπάρχει κανείς σ' αυτή την Αίθουσα που δεν θα ήθελε να υποσχεθεί να δώσει περισσότερα. Όμως, αυτή είναι η μία όψη της ανέξοδης παροχολογίας. Η άλλη είναι εκείνη της υπεύθυνης στάσης που θέλει όταν κάποιος υπόσχεται, να αιτιολογεί από πού θα βρει τους πόρους που απαιτούνται.

Η λογική της κοινωνικής πλειοδοσίας –επιτρέψτε μου να πω– είναι συνηθισμένη για ένα κόμμα της Αντιπολίτευσης, ανεύθυνη για ένα κόμμα που διεκδικεί την εξουσία και σίγουρα απαράδεκτη για ένα κόμμα που έχει κυβερνήσει τον τόπο. Γι' αυτό και σήμερα το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να μας πει εδώς, στη Βουλή, πού θα βρεθούν –κάτι που ρώτησαν προηγουμένως συνάδελφοί μας– τα χρήματα, πού θα βρεθούν τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ που κοστίζει, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η συγκεκριμένη πρόταση νόμου.

Και δεν είναι μόνο αυτή η πρόταση για την οποία λείπει η αιτιολόγηση. Επίσης, θα πρέπει να μας πει το ΠΑΣΟΚ από πού θα βρεθούν οι πόροι για τις υπόλοιπες προτάσεις του. Έτσι πρέπει

να αντιμετωπίζεται συνολικά το πακέτο των προτάσεων ενός υπεύθυνου κόμματος.

Θυμίζω την πρόταση του ΠΑΣΟΚ να φτάσουν οι δαπάνες για την παιδεία και την έρευνα στο 7% του ΑΕΠ. Ωραίο ακούγεται, αλλά συνεπάγεται ένα πρόσθετο κόστος 10.000.000.000 ευρώ.

Επίσης, θυμίζω την άλλη πρόταση του ΠΑΣΟΚ να ανέλθει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στο 5% του ΑΕΠ και να επανασχεδιαστεί το ΕΣΠΑ 2007-2013. Συμφωνούμε κι εμείς και θα μπορούσαμε να πλειοδοτήσουμε και να πούμε: γιατί 5%; Να πάει στο 8%, στο 10%. «Ωστόσο, συνάδελφοι, αυτό συνεπάγεται άλλα 4.500.000.000 ευρώ.

Μόνο αυτές οι δύο προτάσεις θα επιβάρυναν τον προϋπολογισμό κατά 14.000.000.000 ευρώ περίπου και, δυστυχώς, καμιά κουβέντα, καμιά πρόταση από μέρους σας για την εξεύρεση των πόρων. Αλλά και για τα υπόλοιπα που κατά καιρούς έχετε πει. Πείτε μας: Πού θα βρεθούν οι πόροι για την αύξηση του επιδόματος ανεργίας, που είναι επίσης -να το ομολογήσουμε- μία αξιολογική πρόταση; Ωστόσο, θα πρέπει και εσείς επαρκώς να αιτιολογήσετε από πού θα βρείτε τους πόρους για να αυξηθεί το επίδομα ανεργίας στο 70% του μισθού, όπως προτείνετε.

Πού θα βρεθούν οι πόροι για τις ασφαλιστικές εισφορές των STAGE, που επίσης προτείνετε; Πού θα βρεθούν οι πόροι για το Ταμείο Ελευθέρων Επαγγελματιών, για την ενίσχυση της χρηματοδότησης και της αυτοχρηματοδότησης όλων των ταμείων, για την κάλυψη της τετραετούς επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών των νέων; Πού θα βρεθούν οι πόροι για τη χορήγηση περιόδου χάριτος σε επιχειρήσεις που έχουν κύκλο εργασιών κάτω των 300.000 ευρώ; Και τέλος, πού θα βρεθούν οι πόροι για την αύξηση της βασικής αγροτικής σύνταξης στα 550 ευρώ για τον μεμονωμένο αγρότη και στα 950 ευρώ για το ζευγάρι;

Όλα αυτά είναι προτάσεις που έχετε κάνει κατά καιρούς. Ποτέ, όμως, δεν είπατε πού θα βρεθούν τα χρήματα. Δεν το λέτε ούτε σε μας και πολύ περισσότερο -και αυτό είναι το ζητούμενο- ούτε στον ελληνικό λαό. Ούτε καν έχετε παραδεχθεί πως οι προτάσεις σας ξεπερνούν -αυτό που είπα προηγουμένως- τα 20.000.000.000 ευρώ.

Και σ' αυτό το κόστος δεν συμπεριλαμβάνω κάποιες άλλες προτάσεις που κατά καιρούς έχετε εκτοξεύσει, όπως αυτή για την επαναγορά του ΟΤΕ, της ΕΥΑΘ και των άλλων φορέων. Ρωτούμε συνεχώς, αλλά δεν παίρνουμε συγκεκριμένες απαντήσεις και φοβάμαι ότι και μέχρι το τέλος της συζήτησης δεν θα πάρουμε. Σας ρώτησαν οι συνάδελφοι: «Θα βάλετε νέους φόρους; Και αν ναι, τι είδους και σε ποιους;».

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης της πρότασης νόμου στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, ειπώθηκαν από συναδέλφους του ΠΑΣΟΚ κάποιες για άλλη μια φορά αόριστες προτάσεις, όπως θα επανέλθει η φορολογία στα διανεμόμενα κέρδη. Λησμονείτε πως ήδη νομοθετήσαμε και φορολογείται το 10% των μερισμάτων των ανωνύμων εταιρειών. Τι εννοείτε, λοιπόν; Ότι θα αυξήσετε αυτό το ποσοστό; Να μας το πείτε.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ:** Στην κλίμακα.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών):** Και αν ναι, πόσο θα το αυξήσετε.

Επαναλάβετε, επίσης, την πρότασή σας για νέα τιμαριθμοποιημένη προοδευτική φορολογική κλίμακα. Να ακούσουμε την πρότασή σας, να την καταθέσετε και να δούμε ποια είναι αυτή η κλίμακα.

Από όλα αυτά, διαπιστώνουμε τελικά ότι είστε ιδιαίτερα απλόχεροι στις προτάσεις για δαπάνες, αλλά είστε αόριστοι και φειδωλοί όταν έρχεται η ώρα να προτείνετε συγκεκριμένα μέτρα για έσοδα που συνεπάγονται πολιτικό κόστος.

Χαρακτηριστικό απλοχεριδός, αλλά και προχειρότητας είναι και το άρθρο 7 στο οποίο προτείνετε να αυξηθούν οι κατ' αποκοπή συντελεστές επιστροφής του ΦΠΑ των αγροτών από το 7% στο 11% στη φυτική και ζωική παραγωγή. Το προτείνετε, αν και γνωρίζετε ότι ο προσδιορισμός των συντελεστών, των κατ' αποκοπή επιστρεφόμενων φόρων αποτελεί μία πολύπλοκη διαδικασία, με συγκεκριμένους περιορισμούς που τίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Γι' αυτό και στο παρελθόν αυτοί οι συντελεστές έχουν αλλάξει μόνο τρεις φορές, το 1993, το 1999 και το 2007.

Σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, η αναπροσαρμογή του

ύψους των συντελεστών εξαρτάται από τη σχέση της αξίας του ΦΠΑ για δαπάνες καλλιέργειας με τη συνολική αξία των παραγομένων προϊόντων σε ετήσια βάση.

Γνωρίζετε, επίσης, καλά ότι οποιαδήποτε επανεξέταση του ύψους των συντελεστών απαιτεί δεδομένα τουλάχιστον τριών ετών. Στην τελευταία αναθεώρηση του 2007 χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της τριετίας 2003-2005. Σήμερα τα τελευταία διαθέσιμα οριστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ είναι της τριετίας 2005-2007.

Όπως είπα και κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, αυτά είναι στοιχεία που δεν διαφοροποιούν σημαντικά τη βάση υπολογισμού, ώστε να δικαιολογήσουν την αναπροσαρμογή του ύψους των κατ' αποκοπή συντελεστών επιστροφής ΦΠΑ στους αγρότες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι δυνατόν μια κοινωνία να προχωρά μπροστά, χωρίς να στρέφει το βλέμμα της σ' αυτούς που πραγματικά έχουν την ανάγκη του κράτους και βεβαίως της πολιτείας. Γι' αυτήν την Κυβέρνηση αυτή είναι αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα, είναι απαράβατο αξίωμα.

Εμείς συνεχίζουμε το δρόμο της ευθύνης με γνώμονα, όχι να είμαστε πρόσκαιρα αρεστοί τόσο κατά την κρίση όσο και μετά από αυτή. Γνωρίζουμε πως όσο στοχευμένα κι αν είναι τα μέτρα που λαμβάνουμε για εκείνους που χρειάζονται περισσότερο την αρωγή της πολιτείας, όσο κι αν προστατεύουν από τις επιπτώσεις της κρίσης, όποια μέτρα κι αν είναι, δεν αρκούν.

Αυτό που χρειάζεται, αυτό που η κρίση έκανε ακόμα πιο επιτακτικό είναι η επίλυση των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας, των αδυναμιών που λειτουργούν ανασταλτικά σήμερα στην ανάπτυξη της χώρας, είναι η μείωση του χρέους και του ελλείμματος η οποία θα επιτρέψει τη δημιουργία αποθεμάτων που θα διατεθούν στους οικονομικά ασθενέστερους πολίτες.

Μπροστά σε αυτήν την πρόκληση, απέναντι σε αυτόν τον εθνικό στόχο, που δεν μας τον επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση, όλες οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου οφείλουν να ανταποκριθούν με τόλμη και με αίσθημα ευθύνης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο προϋπολογισμός, αλλά και οι δημοσιονομικές μας δυνατότητες δοκιμάζονται σε ακραίες συνθήκες. Και όμως, αντέχουμε. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωζώνης μαζί με την Κύπρο που δεν παρουσιάζει αρνητικό πρόσημο ανάπτυξης.

Ταυτόχρονα, ο δείκτης της ανεργίας βρίσκεται στο 1% κάτω από το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το προβάδισμα αυτό που δεν είναι καθόλου τυχαίο δεν μας επιτρέπει να εφησυχάζουμε. Είναι ανάγκη να φροντίσουμε για τις ανάγκες των οικονομικά ασθενέστερων, αλλά και να σχεδιάσουμε την επόμενη μέρα, όταν θα έχει περάσει η κρίση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Περλεπέ-Σηφουνάκη.

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ - ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τον Οκτώβριο του 2008, που κατατέθηκε η πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ για τους οικονομικά ασθενέστερους, μέχρι σήμερα έχουν μεσολαβήσει πολύ δυσάρεστα γεγονότα για τη χώρα και για τους πολίτες.

Η κατάσταση της οικονομίας πάει από το κακό στο χειρότερο. Η ανεργία έχει αγγίξει το μισό εκατομμύριο. Η αύξηση από τον Απρίλη του 2008 μέχρι τον Απρίλη του 2009 ήταν ογδόντα επτά χιλιάδες άνεργοι. Το ποσοστό των ανθρώπων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας έχει αγγίξει το 20% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Μόλις μια εβδομάδα πριν από την ανακοίνωση των επίσημων στοιχείων από την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία επιβεβαιώθηκε αυτό που όλοι γνωρίζουμε, ότι οι τιμές καταναλωτή, κυρίως για τα είδη πρώτης ανάγκης, τα είδη ευρείας κατανάλωσης είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη και βρίσκονται σε αναντιστοιχία με τους μισθούς, που είναι πάρα πολύ χαμηλοί στη χώρα μας, εν συγκρίσει με τους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Κύριοι συνάδελφοι, τα χρόνια που βρίσκεται στην Κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία αποδείχθηκαν δίσεκτα για τον Έλληνα και την

ελληνική οικογένεια. Η επιβίωση έχει γίνει πλέον καθημερινό άγχος για εκατομμύρια πολίτες και, δυστυχώς, αυτό δεν είναι σχήμα λόγου, για να περιγραφεί η πραγματικότητα.

Επειδή αυτήν την τραγική αλήθεια δεν μπορούν να την αρνηθούν ούτε οι σημερινοί κυβερνώντες, προβάλλουν ως δικαιολογία την παγκόσμια κρίση. Όμως, οι δικές τους ευθύνες, οι ευθύνες της Κυβέρνησης και η πολιτική που ασκείται είναι οι αληθινές αιτίες για την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης στην οποία έχουν βρεθεί χιλιάδες νοικοκυριά.

Οικογένειες και με τους δυο γονείς άνεργους. Οικογένειες με εισόδημα που δεν φθάνει ούτε για το μισό μήνα. Συνταξιούχοι χωρίς καμμία οικονομική δυνατότητα, για να χαρούν, όπως δικαιούνται, τα χρόνια που ακολουθούν το πέρας του εργασιακού τους βίου. Πολίτες που οδηγήθηκαν βίαια στην ανεργία σε μεγάλη ηλικία και αδυνατούν να συμπληρώσουν έσοδα για μια, έστω πενιχρή, σύνταξη. Στον ΟΑΕΔ οι ουρές, κυρίως από νέους και γυναίκες, είναι ατέλειωτες. Πτυχιούχοι από ανώτατες σχολές δουλεύουν για τετρακόσια και πεντακόσια ευρώ -αν δουλεύουν- και με ανασφάλιστη εργασία. Αγρότες που παίρνουν ψίχουλα για την παραγωγή τους, επειδή έτσι θέλουν τα καρτέλ και επειδή η Κυβέρνηση είναι ανίκανη να τους στηρίξει.

Από την άλλη, οι λίγοι, οι ξύπνιοι, κατά τη νεοφιλελεύθερη άποψη, αυτοί που καμιά κρίση δεν τους αγγίζει, αυτοί που ευνοούνται από την ανέχεια των άλλων, αυτοί που φρόντισαν να επενδύσουν στην αναρχία της αγοράς και να εκμεταλλευτούν τη διάλυση του κράτους και των μηχανισμών του, για να κερδοσκοπήσουν, αυτοί που φτιάχνουν off-shore εταιρείες, για να φοροδιαφύγουν και που αφήνονται από την Κυβέρνηση στο απυρόβλητο, αυτοί που έπρεπε να πληρώσουν τα περισσότερα και που φοροαπαλλάσσονται. Οι μεγαλοιδιοκτήτες που σταμάτησαν να υπόκεινται στο φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Οι «ημέτεροι» της γαλάζιας επανίδρυσης του κράτους. Οι «κουμπάροι» και τα «golden boys» του δημόσιου τομέα και των τραπεζών. Όλοι όσοι ευνοήθηκαν και ευνοούνται από την πιο ταξική πολιτική από την Μεταπολίτευση και μετά, μια πολιτική που εφάρμοσε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και που συνεχίζεται με ακόμη πιο σκληρά μέτρα, παρά την ηχηρότατη καταδίκη της στις πρόσφατες ευρωεκλογές.

Οι έμμεσοι φόροι, που τσάκισαν στην κυριολεξία τους εργαζόμενους, τους μισθωτούς, τους ελεύθερους επαγγελματίες όλα τα προηγούμενα χρόνια διευρύνθηκαν μετά την 7η Ιουνίου.

Όπως ο ίδιος ο Πρωθυπουργός προαναγγέλλει σε κάθε ευκαιρία, ακόμη και αν χρησιμοποιεί φράσεις Πυθίας, «δεν θα μπουν νέοι φόροι, εκτός αν χρειαστεί». Και πάντα χρειάζεται. «Δεν θα επιβαρυνθούν οι οικονομικά ασθενέστεροι». Και πάντα αυτοί πληρώνουν το λογαριασμό. Το λογαριασμό για το έλλειμμα, το λογαριασμό για το χρέος, το λογαριασμό για την οικονομική πολιτική, που έχει οδηγήσει τα ταμεία της χώρας σχεδόν στο μηδέν, μια πολιτική, όμως, που βρήκε 28.000.000.000 για τους τραπεζίτες, αλλά αρνείται να δώσει ένα δις το χρόνο για όσους δεν μπορούν να αγοράσουν πετρέλαιο θέρμανσης, για όσους έχουν εισόδημα κάτω από 10.500 ευρώ το χρόνο, για τους αγρότες, που όχι μόνο δεν είδαν να αυξάνεται η επιστροφή του ΦΠΑ, όπως τους είχαν υποσχεθεί, αλλά πληρώνουν παραπάνω, όπως κάθε πολίτης, από την αύξηση του ΦΠΑ. Από το 18% στο 19%, από το 8% στο 9%, ακόμη και στα αγροτικά μηχανήματα.

Κύριοι συνάδελφοι, τα προβλήματα που απασχολούν τους κατοίκους της χώρας στην Εύβοια, δυστυχώς έχουν ιδιαίτερες αναφορές. Η ανεργία έχει χτυπήσει διψήφιο νούμερο. Στο νομό μου υπάρχουν περιοχές, όπου οι άνεργοι είναι πολύ περισσότεροι απ' αυτούς που εργάζονται. Οι απολύσεις στα εργοστάσια, οι διαθεσιμότητες και οι υποχρεωτικές άδειες έχουν γίνει, ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα, καθεστώς που πλήττει όλο και περισσότερους εργαζόμενους. «NEOSET», «SHELMAN», «ΤΕΜΠΟ» είναι χαρακτηριστικές περιπτώσεις εργασιακής αιμορραγίας, αλλά και σε μικρές επιχειρήσεις τα αναγκαστικά λουκέτα που μπαίνουν, λόγω της κρίσης της αγοράς, διευρύνουν, δυστυχώς, τον αριθμό των ανέργων στο νομό μου.

Στον αγροτικό τομέα και ιδιαίτερα στα πυρόπληκτα χωριά της Εύβοιας οι αγρότες συνεχίζουν να βιώνουν την εγκατάλειψη και

την αδιαφορία της Κυβέρνησης. Γι' αυτές τις περιοχές τα μέτρα που προτείνουμε με τη νομοθετική μας πρωτοβουλία είναι ακόμη πιο αναγκαία.

Η πρότασή μας, κύριοι συνάδελφοι, είναι πρόταση κοινωνικής ευαισθησίας που αφορά επείγουσες ανάγκες του σήμερα για χιλιάδες πολίτες. Η Κυβέρνηση, όχι μόνο αρνείται να την αποδεχθεί με δικαιολογίες, που δεν πείθουν κανένα, αλλά την απαξιώνει ακόμη και με τον τρόπο που την έφερε προς συζήτηση. Ουσιαστικά, για μια ακόμη φορά η Νέα Δημοκρατία απαξιώνει τα προβλήματα των πολιτών, τους ίδιους τους πολίτες και ιδιαίτερα τους οικονομικά ασθενέστερους.

Η Νέα Δημοκρατία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ίσως χάνει την τελευταία της ευκαιρία για μια συμβολική έστω εξιλέωση. Πολύ σύντομα θα χάσει και την εξουσία της με τη λαϊκή ετυμολογία.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε την κ. Περλεπέ-Σηφουνάκη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Καραμάριος.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, εξαιτίας της πρότασης νόμου των κυρίων συναδέλφων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και εξαιτίας της σύμπτωσης που γιορτάζουμε σήμερα την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, πράγματι είναι η ομορφιά της κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας να έχει ο κάθε πολίτης δικαίωμα να λέει ακριβώς ό,τι θέλει και πολύ περισσότερο τα κόμματα να εκφράζουν τις απόψεις τους δημοκρατικά, ελεύθερα, με όποιο τρόπο θεωρούν καλύτερο.

Δεν ξέρω, όμως, αν οι κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, που βέβαια είχαν ετοιμάσει τις ομιλίες τους, πρόσεξαν ιδιαίτερα τον αξιότιμο κύριο Υφυπουργό, ο οποίος με πάρα πολλή παραστατικότητα εξέθεσε τις απόψεις του πάνω στο θέμα της κοινωνικής ευαισθησίας, την οποία και το ΠΑΣΟΚ θέλει αυτή τη στιγμή να εξάγει, και για το τι έχει κάνει η Κυβέρνηση μέχρι σήμερα. Ανέφερε νούμερα που πράγματι είναι καταλυτικά. Πολύ περισσότερο οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας –τόσο η κ. Πατριανάκου, όσο και ο κ. Αυγενάκης, ο κ. Κόλλιας, και ο εισηγητής μας- με πολύ προσοχή είπαν πράγματι τι έχει κάνει η Κυβέρνηση μέχρι σήμερα στον τομέα αυτό.

Βεβαίως, η πρόταση των αξιότιμων κυρίων συναδέλφων έγινε πέρυσι τον Οκτώβριο και υπήρχε λόγος να κατατεθεί μετά την ομιλία του κ. Παπανδρέου στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Θεωρήσατε σκόπιμο να προλάβετε την Κυβέρνηση και έτσι καταθέσατε την πρότασή σας. Είδατε, όμως, ότι η πραγματικότητα πλέον σας διαψεύδει, διότι στο κάτω-κάτω αυτή η πρόταση είναι ανεπείκαρη. Διότι όπως είπε ο κύριος Υπουργός ιδιαίτερα, με στοιχεία σας αποδεικνύουμε ότι σε όλα αυτά τα οποία ζητάτε, τα περισσότερα έχουν, όχι μόνο τακτοποιηθεί, αλλά κάναμε πολύ περισσότερα.

Άρα, σήμερα τι έχουμε να αντιμετωπίσουμε; Είπατε τελευταία εσείς, κυρία Περλεπέ, ότι υπάρχει κρίση αγοράς. Δεχόμεθα, δηλαδή, ότι υπάρχει κρίση, αλλά εσείς από την άλλη πλευρά λέτε: όχι, θα δώσουμε, θα κάνουμε, θα δείξουμε. Σας ρώτησε ο κύριος Υπουργός πού θα βρεθούν τα λεφτά. Έχετε την εντύπωση ότι εσείς είστε περισσότερο ευαίσθητοι από μας; Ότι έχουμε λεφτά στην άκρη, η Κυβέρνηση έχει πολλά διαθέσιμα λεφτά και δεν τα δίνουμε στον κόσμο; Έχουμε δηλαδή χρήματα και δεν τα δίνουμε; Υπάρχει η δυνατότητα και δεν τα δίνουμε;

Βέβαια, με την ευκαιρία της πρότασης, πιάσατε όλα τα θέματα που υπάρχουν και νομίζετε πως βρήκατε ευκαιρία να περάσετε προς τα έξω ότι η Κυβέρνηση δεν πάει καλά σ' αυτό τον τομέα, σε εκείνον τον τομέα, σε όλους τους τομείς και ότι εσείς θα σώσετε την Ελλάδα. Αν νομίζετε ότι αυτά τα μέτρα, έπρεπε εμείς να τα λάβουμε, εσείς τόσα χρόνια που ζητάτε να λάβουμε αυτά τα μέτρα, γιατί δεν τα πήρατε; Λέτε ότι το ένα επίδομα πρέπει να αυξηθεί ή πρέπει να το καθιερώσουμε. Λέτε ότι το άλλο επίδομα πρέπει να το καθιερώσουμε και το άλλο επίδομα πρέπει να το καθιερώσουμε. Ας το καθιερώνατε τόσο καιρό να μην το είχαμε εμείς μπροστά μας. Γιατί δεν τα κάνατε τόσα χρόνια;

**ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ:** Τα είχαμε κάνει.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Λάθος κάνατε. Κάνατε ένα διά-

στημα, ένα μικρό, και το αφήσατε. Γιατί δεν το συνεχίσατε μετά; Ένα χρόνο το κάνατε. Έρχεστε τώρα με την πρότασή σας και λέτε, αυτήν που κάναμε τον Οκτώβριο, να την επικαιροποιήσουμε και να την κάνουμε για από εδώ και πέρα. Βέβαια δεν θα σταθώ στην πρόταση νόμου αυτή καθαυτή, διότι σύμφωνα με το Σύστημα δεν μπορούμε ούτε να την ψηφίσουμε. Σε κάθε περίπτωση, δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσουμε ορισμένα πράγματα.

Πρόσεξα πάρα πολύ και την κ. Ζήση ιδιαίτερα στην ανάλυση της πρότασής της. Καλώς στάθηκε στο θέμα αυτό, γιατί έπρεπε να υποστηρίξει την πρόταση. Εκεί που στάθηκε περισσότερο και θέλω να το τονίσω, είναι σ' αυτά που είπε ο αξιότιμος εκπρόσωπος του ΚΚΕ. Ξεκαθάρισε τα πράγματα. Βλέπουν από τη μεριά τους την οικονομική κατάσταση της χώρας και το πολιτεύμα μας πολύ διαφορετικά. Δηλαδή οι κύριοι θέλουν να υποστηρίξουν τα λαϊκά στρώματα.

Έχω κουραστεί πλέον να ακούω «τα λαϊκά στρώματα», λες και δεν έχουμε λαϊκά στρώματα και υπάρχουν μόνο από εκεί. Ανέφερε ότι δεν πρόκειται να γίνει τίποτα, ότι εσείς του ΠΑΣΟΚ κάνετε πρόταση καλύτερης διαχείρισης, αλλά η Νέα Δημοκρατία έχει σχέδιο, υπακούει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα ευρωμόλογα. Ναι, είναι μια πραγματικότητα με την εξής έννοια: Είμαστε μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην κοινωνία των είκοσι επτά χωρών και εκεί μέσα πολιτευόμαστε, με στόχο τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ζήσουν καλύτερα.

Και στάθηκε περισσότερο σε μια πολύ σοβαρή έκφραση, ότι εμείς όλα αυτά δεν τα δεχόμαστε, εμείς ζητάμε το ένα, ζητάμε το άλλο, θέλουμε να υποστηρίξουμε τον κόσμο διαφορετικά, αλλά δεν μπορεί να γίνει τίποτα με αυτό το καθεστώς, διότι δεν λειτουργεί δημοκρατικά υπέρ των λαϊκών στρωμάτων και χρειάζεται μια άλλη πολιτική, μια άλλη πλατφόρμα διοίκησης του κράτους και αυτό πρέπει να το επιδιώξουμε με ανατροπή της εξουσίας.

Δεν ξέρω αν μετράτε τις λέξεις που λέτε, αλλά «ανατροπή της εξουσίας» τι θα πει; Τι μας λέτε δηλαδή; Θα ανατρέψετε την εξουσία, το πολιτεύμα μας, με μέσα τα οποία εσείς θέλετε με άλλο τρόπο; Πώς θα το επιδιώξετε αυτό, για να το ξέρομαι κι εμείς; Τι θα πει ανατροπή εξουσίας; Πού βρίσκεστε δηλαδή; Σ' έναν άλλο κόσμο; Πείτε και σε μας, αυτή είναι η πολιτική σας, αυτή είναι η διακήρυξη των δικών σας προϋποθέσεων και του αναπτυξιακού προγράμματός σας, αλλάξτε τη δομή του κράτους. Πώς θα την κάνετε; Μόνοι σας, χωρίς την υποστήριξη του λαού; Ο λαός αποφασίζει κάθε φορά.

Σήμερα συμπίπτει να συζητάμε για την αποκατάσταση της δημοκρατίας, αυτή τη δημοκρατία που σήμερα δεν τιμήσαμε όπως θα έπρεπε, και χάρη σ' αυτή τη δημοκρατία σας δίδετε το δικαίωμα να μιλάτε όλοι κατ' αυτό τον τρόπο και όλοι μας. Και πολύ περισσότερο είχαμε το θάρρος -ο Αρχηγός μας τότε- να νομιμοποιήσουμε όλα τα κόμματα μεταξύ των οποίων και το ΚΚΕ για να έλθουμε εδώ μέσα, στην ευνομούμενη κοινοβουλευτική δημοκρατία, ο καθένας μας να υποστηρίζει τις απόψεις του, με στόχο την καλύτερη δομή του κράτους μας γενικά.

Και ζητάτε από την Κυβέρνηση να δώσουμε αυτές τις παροχές, τις οποίες όλοι θέλουμε, όπως σας είπα, το είπε και ο κύριος Υπουργός -πρώτοι εμείς το θέλουμε- μέσα στην κρίση που υπάρχει. Και δεν θέλετε να παραδεχτείτε ότι είναι παγκόσμια κρίση και ότι αυτή η παγκόσμια κρίση δεν πρέπει τάχα να αγγίζει την Ελλάδα -να μας αφήσει απέξω, να πάει αλλού η κρίση- και έχετε την απαίτηση μέσα σ' αυτή την κρίση, παρά ταύτα, η χώρα μας να πολιτεύεται καλύτερα καθ'ον τρόπο εσείς υποδεικνύετε.

Και μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα στην παγκόσμια κρίση, η Νέα Δημοκρατία στάθηκε πολύ καλά. Πήρε πρώτη τέτοια μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης που τα άλλα κράτη μάς ακολούθησαν. Και μην κάθεστε να λέτε ότι τα 28.000.000.000 τα πήραν οι τραπεζίτες, όταν ξέρετε ότι αυτή ήταν η προσπάθεια διοχέτευσης χρήματος στην αγορά και ότι αυτά πήγαν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Έχετε αντίρρηση ότι απ' όλα τα δικά μας αναπτυξιακά προγράμματα, το 84% πήγε στην επαρχία και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις; Γιατί είναι η ραχοκοκαλιά, η σπονδυλική μας στήλη αυτή τη στιγμή οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Θέλετε, λοιπόν, να πείτε ότι παρά την παγκόσμια κρίση πρέπει ο τουρισμός μας να είναι ανεπτυγμένος; Παρά ταύτα, είδατε ότι

διαφεύστηκαν πολλοί. Υπάρχει μια πάρα πολύ καλή τουριστική κίνηση. Δεν είναι αυτή που περιμέναμε. Υπάρχει δυσκολία. Στην ιδιαίτερή μου πατρίδα τη Ρόδο υπάρχει αύξηση των αφίξεων, αλλά δεν υπάρχει εκείνο το χρήμα που χρειάζεται και πράγματι υπάρχει μια κρίση σε ορισμένα επαγγέλματα. Όμως, κινούμεθα μέσα στην παγκόσμια αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάρα πολύ καλά. Οι κρουαζιέρες αυτή τη στιγμή είναι πάρα πολύ καλές και πολύ-πολύ καλύτερες από πέρυσι. Πάρτε τα επίσημα στοιχεία του ΕΟΤ να δείτε ποια είναι η αλήθεια.

Πού θέλω να καταλήξω; Με την ευκαιρία αυτή της πρότασής σας να πω ότι θέλετε τάχα να ασκήσετε μια οικονομική πολιτική εις βάρος της Κυβέρνησης. Δεν πρόκειται να το επιτύχετε, διότι ο κύριος Υπουργός σας εξέθεσε με λεπτομέρειες το τι έχει κάνει μέχρι σήμερα η Κυβέρνησή μας, στην προσπάθεια να βοηθήσει τις κοινωνικές τάξεις, σε όλες τις μορφές. Αυτή η δυνατότητα υπάρχει σήμερα. Και δυστυχώς, η παράταξή μας στις δύσκολες στιγμές προσπαθεί να σώσει το κράτος μας κάθε φορά. Δυστυχώς, σε μας συμβαίνουν όλα. Και με τις δυνατότητες που έχουμε, τις όποιες δυνατότητες, νομίζω πως αυτή τη στιγμή κάνουμε εκείνο που είναι το δυνατόν καλύτερο. Βεβαίως, εμείς οι ίδιοι θέλουμε να είναι καλύτερες, μεγαλύτερες οι παροχές στις κοινωνικές τάξεις. Αλλά σας είπα ότι από την άλλη μεριά, μπορεί να λέμε κάθε φορά να δώσουμε, να κάνουμε, αλλά όταν είναι κανείς στην Κυβέρνηση τα βλέπει διαφορετικά. Εσείς πολλές φορές, οι προτείνοντες αυτή την πρόταση νόμου -ξέρετε μιας και κυβερνήσατε τόσα χρόνια- θελήσατε να κάνετε κάτι περισσότερο, αλλά δεν μπορέσατε, γιατί δεν είχατε τις δυνατότητες. Λοιπόν, μη μας κρίνετε για κάτι το οποίο ξέρετε πολύ καλά ότι δεν μπορεί σήμερα να δοθεί.

Καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα για μια ακόμη φορά να πω προς την Εθνική Αντιπροσωπεία, ότι επειδή συνηθίζω πάντοτε να μιλάω με βάση την πραγματικότητα, αυτές οι δυνατότητες υπάρχουν σήμερα και αυτό κάνει η Κυβέρνηση με τον καλύτερο τρόπο.

Μακάρι σύντομα να ξεπεραστεί η κρίση για να επανέλθουμε στον κανονικό μας ρυθμό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Καρμαρίο.

Το λόγο έχει ο κ. Ρήγας.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ:** Θεωρώ ότι σήμερα πλέον, πεντέμισι χρόνια μετά την ανάληψη της εξουσίας από τη Νέα Δημοκρατία, οι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας δεν πείθουν πια ούτε τον εαυτό τους. Δεν είναι δυνατό να υποστηρίζουν απόψεις που δεν αντιλαμβάνεται ο Έλληνας πολίτης.

Σήμερα, πλέον είναι κοινά παραδεκτό ότι οι Έλληνες είναι πιο φτωχοί από ποτέ. Κάθε χρόνο που περνάει περιθωριοποιείται περισσότερο ένα μέρος της ελληνικής κοινωνίας, πλήττονται τα χαμηλά εισοδήματα και για πρώτη φορά μέσα σ' αυτή την πενταετία η μεσαία τάξη είδε την οικονομική της θέση να χειροτερεύει.

Αυτό το θέμα για μας δεν είναι μόνο θέμα ευαισθησίας. Άκουσα από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας και από τον Υπουργό το εξής: «Μα, είστε περισσότερο ευαίσθητοι από μας;». Το ζήτημα δεν είναι ηθικό. Το ζήτημα είναι πολιτικό. Δεν διεκδικούμε να είμαστε περισσότερο ευαίσθητοι. Πιστεύουμε και στηρίζουμε διαφορετικές πολιτικές.

Οι δικές σας πολιτικές είναι καθαρά ταξικές. Κάνετε μια άδικη διανομή του παραγόμενου πλούτου. Συνεχώς χαρίζετε σ' αυτούς που έχουν την οικονομική δυνατότητα. Με την αύξηση της έμμεσης φορολογίας πλήττετε τους οικονομικά ασθενέστερους και δημιουργείτε συνθήκες τέτοιες στην οικονομία ώστε σήμερα η θέση του Έλληνα μισθοσυντηρητού, του συνταξιούχου, του αγρότη, να επιδεινώνεται.

Για μας το κοινωνικό κράτος είναι προτεραιότητα. Για μας η κοινωνική πολιτική δεν είναι φιλανθρωπία, είναι η πεμπτουσία της πολιτικής μας. Εκεί είναι η διαφορά μας. Για πρώτη φορά υπήρξε στην Ελλάδα οργανωμένο σύγχρονο κοινωνικό κράτος κατά τη διάρκεια των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Είναι ύβρις και πρόκληση στη νοημοσύνη του ελληνικού λαού το να αναρρωτιέται η Νέα Δημοκρατία τότε άσκησε το ΠΑΣΟΚ κοινωνική πολιτική. Η πρώτη φορά που δημιουργήθηκε σύγχρονο κοινωνικό κράτος

στην Ελλάδα ήταν μετά το 1981. Αυτό δεν χρειάζεται κάποιος να ψάξει για να το βρει. Είναι μια κοινή διαπίστωση, την οποία ο Έλληνας πολίτης βίωσε.

Βεβαίως, κατορθώσατε το 2004 να εξαπατήσετε τον ελληνικό λαό, να τον παραπλανήσετε, θα βρίσκατε τα 12.000.000.000—τόσα έλεγε ο κ. Καραμανλής— από την καταπολέμηση της σπατάλης. Σας αντιστρέφω το ερώτημα: Θυμάστε τι λέγατε όταν ρωτούσε το ΠΑΣΟΚ πού θα βρείτε τα λεφτά; Τι έλεγε ο κ. Καραμανλής; «Θα τα βρούμε γιατί υπάρχει μεγάλη σπατάλη και γιατί θα πατάξουμε τη φοροδιαφυγή».

Τι κάνατε για όλα αυτά; Περιορίσατε τη σπατάλη; Είναι πρόκληση και να το ισχυρισθείτε. Ένα δισεκατομμύριο τα πέντε χρόνια είναι η δαπάνη για να πληρώνετε τους συμβούλους και τις επιτροπές.

Κύριε Καραμάριε, δεν θα πάω πολύ μακριά, θα έλθω στην Περιφέρειά μας. Δεκατέσσερις συμβούλους θέλει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Αποστρατεύτηκε ο Περιφερειακός Διευθυντής της Αστυνομίας; Σύμβουλος του Περιφερειάρχη την επόμενη μέρα. Διώχτηκε ο Πρόεδρος του Νοσοκομείου; Σύμβουλος του Περιφερειάρχη την επόμενη μέρα. Έχει γεμίσει η Περιφέρεια από συμβούλους. Αυτό είναι μια πρόκληση, μια σπατάλη. Πολυθεσίτες τα κομματικά στελέχη, τα «γαλάζια» στελέχη της Νέας Δημοκρατίας. Στη Νομαρχιακή Επιτροπή της Νέας Δημοκρατίας έχει από τρεις θέσεις ο καθένας. Αυτές οι προκλήσεις που σε χαμηλό επίπεδο μπορεί να είναι ασημαντες, στο σύνολο της Ελλάδας είναι μια τεράστια σπατάλη, η οποία προφανώς θα περιοριστεί. Θα περιοριστούν τα κίνητρα για να καταφεύγει κάποιος στις off shore εταιρείες, προκειμένου να φοροδιαφύγει και θα επανέλθει η λειτουργία των μηχανισμών ελέγχου της φοροδιαφυγής, τους οποίους διαλύσατε. Προφανώς θα υπάρξει και ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα και θα φορολογηθούν τα διανεμόμενα κέρδη και μη επενδύόμενα κέρδη των επιχειρήσεων στους μετόχους.

Υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις που έχει κάνει το ΠΑΣΟΚ, που έχει καταθέσει ο Πρόεδρος του. Έχουν διατυπωθεί με πολύ μεγάλη σαφήνεια και ενάργεια και δεν μπορείτε να έρχεστε σήμερα και να ρωτάτε πού θα βρεθούν τα λεφτά. Τα λεφτά θα βρεθούν γιατί θα υπάρξει μία ανάταση σ' αυτή τη χώρα, θα υπάρξει μία αναστήλωση εμπιστοσύνης εκ μέρους των πολιτών, θα υπάρξει μία αναστήλωση του κύρους της χώρας στις διεθνείς αγορές. Δεν θα υπάρχει αυτή η εικόνα που εμφανίζει σήμερα η πατρίδα μας και προσφεύγει στη διεθνή οικονομική αγορά και δανείζεται με τόσο υψηλά επιτόκια. Θα υπάρξει μια άλλη εικόνα αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας. Μιλάμε, λοιπόν, για μία εντελώς διαφορετική πολιτική, την οποία εσείς δεν έχετε ούτε τη δυνατότητα ούτε τη βούληση να εφαρμόσετε.

Θα πρέπει να κατανοήσετε ότι όλα αυτά τα οποία αναφέρατε—αύξηση του ΕΚΑΣ, των συντάξεων—εξανεμίζονται. Δίνετε αύξηση 200 ευρώ και την ίδια στιγμή, όταν αυξάνονται οι τιμές των τροφίμων, όταν η αισχροκέρδεια καλπάζει, όταν η ακρίβεια αυξάνεται, όταν ο ιδιωτικός δαπάνες για την υγεία αυξάνονται, τα 200 ευρώ αύξηση που δώσατε δεν φτάνουν ούτε για να καλύψουν το 10% των αυξήσεων. Είναι, λοιπόν, κοροϊδία να λέτε ότι αυξήσατε τις αγροτικές συντάξεις, όταν το κόστος παραγωγής στον αγροτικό τομέα έχει εκτοξευτεί στα ύψη. Οι τιμές των ζωοτροφών και των λιπασμάτων έχουν αυξηθεί. Οι τιμές στο χωράφι έχουν καθλωθεί. Για ποια αύξηση συντάξεων, λοιπόν, μιλάτε; Για ποια προστασία του γεωργικού εισοδήματος; Μας παραθέτετε αριθμούς, όμως η πραγματικότητα είναι αμείλικτη για τη Νέα Δημοκρατία.

Είναι φανερό, είναι αδιαμφισβήτητο ότι αυτά τα χρόνια που κυβερνάτε κατορθώσατε μόνο να αυξήσετε το δημόσιο χρέος, να εμφανίσετε αύξηση του ελλείμματος, το οποίο με διάφορες αλχημείες διογκώσατε στην αρχή της θητείας σας, να μειώσετε το διαθεσίμο εισόδημα της μεσαίας ελληνικής οικογένειας και τέλος να εισπράξετε για την πολιτική σας μία καταδίκη στις ευρωεκλογές. Αυτό ήταν το πρώτο «καμπανάκι» που χτύπησε για τη Νέα Δημοκρατία. Θα φύγετε με την ψήφο του ελληνικού λαού και θα συνεχίσετε να λέτε: «Γιατί το πάθαμε αυτό, αφού καλά κυβερνούσαμε»; Θα είναι όμως αργά, όταν καταλάβετε γιατί σας καταψήφισε ο ελληνικός λαός.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Ρήγα.

Το λόγο έχει ο κ. Σκουλάς.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζοντας την ομιλία μου θα ήθελα να θυμηθώ όλους εκείνους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες, ανώνυμους και επώνυμους, που αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία κατά τη διάρκεια της χούντας, που φυλακίστηκαν, που βασανίστηκαν στο ΕΑΤ ΕΣΑ, που δολοφονήθηκαν, που όμως τελικά νίκησαν: Αλέκος Παναγούλης, Γιώργος Αλέξανδρος Μαγκάκης, Φοίβος Ιωαννίδης, Σήφης Βαλυράκης, Λεωτέρης Βερυβάκης, Θανάσης Σκουλάς, Δημήτρης Ξηριτάκης, Γιάγκος Σκουλάς, Κώστας Κάππος, Χαρίλαος Φλωράκης, Λεωνίδας Κύρκος, Δρακόπουλος, Κουτσοσχέρας, Αλευράς, Χαραλαμπίδης, Πεπονής, Μίνης, Μαρία Δαμανάκη, Μίκης Θεοδωράκης, Σπύρος Μουστακλής, Διομήδης Κομνηνός και ο κατάλογος δεν έχει τελειωμό. Όχι μόνο δεν έχουμε το δικαίωμα να ξεχνάμε αλλά κυρίως δεν έχουμε το δικαίωμα να αρχίσουμε να αναθεωρούμε την ιστορία και να «αγιοποιούμε» πρόσωπα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σήμερα η δημοκρατία δεν κινδυνεύει ούτε από τανκς ούτε από στρατοκράτες. Δεν έχουμε όμως καταλάβει ή δεν θέλουμε να καταλάβουμε ότι βρισκόμαστε ήδη στη μετα-δημοκρατία, στην τηλεοπτική δημοκρατία όπου η πολιτική ατζέντα επιβάλλεται καθημερινά από την επικαιρότητα. Βρισκόμαστε ήδη στη δημοσκοπική δημοκρατία όπου η πολιτική καθορίζεται από τις μετρήσεις των τάσεων της κοινής γνώμης, μιας κοινής γνώμης όμως που κοιμάται στον καναπέ και έχει ήδη χειραγωγηθεί από αλληλοσυγκρουόμενες δημοσκοπήσεις. Σίγουρα η δημοκρατία της μεταπολίτευσης τελειώνει ή, όπως είπε ο Γκράμσι, το παλιό έχει πεθάνει και το νέο δεν έχει ακόμα γεννηθεί. Αυτό συμβαίνει και στο παγκόσμιο σκηνικό.

Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 είναι κρίση κοινωνική, είναι κρίση πολιτική, είναι κρίση πολιτισμική, είναι κρίση θεσμών. Αυτό το σκηνικό έχουμε και στην Ελλάδα, μία χώρα με μείωση κατά 30% της βιομηχανικής παραγωγής, με 27% μείωση στο ναυτιλιακό συνάλλαγμα, με 18% μείωση στις εισπράξεις από τον τουρισμό, με 13,7% μείωση από τις εξαγωγές, μία οικονομία σε κρίση, μία ζοφερή πραγματικότητα.

Και βρισκόμαστε εδώ σήμερα για να συζητήσουμε μια πρόταση του ΠΑΣΟΚ που κατατέθηκε, όπως είπαν οι συνάδελφοι, τον Οκτώβριο, για να έρθει να συζητηθεί τον Ιούλιο. Αυτό δείχνει πάλι τη σοβαρότητα της Κυβέρνησης, που θέλει να πιστεύει ότι μπορεί να συνεννοηθεί και να συνδιαλλαγεί με την Αντιπολίτευση. Η Νέα Δημοκρατία επέλεξε για μια ακόμα φορά το δρόμο της μικροπολιτικής και της επικοινωνίας από την άσκηση ουσιαστικής πολιτικής που θα οδηγούσε στην ενίσχυση και των πιο αδύναμων εισοδηματικών στρωμάτων, όπως προβλέπει η πρότασή μας. Έρχεται, λοιπόν, σήμερα, εν μέσω θέρους να ανακοινώσει μέτρα τα οποία πήρε με το επίδομα θέρμανσης, που εκ των πραγμάτων αποδείχθηκαν το λιγότερο ανεπαρκή στη λαίλαπα της οικονομικής κρίσης που καθημερινά το ελληνικό νοικοκυριό βιώνει.

Η δική μας είναι μία πρόταση που θα μπορούσε τον Οκτώβριο να είχε συζητηθεί, να είχε υιοθετηθεί και να είχε βοηθήσει επί της ουσίας του Έλληνες πολίτες. Επιχειρούμε να στηρίξουμε τα ασθενέστερα εισοδηματικά στρώματα, που την τελευταία πενταετία αυξήθηκαν. Να μην ξεχνάμε ότι από το 2006 πάνω από το 20% του πληθυσμού της χώρας βρίσκεται κάτω από τα όρια της φτώχειας και με σημερινές εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για ένα επιπρόσθετο 2% έως 3%.

Αυτά τα αποτελέσματα, βέβαια, είναι αναμενόμενα, εάν σκεφθούμε την οικονομική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας που ακολουθεί από το 2004 και μετά, μία πολιτική που συνεχίζει να κάνει φοροεπιδρομές τόσο στους άμεσους όσο και έμμεσους φόρους. Ειδικότερα για τους έμμεσους φόρους, η πολιτική που έχει ακολουθήσει μπορεί να χαρακτηριστεί κοινωνικά άδικη, γιατί από τους έμμεσους φόρους που προώθησε, όπως είναι η αύξηση του Φ.Π.Α. από το 9% και 19%, όπως είναι η πενταπλή αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τη βενζίνη, όπως είναι η διπλή αύξηση στα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, όπως είναι η

διπλή αύξηση για τις αντικειμενικές αξίες γης, μειώθηκε σημαντικά το εισόδημα των πολιτών.

Και είναι οι πολίτες αυτοί που υποφέρουν, είναι οι χαμηλόμισθοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι νέοι με τα δύο και τρία πτυχία που δεν βρίσκουν δουλειά, που ψάχνουν «STAGE» και αμείβονται με 700 ευρώ. Είναι αυτοί που υποφέρουν. Είναι οι αγρότες με μείωση του εισοδήματος το 2008 κατά 8% σε σύγκριση με το 2007.

Όλες αυτές οι κατηγορίες των πολιτών που για χρόνια έχουν στηρίξει την ελληνική οικονομία, αποτελούν και θα συνεχίσουν να αποτελούν όσο δεν αλλάζει η Κυβέρνηση, το εύκολο θύμα της οικονομικής αυτής πολιτικής, μιας πολιτικής προσανατολισμένης και ξεπερασμένης στη πράξη και στη θεωρία από τις οικονομικές πρακτικές, μιας πολιτικής που σε όλο τον κόσμο έχει καταδικαστεί ακόμη και από τους πιο φανατικούς θιασώτες της νεοφιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής, μιας πολιτικής επιβολής φόρων, ώστε το κράτος να μειώσει τα ελλείμματά του, αδιαφορώντας, την ίδια στιγμή, για το ανθρώπινο δυναμικό.

Είναι μια πολιτική που ανήκει στο παρελθόν. Είναι μια πολιτική καταδικασμένη από τη στιγμή που δεν συνοδεύεται από την αύξηση των μισθών, των συντάξεων, από την ενίσχυση της απασχόλησης, από τη δημιουργία κινητήρων για την επιχειρηματικότητα, από τη στήριξη του τουρισμού, από την εκβάθρυνση εν τέλει αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας και της παραγωγικής βάσης, ώστε να ανταποκριθεί στις νέες διαμορφωμένες παγκόσμιες παραμέτρους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόταση του ΠΑΣΟΚ δεν είναι αποκομμένη από την πολιτική που ακολουθούμε πιστά εδώ και ένα χρόνο με σειρά προτάσεων για την οικονομία, για το κοινωνικό κράτος, για τους εργαζόμενους, για το περιβάλλον, για τις παραγωγικές τάξεις. Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργος Παπανδρέου έχει μιλήσει για ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα με άμεσα μέτρα αποκατάστασης της φορολογικής δικαιοσύνης, μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης με δέσμη πέντε πολύ συγκεκριμένων μέτρων, μέτρα για τον αγροτικό κόσμο και την αγροτική παραγωγή, για τον τουρισμό ήδη από το Φεβρουάριο με δώδεκα μέτρα στήριξης του, μέτρα για τη πορεία της χώρας στο μέλλον με πέντε εθνικούς στόχους, μέτρα για την υγεία, για την παιδεία, μέτρα για το κοινωνικό κράτος ώστε να είναι αποτελεσματικό, τη στιγμή που βλέπουμε ότι τα νοσοκομεία καταρρέουν, και πραγματικά αναρωτιόμαστε εάν η νέα γρίπη φθάσει στη χώρα το Σεπτέμβριο, πώς θα βρούμε εντατικές μονάδες, αναπνευστήρες και τι θα κάνουμε με τα εμβόλια.

Θέλω να κλείσω λέγοντας ότι η πρόταση του ΠΑΣΟΚ έχει έναν αταλάντευτο στόχο, τη στήριξη των πολιτών αυτής της χώρας. Το στόχο αυτό θα τον κάνουμε ξανά πράξη πολύ σύντομα ως κυβέρνηση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Σκουλά.

Το λόγο έχει ο κ. Χάιδος.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος για να μας πείσει ότι δεν υπάρχουν χρήματα, αναφώνησε πολλές φορές απευθυνόμενος σε μας, τους Βουλευτές της Αντιπολίτευσης: «Τι τα κάνουμε εμείς τα χρήματα; Είμαστε κακοί και δεν τα δίνουμε».

Η απάντηση, λοιπόν, είναι ότι τα δίνετε αλλού! Και αυτό είναι μια συγκεκριμένη πολιτική θέση. Ισχυριζόμαστε ότι με την πολιτική σας τα πέντε χρόνια, μετακινήσατε τεράστια ποσά από τους πολλούς και αδύναμους στους λίγους και ισχυρούς, γιατί αυτή είναι η βάση, είναι η αρχή της λειτουργίας του οικονομικού νεοφιλελευθισμού από τον οποίο διέφευγε.

Όμως, το επίπεδο του πολιτισμού μιας κοινωνίας και ο βαθμός προόδου μιας χώρας δεν φαίνονται στους χρηματιστηριακούς δείκτες και στην ευμάρεια των εχόντων και κατεχόντων, αλλά καταδεικνύονται από τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών που βρέθηκαν σε δεινή θέση, που περιήλθαν σε ανέχεια και αδυνατούν να ανταποκριθούν στις στοιχειώδεις ανάγκες της ζωής τόσο για τους ίδιους όσο και για τις οικογένειές τους. Μια ευνομού-

μενη πολιτεία, ένα σύγχρονο κράτος πρέπει να μεριμνά, ώστε να συμμετέχουν όλοι χωρίς αποκλεισμούς στην παραγωγική διαδικασία, αλλά και στη δίκαιη αναδιανομή του παραγόμενου πλούτου για να αμβλύνονται οι ανισότητες, να μειώνεται ο αριθμός των οικονομικά αδύναμων συνανθρώπων μας και τα ασθενέστερα εισοδηματικά στρώματα που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα, να περιβάλλονται από ένα «δίκτυο προστασίας», έτσι ώστε να μην στερούνται των βασικών αγαθών και των υπηρεσιών που πρέπει να έχει ο καθένας.

Δυστυχώς, όμως, όπως προείπα, η σημερινή Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν πιστεύει στις παραπάνω αρχές, αλλά διεπόμενη από τη λογική του οικονομικού νεοφιλελευθισμού, της αγοράς η οποία μπορεί να αυτορρυθμίζεται και του άκρατου ανταγωνισμού, αύξησε την ανεργία, μείωσε τους πραγματικούς μισθούς και τις συντάξεις, όξυνε τις ανισότητες και αύξησε τη φτώχεια στη χώρα μας τώρα από το 17% του 2004 στο 25%.

Χειρότερη είναι η κατάσταση στην περιφέρεια με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Νομό Τρικάλων, στον οποίο και οι δύο εκλεγόμαστε, όπου ο δείκτης φτώχειας ανέρχεται σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία στο 37% και ο νομός διορίστηκε στη δέκατη χειρότερη θέση πανελλαδικά με τάσεις διαρκούς επιδείνωσης.

Καταθέτω για τα Πρακτικά τα αποτελέσματα της έρευνας του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, που αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Χάιδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Γι' αυτό όλοι οι πολιτικοί του Νομού πρέπει να κάνουμε κάτι.

Οι οικονομικά ισχυροί γίνονται πλουσιότεροι, ενώ τα περισσότερα ελληνικά νοικοκυριά δοκιμάζονται από τη συρρίκνωση των εισοδημάτων, από την αύξηση της φορολογίας και από την ακρίβεια που καλπάζει ανενόχλητη. Είμαστε η πιο ακριβή χώρα στη γηραιά ήπειρο σε είδη σούπερ-μάρκετ. Ελληνικά προϊόντα πωλούνται φτηνότερα στην Αγγλία, τη Γερμανία και τη Γαλλία, ενώ το πετρέλαιο έχει την υψηλότερη τιμή προ φόρων.

Καταθέτω για τα Πρακτικά τον πίνακα που αποδεικνύει του λόγου το αληθές, γιατί είδα ότι υπήρξαν αμφισβητήσεις γι' αυτό.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Χάιδος καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Από αυτή την πολιτική της Κυβέρνησης που οδηγεί στην εξαθλίωση και στο περιθώριο μεγάλο ποσοστό συνανθρώπων μας, τα μεγάλα θύματα είναι οι αγρότες που από την αύξηση των εξόδων παραγωγής και τη κατάρρευση των τιμών όλων των προϊόντων οδηγούνται σε αδιέξοδο. Οι άνεργοι που είναι πολλοί περισσότεροι από όσους μας παρουσιάζει πλασματικά η Κυβέρνηση και δεν μπορούν να βρουν δουλειά, ενώ το επίδομα ανεργίας και ο χρόνος χορήγησής του είναι ελάχιστος, τα μικρότερα στην Ευρώπη.

Καταθέτω για τα Πρακτικά πίνακα που επίσης το αποδεικνύει.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Χάιδος καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Οι συνταξιούχοι παίρνουν συντάξεις πείνας. Το 70% λαμβάνει μηνιαία σύνταξη από 400 ευρώ έως 600 ευρώ. Το 27% των Ελλήνων άνω των 65 ετών ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και αυτούς η Κυβέρνηση, αφού επιδείνωσε την οικονομική κατάσταση, αφού βαθμιαία αποδόμησε το κοινωνικό κράτος, τις προνοιακές δομές και κατεδάφισε τα τείχη προστασίας και στήριξης που υπήρχαν, τώρα τους εμπαίζει και τους οδηγεί σε απόγνωση. Λειτουργεί καιροσκοπικά και υπαναχωρεί σε υποσχέσεις.

Όταν ήταν αντιπολίτευση, εγκαλούσε την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ γιατί έδινε μικρό ποσό ως επίδομα θέρμανσης και τώρα, έξι χρόνια μετά, αντί κατ' αναλογία να δώσει 500 ευρώ, δίνει 100 ευρώ. Τάζει αύξηση του ποσοστού επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες υποσχόμενη ότι θα δει το θέμα και τώρα υπαναχωρεί, δεν το κάνει πράξη. Έχετε αφήσει να εννοηθεί ότι θα αυξήσετε το ποσοστό επιστροφής του ΦΠΑ.

Δημιούργησε η Κυβέρνηση με νόμο, το Ταμείο κατά της Φτώχειας, από το οποίο είπε ότι το 2008 θα δοθούν 500.000.000 ευρώ και από 1.000.000.000 ευρώ τα επόμενα χρόνια, αλλά τώρα αυτό έχει μόνο 100.000.000 ευρώ. Τόσα δόθηκαν στο φετινό προϋπολογισμό που υλοποιείτε.

Για όλους αυτούς τους λόγους, εμείς, το ΠΑΣΟΚ προτείνουμε την άμεση εφαρμογή των έκτακτων μέτρων ενίσχυσης για τις εισοδηματικά ασθενέστερες τάξεις.

Θεωρούμε ότι το επίδομα θέρμανσης πρέπει να κυμαίνεται από 300 έως 500 ευρώ ανάλογα με την περιοχή και ότι πρέπει να επεκταθεί η χορήγησή του και στους μισθωτούς που αμείβονται με το εκάστοτε κατώτερο ημερομίσθιο, τους οποίους η Κυβέρνηση εξαιρεί.

Πιστεύουμε ότι πρέπει να χορηγηθεί έκτακτο επίδομα αλληλεγγύης από 500 έως 1.300 ευρώ ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση και με διαφάνεια -γιατί τα 3.000 ευρώ στην Ηλεία δεν είχαν δοθεί με διαφάνεια- για όσους έχουν οικογενειακό εισόδημα κάτω από 10.500 ευρώ.

Τέλος, για τους αγρότες η πρότασή μας προβλέπει αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ από το 7% στο 11% και αυτά δεσμευόμαστε ότι θα τα κάνουμε πράξη, όταν γίνουμε κυβέρνηση.

Μας λέτε ότι δεν υπάρχουν χρήματα και ότι είναι πολλά τα λεφτά που χρειάζονται για να υλοποιηθούν αυτά που εισηγούμαστε, όμως το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σας διαψεύδει, αφού υπολογίζει το ετήσιο κόστος στα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ για όλα αυτά, όσο δηλαδή είναι το επιπλέον ετήσιο κόστος για τους τόκους από τον μέχρι στιγμής δανεισμό λόγω της ανόδου της διαφοράς των ελληνικών επιτοκίων σε σχέση με τα γερμανικά. Αυτή η διαφορά είναι 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Αρα, υπάρχουν λεφτά τα οποία εσείς ή σπταλάτε από ανικανότητα ή χαρίζετε σε ημετέρους και ισχυρούς, όπως τους τραπεζίτες, με απαλλαγές ή χορηγήσεις, όπως τα 28.000.000.000 ευρώ.

Είναι, λοιπόν, θέμα πολιτικής βούλησης, είναι θέμα σωστής διαχείρισης, δίκαιης αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου, πράγματα τα οποία εσείς δεν πιστεύετε και δεν μπορείτε να υλοποιήσετε, γι' αυτό ο ελληνικός λαός σας αποδοκιμάζει -σας αποδοκίμασε και στις Ευρωεκλογές- και στρέφει πάλι τις ελπίδες του στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. και τον Πρόεδρό του, το Γιώργο Παπανδρέου, που με συγκεκριμένο πρόγραμμα, με μελετημένες και κοστολογημένες, αλλά και εφαρμόσιμες προτάσεις δεσμεύονται για καλύτερες μέρες, για την πρόοδο της πατρίδας με τη συμμετοχή και προς όφελος όλων, χωρίς αποκλεισμούς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε, κύριε Χαΐδο.

Το λόγο έχει ο κ. Κατρίνης.

**ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει μεγάλη σημασία να δούμε το σκηνικό πάνω στο οποίο εκτυλίσσεται η σημερινή συζήτηση. Βλέπουμε μία έντονη επικοινωνιακή αντιπαράθεση ανάμεσα στον κ. Αβραμόπουλο και τον κ. Σπηλιωτόπουλο για το ποιος θα μπορέσει να διαχειριστεί καλύτερα -επικοινωνιακά πάντα- το θέμα του νέου ιού της γρίπης, χωρίς βεβαίως να έχουμε ένα συντονισμένο σχέδιο από την Κυβέρνηση και τους αρμόδιους Υπουργούς και αυτό φαίνεται από τις εκτιμήσεις των ειδικών.

Βλέπουμε μία διαμάχη, μία αντιπαράθεση μεταξύ της κυρίας Μπακογιάννη και του κ. Σαμαρά για το ποιος θα κάνει καλύτερες δημόσιες σχέσεις με το εξωτερικό, προφανώς αγωνιώντας για την αφετηρία που θα λάβουν στην επόμενη μέρα, η οποία είναι πολύ σύντομη για τη Νέα Δημοκρατία και είναι ημέρα της ήττας και της διαδοχής στην Προεδρία του κόμματος.

Αυτό που δεν βλέπουμε από την Κυβέρνηση συνολικά, κύριε Υπουργέ, είναι ένα σχέδιο για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κρίσης που πλήττει τη χώρα μας και η οποία, παρά τη φιλότιμη προσπάθειά σας να την αποδώσετε στην παγκόσμια οικονομική κρίση, δυστυχώς είναι μία κρίση που προϋπήρχε και όχι μόνο έγινε δυσμενέστερη για το μέσο Έλληνα πολίτη, αλλά απ' ό,τι φάνηκε δεν υπήρχε -παρά την εισήγηση του αγαπητού συναδέλφου κ. Καραμάρου- ένα σοβαρό σχέδιο αντιμετώπισης

της κρίσης.

Είμαστε, λοιπόν, σε μία κατάσταση, κύριοι συνάδελφοι, όπου η ανεργία, η ετεροαπασχόληση και η υποαπασχόληση αποτελούν τον κανόνα σήμερα για το νέο άνθρωπο, ο οποίος αποφοιτά από το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ. Το λέω, γιατί σήμερα συζητούσαμε το νομοσχέδιο για την αναβάθμιση των ΤΕΙ, όπου οι πλασματικοί αριθμοί του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής προπαγάνδας που μιλούν για μείωση της ανεργίας, δεν έχουν καμμία σχέση με την πραγματικότητα που είναι πραγματικότητα των «STAGE», της επιδότησης εργασίας και των συμβάσεων ομηρίας από οδηγούν χιλιάδες νέους ανθρώπους σ' ένα αδιέξοδο για το οποίο και οι δικοί σας Βουλευτές, όπως ο κ. Χαρακόπουλος, σας εγκαλούν να δώσετε ένα τέλος, αλλά φαίνεται ότι αποτελεί κεντρική πολιτική επιλογή σας.

Ζούμε σε μία κατάσταση που η άδικη φορολόγηση πλέον γίνεται κανόνας και όχι εξαίρεση. Βεβαίως, τα προϊόντα ευρείας κατανάλωσης φορολογούνται μαζικά, γιατί είναι ο μοναδικός τρόπος για να πάρει η Κυβέρνηση έσοδα. Όμως, από την άλλη δεν φορολογούμε τη μεγάλη ακίνητη εκκλησιαστική περιουσία και δίνουμε φοροαπαλλαγές σε ημετέρους.

Ζούμε στην κατάσταση όπου έχουμε τη μείωση του πραγματικού εισοδήματος και της αγοραστικής δύναμης της μέσης ελληνικής οικογένειας, όπου το καλάθι της νοικοκυράς, που ήταν για εσάς προεκλογική εξαγγελία και στοίχιμα, έχει αυξηθεί κατά 40% σε σχέση με το 2004, όπου ο κ. Γεγονόπουλος εν μία νυκτί κατεβάζει την τιμή του γάλακτος, όταν οι αρμόδιοι Υπουργοί εδώ και πάρα πολλούς μήνες δηλώνουν αδυναμία να ελέγξουν την αγορά.

Αυτή είναι η κατάσταση που ζούμε σήμερα, η κατάσταση όπου τα χρήματα στα νοσοκομεία διογκώνονται και μεγάλο μέρος των εσόδων, που εσείς λέτε ότι θα πάρετε από τα νέα μέτρα, θα πάνε μέσα στη «μαύρη τρύπα» των οικονομικών της υγείας και που βεβαίως τα κοινωνικά αγαθά, όπως η υγεία, η πρόνοια και η ασφάλιση δεν είναι πλέον κεκτημένα, αλλά ζητούμενα.

Ζούμε στην κατάσταση, όπου το πάγωμα μισθών και συντάξεων είναι όχι μόνο μια πραγματικότητα δυσμενής -η οποία βεβαίως, κύριε Υπουργέ, έρχεται μετά την επιλεκτική επιδοματική πολιτική που υιοθετήσατε συστηματικά όλο το προηγούμενο διάστημα σε διάφορα νομοσχέδια και διάφορες κατηγορίες εργαζομένων- αλλά πλέον η απόδοση της σύνταξης και του εφάπαξ φαντάζει όνειρο απατηλό, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των υπηρεσιακών παραγόντων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Ζούμε στην κατάσταση, όπου τα 28.000.000.000 που δόθηκαν ως διευκόλυνση στις τράπεζες, όχι μόνο δεν διευκόλυναν την αγορά, αλλά βλέπουμε ότι μέρα με τη μέρα η αγορά έχει μεγαλύτερη ασφυξία, βλέπουμε πολλές επιχειρήσεις να κλείνουν και να χάνονται θέσεις απασχόλησης.

Σ' αυτήν, λοιπόν, την κατάσταση έρχεται η πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ έστω και καθυστερημένα, η οποία είναι, όμως, πάντα επίκαιρη, γιατί δυστυχώς τα προβλήματα από τότε που κατατέθηκε μέχρι σήμερα όχι μόνο δεν επιλύθηκαν, αλλά οξύνθηκαν.

Είναι μία πρόταση με την οποία σίγουρα δεν διεκδικούμε ότι αποτελεί την πανάκεια σε όλα αυτά τα ζητήματα και τα προβλήματα, όμως, δίνει απαντήσεις σε ουσιαστικά προβλήματα και ιεραρχεί ως κυρίαρχα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας που σήμερα απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, ευπαθείς ομάδες, όπως είναι οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ -τους οποίους παρά τις διαβεβαιώσεις του κ. Χατζηγάκη υποχρεώσατε να πληρώσουν για να ανεργιοποιήσουν τα δικαιώματά τους- οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το ΕΚΑΣ, για το οποίο εσείς διαπομπεύατε την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, όμως έχετε δώσει πολύ μικρότερες αυξήσεις και για τους μακροχρόνιους άνεργους που επί της θητείας σας γίνονται ολοένα και περισσότεροι.

Είναι μία πρόταση που ζητάει να καθιερωθεί επίδομα θέρμανσης, το οποίο θα είναι ουσιαστικό και όχι προσημαστικό, όχι τα ψίχουλα που δώσατε εσείς. Είναι μία πρόταση που λέει να δοθεί το επίδομα αλληλεγγύης στις οικογένειες που πραγματικά σήμερα αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στην καθημερινότητα.

Είναι μία πρόταση που ζητά την αύξηση επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες που είναι ο κλάδος, κύριε Υπουργέ -μια και εκλέ-

γεστε σε αγροτικό νομό- με τα ουσιαστικότερα προβλήματα. Είναι ο κλάδος που έχει συρρίκνωση του αγροτικού του εισοδήματος, έχει μείωση της τιμής των αγροτικών προϊόντων, ενώ από την άλλη έχουμε μία ανεξέλεγκτη, μία αλματώδη αύξηση στα εφόδια, στα λιπάσματα, στα φάρμακα και σε όλα τα αγροτικά μηχανήματα.

Σε αυτή την κατάσταση, λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ εγκαίρως και ο Πρόεδρός του, ο Γιώργος Παπανδρέου, έχουν εξαγγείλει μία δέσμη μέτρων άμεσης ανακούφισης του αγροτικού πληθυσμού, γιατί οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι είναι οι κατηγορίες που το Γενάρη -παρά το επικοινωνιακό κρεσέντο και τις παροχές που στα λόγια δώσατε, αλλά οι αγρότες δεν είδαν και οι κτηνοτρόφοι, κύριε Υπουργέ, δυστυχώς με τη γενική ομολογία του συναδέλφου σας κ. Παπαδόπουλου- δεν πήραν τίποτα, γιατί δεν πέρισσευσαν λεφτά, αυτές οι κατηγορίες περιμένουν σήμερα να δουν από την πολιτεία μία έμπρακτη στήριξη.

Εμείς πέρα από αυτήν την πρόταση νόμου, έχουμε εγκαίρως και ξεκάθαρα θέσει τις απόψεις και τις προτάσεις μας για τη φορολογική πολιτική, η οποία μιλάει για την κατάργηση του ΕΤΑΚ, το οποίο είναι ένα χαράτσι που σήμερα έρχεται να επιδεινώσει τη μέση ελληνική οικογένεια, για τη φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και της μεγάλης ακίνητης εκκλησιαστικής περιουσίας και βεβαίως για την επανεξέταση όλων των φοροαπαλλαγών που εξυπηρετούν συγκεκριμένες ομάδες.

Και επειδή ακούσαμε αριθμούς και νούμερα και από εσάς, κύριε Υπουργέ, εδώ ευσταθεί αυτό που λέγεται ότι: «Όπου ευημερούν οι αριθμοί, δυστυχούν οι άνθρωποι». Και δυστυχώς επί των ημερών σας και οι αριθμοί δυστυχούν και οι άνθρωποι. Και επειδή ακούσαμε εξαγγελίες...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Τελειώνετε, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι θα φτάσουμε μία τα μεσάνυχτα.

**ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Δύο επισημάνσεις θέλω να κάνω. Θα πω ότι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος το τελευταίο διάστημα οι μοναδικές εξαγγελίες αφορούν χρήματα του Ταμείου Μολυβιάτη και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Συνοχής της κ. Χούμπνερ, τα οποία εμφανίζονται ως παροχές της Κυβέρνησης.

Βεβαίως, εσείς εφύρατε ένα μέσο για την αύξηση των εσόδων ενεργοποιώντας την επιστροφή του λεγόμενου εκτάκτου βοηθήματος των 3.000 ευρώ, το οποίο από τη μια στέλνεται υπηρεσιακά κατά δικαίων και αδικιών, αλλά δεν έχετε αναζητήσει αυτούς που εκτός Νομού Ηλείας το πήραν παράνομα και από την άλλη αρχίζετε τους καταλογισμούς και δεν παίρνετε μια ξεκάθαρη πολιτική θέση.

Ο χρόνος που απομένει, κύριε Υπουργέ, σε εσάς είναι από ό,τι φαίνεται λίγος και θέλουμε να πιστεύουμε ότι σ' αυτό το λίγο χρόνο που σας απομένει πραγματικά και μετά το αποτέλεσμα των Ευρωεκλογών και μετά το κλίμα που υπάρχει συνολικά για το πολιτικό σύστημα, αλλά ειδικά για τη διακυβέρνησή σας, θα σας δώσει τη δυνατότητα να επανεξετάσετε προς όφελος μεγάλων κοινωνικών ομάδων την πολιτική σας, όχι για να παραδώσετε στην επερχόμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μια καλύτερη δημοσιονομική κατάσταση, αλλά πολύ περισσότερο για να μπορέσετε να ανταποκριθείτε στη στοιχειώδη υποχρέωση μιας συνταγμένης πολιτείας να αφουγκράζεται και να ανακουφίζει τον πολίτη. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Κατρίνη.

Ο κ. Μακρυπιδης έχει το λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζούμε το τριακοστό πέμπτο έτος της Μεταπολίτευσης στη χώρα μας και κάναμε και Ειδική Συνεδρίαση στη Βουλή σήμερα. Όμως διαπίστωσα από κάποιους συναδέλφους ότι έχουν επιλεκτική μνήμη. Από τα τριάντα πέντε χρόνια τα δεκαέξι χρόνια κυβερνά το ΠΑΣΟΚ, τα δεκάξι η Νέα Δημοκρατία και έναν χρόνο υπήρξε συγκυβέρνηση και Οικουμενική Κυβέρνηση. Και δεν μπορώ να καταλάβω τις ανα-

φορές για τα είκοσι χρόνια, ως προς το γιατί δεν τα έκανε αυτά το ΠΑΣΟΚ. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, για ό,τι κακό υπάρχει σ' αυτή τη χώρα φταίει το ΠΑΣΟΚ και η εικοσαετία, κατ' εσάς, διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ και ξεχνάτε τα δεκάξι χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία.

Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, είμαστε υπερήφανοι για τα δεκαοκτώ χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ. Εσείς προφανώς δεν είστε το ίδιο υπερήφανοι ούτε για την επταετία '74-'81 και σίγουρα και για την τετραετία '90-'93 του κ. Μητσοτάκη. Διότι δεν κυβερνάτε ως κόμμα μόνο από το 2004. Έχετε και παρελθόν. Αν έχετε ενοχές για το παρελθόν να το ομολογήσετε! Γιατί το ξέρει ο ελληνικός λαός ότι η χειρότερη διακυβέρνηση της χώρας από το ΠΑΣΟΚ είναι καλύτερη από την όποια καλύτερη περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία. Και αν θέλετε σας προκαλώ και σ' επίπεδο αριθμών και σ' επίπεδο επιπέδου διαβίωσης να συγκριθούμε, για να τελειώσει κάποτε αυτό το παραμύθι. Γιατί για παραμύθι μιλάμε.

Δεύτερον, άκουσα επιτακτικά από πολλούς ομιλητές της Νέας Δημοκρατίας να λέγεται: «Πού θα βρείτε τα λεφτά;». Ένα στοιχείο από τα πολλά που θα μπορούσα να αναφέρω είναι το εξής. Κύριε Υπουργέ, μιας και είστε αρμόδιος για τον προϋπολογισμό, ποια ήταν η πρόβλεψη δανεισμού για το τρέχον έτος; Ήταν 43,7 δισεκατομμύρια ευρώ ο δανεισμός; Πόσα έχουμε δανειστεί στο πρώτο εξάμηνο; Πενήντα πέντε δισεκατομμύρια. Στο πρώτο εξάμηνο! Έχετε υπερβεί περίπου κατά 10.000.000.000 ευρώ την πρόβλεψη. Η επιβάρυνση που έχουμε με τα υψηλά επιτόκια δανεισμού ξεπερνά τα 700.000.000, με το ύψος επιτοκίου που δανείζεται η Ιταλία και 1,2 δισεκατομμύρια με το επιτόκιο που δανείζεται η Γερμανία. Εγώ να πάρω το λιγότερο, τα 700.000.000 επιπλέον που επιβαρύνεται ο δανεισμός μας. Ξέρετε πόσα προβλήματα θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε μ' αυτά; Σίγουρα θα μπορούσαμε να αυξήσουμε κατά 70% το επίδομα ανεργίας στο βασικό μισθό. Θα μπορούσαμε να αυξήσουμε την επιστροφή του ΦΠΑ στους αγρότες, όπως είναι κι η πρότασή μας, από το 7% στο 11%, για να σας απαντήσω πού θα βρούμε τα λεφτά. Θα μπορούσαμε να ενισχύσουμε το Ταμείο Φτώχειας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης, πλέον των 200.000.000 ευρώ. Από εκεί θα μπορούσαμε να τα βρούμε και από μια σειρά άλλες πηγές.

Κύριε Πρόεδρε, με την πρότασή μας, στην οποία εμμένουμε και σήμερα, είναι δυσδιάκριτη, κατά κάποιους, η μέχρι χθες διαφορά ΠΑΣΟΚ-Νέας Δημοκρατίας. Με την πρόταση νόμου γίνεται ευδιάκριτη η διαχωριστική γραμμή, που έχει να κάνει με δύο διαφορετικές πολιτικές, με δύο διαφορετικές ιδεολογικές αναφορές: Από τη μια τη συντηρητική και από την άλλη την προοδευτική, από τη μια του ΠΑΣΟΚ και από την άλλη της Νέας Δημοκρατίας. Για να απαντήσουμε στις λογικές της ισοπέδωσης που γίνεται από κάποιους.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με την πολιτική της είναι γεγονός ότι εξυπνέτησε τους λίγους και ισχυρούς, όχι σαν σύνθημα αλλά σαν πραγματικότητα. Καταργήσατε το Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. Αφορούσε μόλις πενήντα χιλιάδες φορολογούμενους. Επιβάλατε το Ενιαίο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας που αφορούσε τρεισήμισι εκατομμύρια φορολογούμενους. Μειώσατε κατά δέκα μονάδες τη φορολογία στις εταιρίες, τράπεζες, εταιρείες πετρελαίου κ.λπ., την ίδια στιγμή που αυξάνετε το συντελεστή του ΦΠΑ και Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης για τα δέκα και πλέον εκατομμύρια Έλληνες φορολογούμενους καταναλωτές. Μειώσατε κατά δέκα μονάδες τη φορολογία στα διανεμόμενα κέρδη όταν την ίδια στιγμή εξαγγέλλατε την κατάργηση του αφορολογήτου ορίου σε οκτακόσιες με εννιακόσιες χιλιάδες μικρομεσαίους. Να γιατί βλέπουμε ότι πλέον είναι ευδιάκριτη η διαχωριστική γραμμή των πολιτικών μας.

Η πρόταση που κατατέθηκε το φθινόπωρο του 2008 είχε στόχο να συζητηθεί σ' έναν- δύο μήνες, μέσα στο χειμώνα. Το είπαμε και στην επιτροπή. Όμως φαίνεται ότι ο χειμώνας για τη Νέα Δημοκρατία δεν διαρκεί, όπως είναι από τη φύση, δύο- τρεις μήνες. Διαρκεί εννέα και δέκα μήνες. Και έφερε κατακαλόκαιρο να συζητήσουμε την πρόταση που είχε τη διορατικότητα και την πρόβλεψη το ΠΑΣΟΚ να φέρει έγκαιρα και πριν ακόμη από την χρηματοπιστωτική κρίση περάσουμε στην πραγματική οικονο-

μική κρίση. Και αυτό είναι γεγονός, γιατί η Νέα Δημοκρατία πέντε χρόνια τώρα έχει φέρει τον «πολιτικό χειμώνα» στα εκατομμύρια των Ελλήνων εργαζομένων, συνταξιούχων, μισθωτών, μικρομεσαίων, αγροτών, ανέργων. Και έφερε την πρόταση αυτή τώρα η Κυβέρνηση, κατά τη γνώμη μας συνειδητά, για να την απαξιώσει. Η πρότασή μας αυτή όμως επιβεβαιώνεται και σήμερα, γιατί μας δεσμεύει και γιατί πιστεύουμε ότι είναι και τώρα επίκαιρη.

Και τελειώνω με μια αναφορά, κύριε Πρόεδρε, στους αγρότες, μιας και ήδη και σήμερα βρίσκονται σε κινητοποιήσεις κι όχι μόνο οι καπνοπαραγωγοί και οι ροδακινοπαραγωγοί, αλλά το σύνολο των αγροτών, ακριβώς γιατί πλέον έχουν αφεθεί πέντε χρόνια στο έλεος του καιρού και του Θεού, χωρίς πρόγραμμα, χωρίς πολιτική, χωρίς αντιμετώπιση από τη μεριά σας των πολλών και μεγάλων προβλημάτων τους. Ακόμη περιμένουν οι αγρότες, κύριε Υπουργέ, μετά από έξι χρόνια την προεκλογική δέσμευση του κ. Καραμανλή ότι θα μειώσει το συντελεστή ΦΠΑ στα αγροτικά μηχανήματα. Και μέχρι σήμερα δεν το έχει κάνει. Είτε δεν ήξερε τι γίνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε έχει αδυναμία. Και στη μια και στην άλλη περίπτωση εγκλώβισε τους αγρότες με υπόσχεση προεκλογική και μόνο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω σε δευτερόλεπτα.

Και θα ήθελα να τελειώσω με το εξής, γιατί οφείλω μια απάντηση και στους «ενοίκους ή ιδιοκτήτες της Δεξιάς πολυκατοικίας», του ΛΑΟΣ και της Νέας Δημοκρατίας. Γιατί άκουσα τον Εκπρόσωπο του ΛΑΟΣ πάλι να αναφέρεται στο ΠΑΣΟΚ και στην αγροτική πολιτική του ΠΑΣΟΚ κ.λπ.. Είπα και προηγουμένως ότι είμαστε σε θέση να συγκρίνουμε, να συγκρίνουμε την όποια περίοδο, τη χειρότερη περίοδο διακυβέρνησης από τα δεκαοκτώ χρόνια του ΠΑΣΟΚ με την καλύτερη της Νέας Δημοκρατίας. Δεν δεχόμαστε το «τσουβάλισμα». Αν έχετε προβλήματα με τη Νέα Δημοκρατία σαν κάτοχοι ή ιδιοκτήτες της «πολυκατοικίας», βρείτε τα. Δεν είναι θέμα δικό μας. Εκείνο που έχω να σας πω όμως είναι ότι οι αγρότες, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας και του ΛΑΟΣ, επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ είδαν τι εστί βιβλιάριο καταθέσεων, ενώ σήμερα ξαναγύρισαν στα βερσεδέδια και στα τεφτέρια!

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ )

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας):** Ο κ. Έξαρχος έχει το λόγο.

Αν θέλετε να ολοκληρώσουμε απόψε τον κατάλογο των ομιλητών να μην υπερβαίνετε το επτάλεπτο και να είστε και συντομότεροι, ει δυνατόν. Όλοι είστε πεπειραμένοι.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ:** Θα είμαι συνεπής στο χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόταση νόμου που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ και συζητάμε στη Βουλή είναι μια πρόταση ευθύνης απέναντι στους πολίτες που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Είναι μια πρόταση ευαισθησίας απέναντι στους οικονομικά ασθενέστερους, στους συνταξιούχους του ΟΓΑ, στους συνταξιούχους που παίρνουν το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης, στους αγρότες, σε όλες τις ελληνικές οικογένειες που όταν καταθέσαμε την πρόταση, πριν από περίπου έναν χρόνο, αντιμετωπίζαν σοβαρές δυσκολίες. Έναν χρόνο μετά αυτές οι δυσκολίες έχουν αυξηθεί, διότι έχει μεσολαβήσει ένας χειμώνας που στην κυριολεξία την όποια αύξηση την εκμηδένισε. Γιατί άκουσα πολλούς συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας να λένε ότι αυξήθηκε η σύνταξη του ΟΓΑ. Είναι αλήθεια ότι αυξήθηκε. Μόνο η αύξηση των τιμών των καυσίμων όμως το φετινό χειμώνα πήρε πίσω αυτή την αύξηση! Και είναι αλήθεια, κύριε Πρόεδρε, ότι σ' όλη τη χώρα και στα μεγάλα αστικά κέντρα αλλά και στην ύπαιθρο όλο και περισσότερες οικογένειες δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα. Αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλες δυσκολίες που έχουν να κάνουν με την επιβίωσή τους, με την αντιμετώπιση καθημερινών αναγκών.

Βεβαίως, εμείς έχουμε κάνει πολύ συγκεκριμένη πρόταση. Και κάναμε πολύ συγκεκριμένη πρόταση αναφερόμενοι κυρίως στους συνταξιούχους του ΕΚΑΣ, οι οποίοι έχουν ανάγκη το επί-

δομα κοινωνικής αλληλεγγύης, έτσι όπως το προτείνουμε, στους οικονομικά ασθενέστερους, οι οποίοι έχουν ανάγκη το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης, στους συνταξιούχους του ΟΓΑ, οι οποίοι χρειάζονται αυτή τη στήριξη και στους αγρότες για τους οποίους προτείνουμε την αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ.

Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι η ελληνική ύπαιθρος είναι σε μαρασμό, σε εγκατάλειψη. Ουσιαστικά, είναι ανυπεράσπιστοι οι αγρότες μπροστά στην κερδοσκοπία των καρτέλ, τα οποία κερδοσκοπούν και εις βάρος των αγροτών που πουλούν φθηνά, αλλά και εις βάρος των καταναλωτών που την ίδια στιγμή αγοράζουν πολύ ακριβά τα αγροτικά προϊόντα.

Φαίνεται πλέον ότι ως προς αυτή την αύξηση της επιστροφής φόρου που εμείς την προσδιορίζαμε από το 7% στο 11% για τα εισοδήματα του 2007, με βάση την εξέλιξη που υπάρχει στις τιμές των αγροτικών προϊόντων αυτή τη χρονιά που τρέχει, θα είναι πολύ λίγα λεφτά, τα οποία –και αν ακόμη υιοθετήσει η Κυβέρνηση αυτή την πρότασή μας– θα πάρουν ως επιστροφή.

Διότι τι έχει συμβεί εν τω μεταξύ; Έχουν ανέβει οι τιμές των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων και όλων των αγροτικών εφοδίων πολύ πιο πάνω από αυτές που ίσχυαν. Εν τω μεταξύ έχουν καταρρεύσει οι τιμές σχεδόν σε όλα τα προϊόντα.

Αυτά συμβαίνουν τη στιγμή που υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα στη διάθεση των δημητριακών, όταν αυτή τη στιγμή το μαλακό σιτάρι πωλείται –κι αυτό που πωλείται– γύρω στα 10 λεπτά, που δεν μπορεί να καλύψει ούτε το κόστος παραγωγής, όταν οι ελαιοπαραγωγοί είδαν το εισόδημά τους να καταρρέει και είχαν σοβαρή δυσκολία να πουλήσουν την παραγωγή τους. Υποχρεώθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση να κινήσει τη διαδικασία παρέμβασης γιατί είχαν καταρρεύσει οι τιμές.

Την ίδια στιγμή οι ροδακινοπαραγωγοί βλέπουν ότι για το μισό περίπου της παραγωγής που έχουν στα δέντρα τους θα πληρωθούν σε τιμές πολύ κατώτερες από πέρυσι και οι αμπελουργοί βλέπουν ότι μπορούν να πάνε σε μια χρονιά όπου τα αποθέματα που έχουν μαζευτεί, δημιουργούν τεράστιες δυσκολίες και μπορεί να πέσουν θύματα των κερδοσκοπών.

Αυτή είναι η εικόνα. Και δεν είναι εικόνα αντιπολιτευτικών υπερβολών, δεν είναι εικόνα λαϊκιστών, όπως συνηθίζει η Κυβέρνηση, αλλά είναι η πραγματική εικόνα, όπως τη βιώνουν οι αγρότες και αυτοί που ψήφισαν τη Νέα Δημοκρατία. Ορισμένοι βεβαίως δεν θα την ψηφίσουν ξανά. Σας το έδειξαν, ως ένα πρώτο δείγμα, στις Ευρωεκλογές. Όταν θα φθάσουν οι εθνικές εκλογές, θα λάβετε το δεύτερο μήνυμα.

Εδώ παρατηρούμε διάφορα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας να λένε διάφορους χαρακτηρισμούς. Το λέω αυτό, επειδή άκουσα κάποιον συνάδελφο που είπε ότι αυτοί οι χαρακτηρισμοί είναι χαρακτηρισμοί που τους κάνουν οι διάφοροι «σκιάδες» Υπουργοί του ΠΑΣΟΚ.

Εγώ έχω ακούσει στα Μέσα Ενημέρωσης, ο ελληνικός λαός παρατηρεί τα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας, ορισμένα από τα οποία είναι πρωτοκλασάτα, να μιλούν για ριζικές αλλαγές παντού, στις πολιτικές, στα πρόσωπα, στο ήθος, στο ύφος.

Μήπως εμείς ζούμε σε άλλη χώρα; Εκτός αν χρησιμοποιείτε διπλά πρόσωπα. Και μάλλον αυτό συμβαίνει. Όμως, το βέβαιο είναι ότι αυτή η οικονομική πολιτική, έτσι όπως εφαρμόστηκε αυτά τα χρόνια, έχει δημιουργήσει πολύ μεγάλη φτώχεια στη χώρα, κάτι που δεν αμφισβητείται από κανέναν. Όλο και περισσότερες οικογένειες δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Εμείς σας λέμε ότι χρειάζεται ένας δείκτης κοινωνικής προστασίας απέναντι στους οικονομικά ασθενέστερους. Βεβαίως, επειδή το επικαλεστήκατε, δημιουργήσατε το Ταμείο κατά της Φτώχειας. Μάλλον, μετά την εμπειρία που έχουμε, πρέπει να αλλάξετε όνομα σ' αυτό το Ταμείο, να το πείτε «Φτωχό Ταμείο», κύριε Υπουργέ, διότι και τα επιδόματα που έδωσε ήταν πολύ φτωχά και οι πόροι που διαθέτει είναι πάρα πολύ λίγοι.

Εμείς, λοιπόν, τι λέμε; Δεν διεκδικούμε το μονοπώλιο της ευαισθησίας. Δεν διεκδικούμε το μονοπώλιο της συναίσθησης της ευθύνης που πρέπει να έχουν οι πολιτικές δυνάμεις απέναντι στους οικονομικά ασθενέστερους. Σας λέμε πολύ συγκεκριμένα να δώσετε το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης, να καθιερωθεί, να θεσμοθετηθεί η πρόβλεψη για το επίδομα θέρμανσης.

Διότι οι τιμές των καυσίμων έχουν φθάσει στο σημείο που έφθασαν μετά από την πτώση των διεθνών τιμών. Και πολλοί και σε ό,τι αφορά την αύξηση του κόστους παραγωγής και σε ό,τι αφορά την φτώχεια και την ακρίβεια που υπήρξε σε όλη την αγορά επικαλούνται τις τιμές των καυσίμων.

Μα, τώρα, οι τιμές των καυσίμων έχουν πάει στο 1/3. Γιατί, λοιπόν, δεν ακολούθησαν οι τιμές των αγροτικών εφοδίων την πτώση των τιμών των καυσίμων; Φαίνεται ότι δεν ήταν αυτό το πρόβλημα. Αυτό ήταν ένα εύκολο επιχείρημα. Το ζήτημα είναι ότι λειτουργούν τα καρτέλ και στην αγορά των εφοδίων και στην αγορά των αγροτικών προϊόντων.

Εμείς, λοιπόν, σας προτείνουμε ως ελάχιστο μέτρο και έχοντας πλήρη συναίσθηση ότι μόνο η αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ δεν λύνει το πρόβλημα, να αποδεχθείτε αυτή την πρότασή μας.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας):** Ευχαριστούμε τον κ. Έξαρχο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω προς το Τμήμα τα εξής:

Η Διάρκης Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών:

α. «Κύρωση Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας στον τομέα των μεταφορών»

β. «Κύρωση Μνημονίου Κατανόησης για την Ανάπτυξη του Πανερωπαϊκού Διαδρόμου Μεταφορών Χ και του συναφούς σε αυτό Πρωτοκόλλου για τη Διασυνδυασμένη Συνεργασία κατά μήκος του Πανερωπαϊκού Διαδρόμου Χ»

γ. «Κύρωση της Συμφωνίας Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Συριακής Αραβικής Δημοκρατίας»

Ο κ. Χατζησομάν έχει το λόγο.

**ΑΧΜΕΤ ΧΑΤΖΗΣΟΜΑΝ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ πιστό στις υποχρεώσεις του έναντι του λαού ανέλαβε και πάλι νομοθετική πρωτοβουλία και κατέθεσε στις αρχές Οκτωβρίου του 2008 μία πρόταση νόμου για τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης στους χαμηλόμισθους, χαμηλοσυνταξιούχους και στους μακροχρόνια άνεργους.

Με την πρόταση νόμου το ΠΑΣΟΚ υλοποιεί, παράλληλα, την πρότασή του για τη χορήγηση έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης και, τέλος, εισηγείται την αύξηση των κατ' αποκοπή συνταξιών επιστροφής ΦΠΑ στους αγρότες.

Πρόκειται για μια πρόταση νόμου που στοχεύει στο να αντιμετωπίσουμε άμεσα κάποια από τα προβλήματα που έχει ο Έλληνας πολίτης και, τέλος, τα εισοδηματικά ασθενέστερα στρώματα.

Δυστυχώς, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επέλεξε μέσα Ιουλίου και σχεδόν δέκα μήνες μετά την κατάθεση της πρότασης νόμου να τη φέρει προς συζήτηση.

Πώς θα εμπιστευθεί ο Έλληνας πολίτης μια Κυβέρνηση που φέρνει στα μέσα του θέρους για συζήτηση μια πρόταση νόμου, η οποία αφορά τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης χειμερινής περιόδου που έχει παρέλθει; Πώς θα αισθανθεί ασφάλεια και στήριξη από την πλευρά της πολιτείας και όχι εμπαιγμό και περιωρισμό;

Μια απλή βόλτα, ένα πέρασμα στην ελληνική περιφέρεια θα σας πείσει για το ότι ο Έλληνας πολίτης πέρασε το χειμώνα χωρίς θέρμανση. Χορηγήσατε ένα επίδομα-κοροϊδία από 100 έως 200 ευρώ και αυτό εν μέσω πιέσεων. Όταν το βαρέλι του πετρελαίου άγγιζε τα 100 ευρώ, η πρόταση του ΠΑΣΟΚ που εσείς εσκεμμένα αγνοήσατε τόσους μήνες καθόριζε το ύψος του επιδόματος από 300 έως 500 ευρώ.

Προτείνουμε την αύξηση της επιστροφής του ΦΠΑ στους αγρότες από 7% σε 11% και σε αυτό η Κυβέρνηση «γύρισε την πλάτη», όχι στο ΠΑΣΟΚ, αλλά στον κάθε αγρότη.

Θα θυμίσουμε ότι η επιστροφή του ΦΠΑ δόθηκε με μεγάλη καθυστέρηση και μετά από πολλές πιέσεις στελεχών του ΠΑΣΟΚ,

όπως με εξαιρετικά μεγάλες καθυστερήσεις δίνονται και οι αποζημιώσεις στους αγρότες.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφέρω ότι στη Ροδόπη οι ελαιοπαραγωγοί αναμένουν αποζημιώσεις από το 2006, οι καπνοπαραγωγοί από το 2007, όπως επίσης οι βαμβακοπαραγωγοί και οι καλλιεργητές δημητριακών.

Πριν από έναν περίπου μήνα, ο Νομός Ροδόπης επιλήγη επανειλημμένες φορές από έντονες βροχοπτώσεις και χαλαζόπτωση. Οι ιώσεις έκαναν την εμφάνισή τους σχεδόν σε όλες τις καλλιέργειες του νομού.

Πώς θα ζήσουν αυτοί οι άνθρωποι, κύριε Υπουργέ, έχοντας στο νου ότι θα λάβουν τις αποζημιώσεις για τις φετινές ζημιές μετά από τρία χρόνια;

Τι απαντάτε σε αυτούς τους ανθρώπους, κύριε Υπουργέ. Γιατί ο αγρότης που ζει σήμερα στα όρια της φτώχειας πρέπει να ταλαιπωρείται με γραφειοκρατικές διαδικασίες και καθυστερήσεις που ξεπερνούν κάθε προηγούμενο; Αναφέρομαι στους αγρότες, γιατί πλέον οι αγρότες μας ανήκουν στα εισοδηματικά ασθενέστερα στρώματα.

Δεν υπάρχει καμμία συγκεκριμένη πολιτική και αυτό είναι εμφανές από το τι συνέβη με τον καπνό. Το Νοέμβριο του 2008, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Ελλάδας συνυπέγραψε και επισφράγισε με την υπογραφή του την απόφαση για μεταφορά του 50% των άμεσων ενισχύσεων από τον Α' στο Β' πυλώνα. Από το Νοέμβριο μέχρι σήμερα ακούμε μόνο υποσχέσεις ότι τα λεφτά θα επιστρέψουν στους καπνοπαραγωγούς. Μόνο υποσχέσεις και δελτία Τύπου τα οποία στην ουσία δεν λένε απολύτως τίποτα.

Ούτε και για τους κτηνοτρόφους υπάρχει ολοκληρωμένη πολιτική. Τελευταίο παράδειγμα το πρόγραμμα της Ηλεκτρονικής Σήμανσης Αιγοπροβάτων. Ενώ υπογράφηκαν συμβάσεις μεταξύ των κτηνοτρόφων και του Υπουργείου, οι ενταγμένοι στον πρόγραμμα κτηνοτρόφοι δεν εξοφλήθηκαν. Σε σχετική ερώτηση που κάθετα για το θέμα, ακόμα αναμένω την απάντηση του Υπουργού.

Αυτή είναι η πολιτική της Κυβέρνησης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να υπογράφει συμβάσεις με τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, τις οποίες αναίρει την επόμενη μέρα και δεν τηρεί, εις βάρος των αγροτών. Να αναφέρω ένα ακόμα παράδειγμα που έχει να κάνει με την οικονομική ενίσχυση που δίνεται κάθε χρόνο σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα. Και αυτό το αναφέρω, γιατί, αν τον Ιούλιο συζητάμε για το περσινό επίδομα θέρμανσης, άρα είναι κατάλληλος χρόνος να αφυπνίσουμε την Κυβέρνηση για την ενίσχυση που χορηγεί το Δεκέμβριο κάθε έτους.

Από όταν έγινε Κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία το 2004, οι οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα δε λαμβάνουν την οικονομική ενίσχυση, λόγω του ότι ζητούνται δικαιολογητικά που δεν απαιτούνται μέχρι σήμερα και είναι αδύνατον να συγκεντρώσουν οι δικαιούχοι. Θα σας πω μόνο ότι το πολιτικό μου γραφείο, κάθε Δεκέμβριο, γεμίζει με εκκαθαριστικά με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα που δε ξεπερνά τα 1.000 με 1.500 ευρώ. Δηλαδή, τι να πιστέψουμε, ότι τα ελλείμματα της Κυβέρνησης θα τα πληρώσει ο απλός πολίτης της Ροδόπης, ο οικονομικά ασθενέστερος, ο αγρότης από το υστέρημά του;

Κάθε εβδομάδα γινόμαστε μάρτυρες μιας απίστευτης για τα χρονικά της χώρας φοροεπιδρομής. Ο κάθε Έλληνας πολίτης είναι τρομοκρατημένος, φοβάται να ανοίξει την τηλεόραση και να ακούσει ειδήσεις. Κάθε εβδομάδα και νέο πακέτο αυξήσεων. Πότε θα σταματήσει αυτό. Μπορεί να μας απαντήσει κάποιος υπεύθυνος;

Η Κυβέρνηση έχει χάσει το χέρι της βαθεία στην τσέπη του Έλληνα πολίτη. Δυστυχώς, το έχει χάσει βαθειά και στην τσέπη των εισοδηματικά ασθενέστερων. Πρέπει να υπάρξουν γενναίες πολιτικές, πολιτικές κοινωνικής μέριμνας, με ουσιαστικό περιεχόμενο και πραγματικό ενδιαφέρον για τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες. Σε αυτό το πνεύμα κινείται η πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας):** Ευχαριστούμε τον κ. Χα-

τζηροσμών.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Τμήμα ότι ο Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπανδρέου και τριάντα οκτώ Βουλευτές του Κόμματός του κατέθεσαν πρόταση νόμου: «Ρύθμιση των χρεών των υπερχρεωμένων καταναλωτών».

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Κωνσταντόπουλο, εγώ κάνω και την πρόταση, αν θέλετε, να διακόψουμε και να συνεχίσουμε αύριο το πρωί, στις 9.30'. Είναι μια σκέψη. Αν συμφωνείτε...

**ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Δύο είμαστε, κύριε Πρόεδρε.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Να δούμε, μπορούμε να τελειώσουμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Θα θέλετε να δευτερολογήσετε.

Κοιτάξτε, για κάποιους από εσάς που είστε στην αρχή είναι καλό, αλλά υπάρχουν και άλλοι που θα πάνε πίσω πολύ.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Συμφωνούμε με την πρότασή σας.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Όχι, κύριε Πρόεδρε, να το δούμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Δεν ακούγεστε, κύριε Καραόγλου. Εγώ λέω να συνεχίσουμε αύριο, στις 9.30'.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι μπορούμε να τελειώσουμε σήμερα. Πάνω από μισή ώρα δε θα πάρει η διαδικασία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ναι, όμως, να μη δευτερολογήσετε.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Από τρία λεπτά νομίζω...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Δεν υπάρχουν τρία λεπτά. Τα τρία λεπτά είναι πέντε, είναι έξι. Δε γίνεται. Και ύστερα ξέρετε ότι και το Προεδρείο έχει κάποια περιθώρια ανοχής. Όταν είναι τρία και τετράωρα...

Εσείς έχετε την άνεση να μπαίνετε στην Αίθουσα και καλά κάνετε. Έτσι και εγώ ήμουν κάποτε στα Έδρανα αυτά. Όμως, το Προεδρείο είναι καθηλωμένο τρεις και τέσσερις ώρες και μιλάμε για...

**ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ:** Κύριε Πρόεδρε, έχουμε και αύριο νομοσχέδιο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Εντάξει. Θα προηγηθεί αυτό. Στις 9.30' μπορεί να προηγηθεί αυτό.

**ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ:** Συμφωνούμε.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, αύριο στις 9.30' έχουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο. Αυτό σημαίνει ότι...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Δεν υπάρχει κοινοβουλευτικός έλεγχος στο Τμήμα αυτό.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Δεν υπάρχει;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Όχι, δεν υπάρχει. Στις 9.30' θα έχετε την άνεση χρόνου να μιλήσετε περισσότερο.

Θέλετε να μιλήσει ο κ. Κωνσταντόπουλος και να το σκεφτείτε;

Κύριε Κωνσταντόπουλε, έχετε το λόγο και θα σκεφτούν οι συνάδελφοι τι θα κάνουν και θα σκεφτεί και το Προεδρείο τι μπορεί να κάνει.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρωτοβουλία αυτή των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ έρχεται να εμπλουτίσει αντίστοιχες προτάσεις που έχουν γίνει κατά το παρελθόν και υποδείγματα δημόσιου χαρακτήρα για πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας.

Υπενθυμίζω την πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα που κατατέθηκε το Δεκέμβριο του 2000. Ακολούθησε η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ το 2005. Ακολούθησε η πρόταση πάλι Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, η οποία έγινε τον Οκτώβριο του 2007, για τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης και η πιο ουσιαστική πρωτοβουλία, η οποία ήταν η Γνώμη 41, η πρωτοβουλία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τη φτώχεια.

Ακούω ότι κατατέθηκε και η νέα πρόταση του ΠΑΣΟΚ για τα μικροδάνεια, για τους υπερχρεωμένους πολίτες. Θα σταθώ κυρίως στην πρόταση η οποία έχει γίνει, στη Γνώμη 41 της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της χώρας μας, η οποία ήταν εξαιρετικά σημαντική. Εξαιρετικά σημαντική, γιατί προέβλεπε ότι πρέπει να έχει δυο άξονες μια πρόταση νόμου, άξονα πολιτικό και άξονα καταστατικό. Επίσης, ότι βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση της φτώχειας είναι το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

Αλήθεια, θα περιμέναμε, αντί του «γονατογραφήματος» το οποίο παρουσιάστηκε εδώ σήμερα και το οποίο μόνο πρόταση νόμου δεν είναι για την ενίσχυση οικονομικά ασθενών συμπολιτών μας, από τον Πρόεδρο της Σοσιαλιστικής Διεθνούς, από ένα κόμμα το οποίο θέλει να είναι στην πρωτοπορία της Σοσιαλιστικής Διεθνούς μια πρόταση νόμου που να λαμβάνει υπ' όψιν τόσο τη Γνώμη 41 της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, έστω την πρόταση Τσουκάτου το 2000 ή έστω και την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, που ακολούθησε το 2005 ή έστω τις προτάσεις του ΙΣΤΑΜΕ. Εκείνο, μάλιστα, εμπλουτίστηκε τελευταία με αξιόλογους επιστήμονες και από το London School of Economics.

Και αντί αυτού, βλέπουμε τι; Βλέπουμε μια πρόταση νόμου όπου η μισή είναι αντιγραφή ουσιαστικά της αντίστοιχης που έγινε τον Οκτώβριο του 2007 και το άρθρο 6 μιλάει για καταβολή εκτάκτου επιδόματος αλληλεγγύης.

Σε ποιους, κύριοι; Έχετε πάρει τουλάχιστον τη στοιχειώδη βιβλιογραφία που υπάρχει, τα στοιχειώδη νομοσχέδια τα οποία υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τουλάχιστον τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες από κόμματα ανάλογα του δικού σας; Έχετε πάρει τουλάχιστον αυτά υπ' όψιν σας; Δηλαδή, θέλετε να μας πείτε ότι ακόμη έχετε μείνει στη γραμμή της φτώχειας «10.500 ευρώ», όπου αυτός που έχει 10.501 δεν είναι δικαιούχος και είναι δικαιούχος αυτός με τα 10.500 ευρώ; Είναι δικαιούχος αυτός ο οποίος φοροδιαφεύγει, εισφοροδιαφεύγει, έχει πολυτελείς κατοικίες, έχει πολυτελή αυτοκίνητα, έχει οτιδήποτε άλλο και απλώς δηλώνει εισόδημα 10.500 ευρώ; Θα είναι και αυτός δικαιούχος του επιδόματος, που λέτε, αλληλεγγύης;

Έχετε βάλει τις ασφαλιστικές δικλίδες που χρειάζονται σ' αυτήν την περίπτωση και όλα τα κριτήρια, έλεγχος ιδιοκατοίκησης, έλεγχος ανέργων με κοινωνικούς λειτουργούς για το επίπεδο διαβίωσης του δικαιούχου και της οικογένειάς του;

Αυτά τα κάνει σήμερα η Κύπρος. Τα κάνουν κράτη τα οποία δεν είχαν το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και προχωρούν στις αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Και δεν προέρχονται από ένα κόμμα όπως το δικό σας το οποίο θέλει να πιστεύει ότι μπορεί να κυβερνήσει. Πρέπει να θέλει και να μπορεί. Πρέπει να ξέρει τι γίνεται!

Είμαι σίγουρος ότι και το ΙΣΤΑΜΕ σας έχει δώσει άλλες προτάσεις. Αποκλείεται να σας έδωσε αυτήν την πρόταση νόμου. Αποκλείεται! Και μάλιστα σε μία εποχή που είναι εξαιρετικά ευνοϊκή για όλους και που η νομιμοποίηση της υιοθέτησης ενός στοχευμένου προγράμματος τέτοιου είδους έχει απήχηση. Και το ξέρετε πολύ καλά.

Θα σας θυμίσω την έρευνα της «ΚΑΡΑ RESEARCH» τον Αύγουστο του 2008, όπου είχε εξαγγείλει τότε ο Πρωθυπουργός ότι θα διαθέσει 500.000.000 για την ενίσχυση ομάδων του πληθυσμού που βρίσκονται κάτω από τα όρια της φτώχειας, με 500.000.000 ευρώ από το Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής. Και ερωτήθηκε, λοιπόν, η κοινή γνώμη –και συγκεκριμένα χίλια εκατόσια τέσσερα άτομα– πώς το κρίνει αυτό. «Θετικά» είχε απαντήσει το 61,40%, «μάλλον θετικά» είχε απαντήσει το 19,6% και τα υπόλοιπα ήταν «αρνητικά» ή «μάλλον αρνητικά». Δηλαδή σε ποσοστό γύρω στο 80% η κοινή γνώμη ήταν υπέρ μιας τέτοιας πρωτοβουλίας.

Επίσης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρολος Παπούλιας στην Ευρωμεσογειακή Σύνοδο Κορυφής των Οικονομικών και Κοινωνικών Επιτροπών στην Αθήνα, τον Οκτώβριο του 2007, επεσήμανε την ανάγκη δικαιότερης κατανομής ώστε να ικανοποιηθεί το εύλογο αίτημα για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και αξιοπρεπείς συντάξεις για όλους.

Επίσης, να θυμίσω και την επιστολή του Πρωθυπουργού κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή προς τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εν όψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις 19 Ιουνίου 2008, όπου τονίζει την ανάγκη στοχευμένων κοινωνικών μεταβιβάσεων προς τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Κύριοι, εμείς έχουμε βάλει σε δημόσια διαβούλευση ήδη από το Δεκέμβριο του 2008 το πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φτώχειας. Αν δεν το γνωρίζετε, έγινε στο Ζάππειο στα τέλη Δεκεμβρίου του 2008 και συμμετείχαν εκπρόσωποι του κόμματός σας. Ξεκίνησε λοιπόν η δημόσια διαβούλευση και υπάρχουν και τα σχέδια νόμου τόσο για ένα στοχευμένο ελάχιστο εγγυημένο ει-

σόδημα με πιλοτική εφαρμογή, όπως επίσης και για πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως είναι οι φτωχοί, οι ανάπηροι και τα φτωχά παιδιά. Αντίστοιχη νομοθετική πρωτοβουλία έχει να γίνει από τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Καραμανλή στη δεκαετία του '50.

Αυτά τα σχέδια νόμου τα οποία μπήκαν σε δημόσια διαβούλευση και είναι το πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φτώχειας του κόμματός μας –το οποίο επαναλαμβάνω ότι είναι σε δημόσια διαβούλευση και το οποίο έχετε στα χέρια σας τόσο ο Πρόεδρός σας, όσο και η αντίστοιχη επιτροπή που ασχολείται με τα κοινωνικά θέματα– δημοσιεύθηκε το 2008 και είναι οι στοχευμένες πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας προς ένα νέο μοντέλο κοινωνικής δικαιοσύνης το οποίο θα υλοποιηθεί. Είναι στα χέρια του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, αλλά και του Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και μόλις τελειώσει η δημόσια διαβούλευση θα βγει προς τα έξω.

Κύριοι του ΠΑΣΟΚ, αυτή η πρόταση νόμου δεν σας τιμά καθόλου. Δεν τιμά ένα κόμμα το οποίο θέλει να έρθει στην εξουσία. Δεν τιμά ένα κόμμα το οποίο κατέθεσε –έστω και το 2000– πρόταση νόμου Βουλευτών του για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, ένα κόμμα το οποίο έχει πάρει πρωτοβουλίες μέσα στο πλαίσιο της Σοσιαλιστικής Διεθνούς, ένα κόμμα το οποίο έχει εμπειρίες μέσα στο πλαίσιο πάλι της Σοσιαλιστικής Διεθνούς, ένα κόμμα στο οποίο προΐσταται ο Πρόεδρος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς. Δεν είναι δυνατόν να καταθέτει ένα τέτοιο «γονατογράφημα» το οποίο να λέει απλώς για παροχές σε μια πολιτική εντελώς ξεπερασμένη, καθώς δεν αναζητεί τα αίτια που δημιουργούν τη φτώχεια, δεν αναζητεί και δεν θέλει να δει προληπτικές ή κατασταλτικές μεθόδους καταπολέμησης της φτώχειας, αλλά απλώς δίνει συν 50 ευρώ από την προηγούμενη πρωτοβουλία που είχε πάρει προ του 2007, αναπροσαρμόζει τα επιδόματα θέρμανσης και προσθέτει 50 ευρώ.

Είναι η ίδια πρόταση νόμου που είχατε καταθέσει τον Οκτώβριο του 2007. Τίποτα δεν αλλάζετε. Ούτε μια γραμμή δεν αλλάζετε σε εκείνη την πρόταση νόμου η οποία δεν συζητήθηκε και στο άρθρο 6 απλώς βάζετε κάποια χρήματα. Γιατί δεν τολμάτε, όπως τόλμησαν άλλα σοσιαλιστικά κόμματα, εφόσον είστε ένα σοσιαλιστικό κόμμα, να προτείνετε παράλληλα πόρους από αντίστοιχα νομοσχέδια τα οποία έχουν κατατεθεί για τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια πλούτου, όπου από εκεί και πάνω θα μπορούσατε να πάρετε τους αντίστοιχους πόρους και να τους μεταθέσετε

εδώ, ώστε να φέρετε και ένα νομοσχέδιο με το οποίο θα μπορείτε να δώσετε και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μια ικανοποιητική απάντηση όχι από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά συγκεκριμένα, από πού;

Από εσάς, από ένα σοσιαλιστικό κόμμα, αυτά περιμένει η κοινωνία και όχι ένα νομοσχέδιο το οποίο καταθέτετε σήμερα εδώ, που επαναλαμβάνω πως είναι «γονατογράφημα» και δεν είναι τίποτα παρά μια πρόταση νόμου που ξέρετε ότι δεν έχει καμμία τύχη. Τύχη θα είχε κάτι διαφορετικό, όπως τύχη θα είχε να μελετήσετε την πρόταση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για το στοχευμένο πρόγραμμα κάλυψης του πληθυσμού που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας. Να το μελετήσετε, να καταθέσετε τις προτάσεις και να έρθετε εδώ. Έχει μέσα τρία σχέδια νόμου και πιστεύω ότι δεν θα έχετε καμία αντίρρηση να πάρετε ένα απ' αυτά τα σχέδια νόμου και να το φέρετε εδώ για ψήφιση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Με τη συναίνεση του Τμήματος και ώρα 11.35' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 23 Ιουλίου 2009 και ώρα 9.30' με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος νομοθετική εργασία: α) ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Αναθεώρηση Διατάξεων του ν. 703/1977 περί Ανταγωνισμού και άλλες διατάξεις»,

β) συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου της πρότασης νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Εκτακτά μέτρα ενίσχυσης των εισοδηματικά ασθενέστερων στρωμάτων» και γ) μόνη συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωνικός Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος», του Ελληνικού Δημοσίου του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος», του ΝΠΙΔ με την επωνυμία «Εθνική Λυρική Σκηνή», της ΑΕ με την επωνυμία «Ολυμπιακά Ακίνητα» και της ΑΕ με την επωνυμία «Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου» και ρύθμιση θεμάτων συναφών με την υλοποίηση υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ**

